

Baader-Meinhof houdt nu ook "dorststaking"

4-2-75
NRC-4

Door onze correspondent S. VAN DER ZEE

BONN, 4 feb. — Na een hongerstaking van bijna vijf maanden weigeren sinds gisteren 24 leden en sympathisanten van de Baader-Meinhofgroep, die in voorarrest zitten of hun straf uitzitten, ook vloeistof tot zich te nemen. Met deze „dorststaking” willen zij protesteren tegen de omstandigheden, waaronder zij worden gevangengehouden. Gestaaft wordt er in de gevangenissen van Hamburg, West-Berlijn, Hannover, Stuttgart en Bremen.

Volgens de Westduitse justitie hebben de stakers gisteren voor de eerste keer sinds lange tijd ook weer verzet gepleegd tegen de kunstmatige voeding. Verwacht wordt evenwel, dat de 24 links-radicalen hun dorststaking slechts korte tijd kunnen volhouden. Tot de stakers behoort ook de Nederlander Ronald Augustin die in Hannover gevangen zit en deze maand zal moeten terechtstaan.

In de meeste gevangenissen zijn de stakers erop gewezen, dat de dorststaking hun gezondheid ernstig in gevaar kan brengen. Vooral de gezondheids-toestand van Jan-Carl Raspe zou de afgelopen dagen acuut zijn verslechterd, ofschoon hij nog niet in levensgevaar zou zijn. Raspe zit in de gevangenis van Stuttgart-Stammheim, waar hij zijn cel deelt met Andreas Baader. Het heet, dat Baader in geval van nood een arts zou kunnen alarmeren. Baader zelf is overigens in gewicht toegenomen.

Zorgwekkend zou verder ook de gezondheidstoestand van Werner Hoppe zijn. Hij weegt thans nog slechts 48 kilo, terwijl hij 1,75 meter lang is. Volgens een woordvoerder van de justitie in Hamburg zou Hoppe zeer verzwakt zijn, maar ook in zijn geval zou nog geen levensgevaar bestaan. In Hamburg nemen acht van de negen Baader-Meinhof-leden aan de staking deel; de staking is inmiddels afgebroken door Allnach, die onlangs is geopereerd. Zijn situatie is nog steeds ernstig.

In West-Berlijn zetten nog zes leden van de links-radicalen groepering de staking voort. Volgens de Westberlijnse justitie zouden zij solidair willen zijn met de overige leden, nadat eerder hun eisen waren ingewilligd.

Intussen heeft vorige week de 30-jarige Ingrid Siepman, die onlangs wegens meerdere bankovervallen tot tien jaar gevangenisstraf is veroordeeld, haar hongerstaking afgebroken.

Proces tegen Augustin ¹⁷⁻² begint morgen ⁷⁵

Door onze correspondent ^{NRC}
S. v. d. ZEE ⁴

BONN, 17 febr. — In het Nedersachsische stadje Bückeburg begint morgen onder uiterst strenge veiligheidsmaatregelen het proces tegen de Nederlander Ronald Augustin. Verwacht wordt, dat het proces rond drie maanden zal duren. Augustin wordt beschuldigd van onder meer poging tot moord, vervalsing van documenten (paspooften) en lidmaatschap van „een kriminele vereniging”, de Baader-Meinhofgroep.

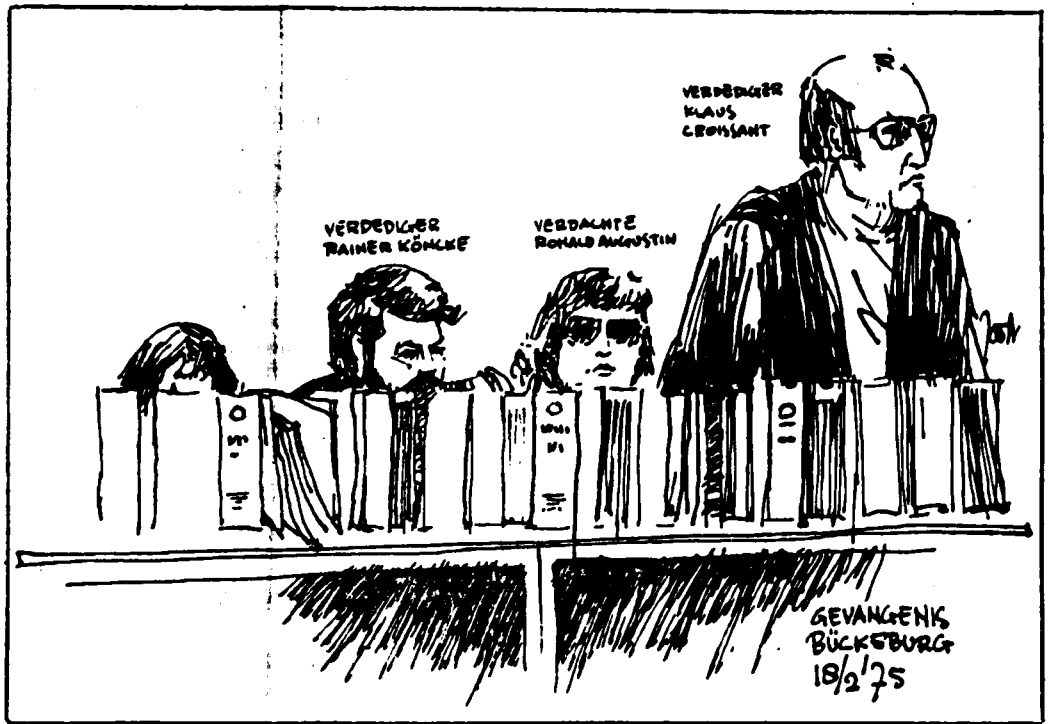
Het is evenwel mogelijk, dat het proces reeds morgen zal worden uitgesteld, aangezien de advocaten, Groenewold en Köncke, hiertoe een verzoek willen indienen. Zij hebben naar hun zeggen te weinig tijd gehad om de dossiers met de resultaten van het onderzoek te bestuderen. Het grootste deel van de dossiers zouden zij eerst begin februari hebben ontvangen.

Hoewel de meeste processen tegen leden van de Baader-Meinhofgroep beginnen met verzoeken om uitstel, zijn die

Advocaat al eens bijna cel uitgeslagen

Proces begint met stil protest

en snauw van Augustin

Politie mannen controleren de papieren van de moeder van Ronald Augustin, bij het betreden van het gevangensterrein waar het gerechtsgebouw staat.

Twee verdedigers van Augustin, Köhnke (links) en Groenewald (rechts) dragen stapels processtukken het zwaarbewaakte gerechtsgebouw binnen.

Van een onzer verslaggevers
HANS HOFFMANN

BÜCKEBURG — De enige incidenten, op de eerste dag van het proces tegen de Nederlander Ronald Augustin komen van hem zelf.

Het eerste is een geruisloos protest tegen de rechtbank. Als de drie beroeps- en twee lekenrechters (een boer uit Bramsche en een Osnabruckse meubelmaker) de zaal binnenkomen, gaat iedereen staan: de veertig man publiek, de vijftig journalisten, de beide officieren van Justitie, de zes reserverechters, de griffier en zijn assistent, de zes verdedigers en het stel ordebeheerders. Alleen Ronald Augustin blijft zitten.

Rechtbank-president Gerhard Haack, volgens mensen die hem kennen: een milde man, doet alsof hij niets merkt. Korte tijd later zegt hij tegen de 25-jarige verdachte: „U heeft niet iedereen hoer op te staan want u zult nog wel zwak zijn.“ De heer Haack doelt op de 143 dagen van hongerstaking, die Augustin een gewicht van 60 kilo en een vaal, bleek gezicht hebben gegeven.

Het tweede incident is een snauw van Augustin aan het adres van de hem toegevoegde advocaat Blaser uit Osnabrück, die hij al een keer bijna zijn cel heeft uitgeslagen. Zojuist is door de andere pro deo-advocaat, de links georiënteerde Rainer Köhnke uit Hamburg, in wie Augustin wel vertrouwen heeft, gezegd dat Blaser vervangen zal worden. Blaser zelf is het daarmee eens. Elke vertrouwensrelatie tussen mij en mijn cliënt is zoek“, zegt hij tot de rechters, die evenwel besluiten hem niet van zijn taak te ontheffen.

Dan zegt dr. Claus Croissant uit Stuttgart, eerste verdediger, zingend op elk woord: „Maar meneer de president, kunt u hem dan niet buiten gehoorstand van ons en onze cliënt plaatsen, om te voorkomen dat hij dingen hoort, die hem niet aangaan.“

Dit wordt de heer Blaser toch te bar. Als hij zich tegen deze gedramatiseerde treetertrend verzet, roept Ronald Augustin plotseling uit: „Jij moet weg van deze tafel, man. Je vertegenwoordigt mij helemaal niet.“ Rechter Haack deelt mee dat hij de volgende dag bekend zal maken of Blaser in dan nog aan een apart tafeltje geplaatst zal worden en schorst de zitting. Het is dan precies vier uur in de middag.

De dag in de vesting Bückeburg heeft een grillig begin. Rechter Bossmeyer, die in dit proces als perschef fungeert, blijkt de deur van zijn gele Ford in het slot te hebben geworpen, terwijl het sleutelje binnen ligt. Op de lederen bekleding ligt tevens goed zichtbaar, de stapel doortaatbewijzen voor de pers. Heilig verklaarde documenten met stempels en handtekeningen, waar dagen-

pieën zullen na afloop van het proces worden vernietigd, verzekerde president Haack de Hamburgse advocaat Kurt Groenewald, die tijdens de zitting naar dit ongebruikelijke gebeuren in-formeert.

De zaal is een betonnen rechter vleugel van de eigenlijke gevangenis, die straks dienst zal doen als werkhal voor de gedeputeerden, maar nu ten koste van een miljoen is ingericht als plaats waar de zede strafkamer van het landgericht Osnabrück recht spreekt over een Nederlander, die ervan verdacht wordt lid te zijn van de „misdadige“ vereniging Rote Armee Fraktion (RAF), documenten vervaald te hebben en iemand met een pistool bedreigd te hebben.

Dr. Croissant begint met het vaststellen van Augustins onschuld. Dan eist hij uitstel van het proces en overplaatsing van het juridisch toneel naar het paleis van Justitie te Osnabrück. De gevangenis van Bückeburg is, zo stelt hij, geen gerechtsgebouw, maar een politievesting, waar de angst regeert en niet het recht. Bovendien is onvoldoende voldaan aan de eis dat het proces openbaar moet zijn.

„Je moet inderdaad wel erg veel moeite doen om dit gebouw te vinden en dan nog binnen te komen ook.“ zegt Lucien van Hoessel, die met vier vrienden van de Rode hulp naar Bückeburg is gekomen om politieke kameraad Ronald morele steun te geven.

De rechtbank wijst Croissants eis af. De openbaarheid is gewaarborgd en het veiligheidsaspect is nodig om een rustige zitting te garanderen. Thans stelt Croissant de rechters zelf ter discussie. Mensen die akkoord gaan met dit oord als plaats van behoorlijke rechtspleging, die er niet voor terugschrikken deel te nemen aan dit beschamende schouwspel, zijn onafhankelijke notarissen van de staatsveiligheidsdienst. Zij moeten wel bevooroordeeld zijn, zegt Croissant. „Mijn cliënt heeft geen vertrouwen in deze rechters, in u.“

„Deze taal versta ik niet.“ zegt de officier van Justitie Walter Hunger. Hij krijgt een half uur om de bloemrijke tirade van Croissant te lezen en adviseert dan tot verwerping ervan.

De rechtbank volgt hem. Mevrouw Johanna Augustin sluipst de zaal binnen. Ze krijgt met de tijd om haar zoon te zien, met zijn donkere prins Bernhardbril, zijn wijde blauwe broek en poema-sportschoenen. Dan wordt zij met zachte hand verwijderd. Straks mag zij terugkeren. Als getuige, waar die dag overigens niets van zal komen.

In de middagpauze mag zij Ronald toch een kwartiertje spreken. Zij prijst zijn gedrag.

HET PROCES AUGUSTIN

lang over gecorrespondeerd en rebeld is, zijn nu door één donkere daad gedevalueerd tot onbruikbare papertjes. Want we mogen zonder naar binnen, terwijl een inderhaast gecharterde monteur met een ijzdraadje het portier probeert te openen.

Tegen een onmenselijk decor van dubbele rollen prikkeldraad, halogenlampen en televisiecamera's op het dak van de gevangenis en honderd gewapende mannen van de Nederlandsche politie heeft dit menselijke gepruts het effect van een kernis in de hel, een onverwacht licht in de onweerslucht.

De Justizvollzugsanstalt (gevangenis) van Bückeburg ligt als een bakstenen doos van drie verdiepingen in een somber stuk laagland tussen de heuvels van het Weser bergland. Een bijna lege doos, want de vaste bewoners zijn tijdelijk geëvacueerd.

Anderhalf uur na het aangekondigde begin van de zitting, om elf uur, schuiven de laatste journalisten de laatste toeschouwer in hun banken. Iedereen heeft een vijf minuten durend onderzoek moeten ondergaan, terwijl een man met zijn handen het lichaam afzocht naar verborgen wapens en een ander met een elektronisch stofzuiger hetzelfde deed, werden elders door de bezoekers getoonde legitimatiepapieren onderzocht en gefotocopieerd. De fotoco-

VANDAAG START IN SPECIALE HAL Proces-Augustin duurt minstens een maand

Van onze correspondent
JAN LUYTEN

BÜCKEBURG — Omgeven door scherpe veiligheidsmaatregelen begint vanochtend in een speciale zaal, die aan de gevangenis van Bückeburg is gebouwd, het proces tegen de Nederlander Ronald Augustin, die lid zou zijn geweest van de links-radicalen Baader-Meinhof-groep. De Amsterdammer Augustin wordt in de 313 bladzijden tellende aanklacht beschuldigd van poging tot moord, ernstig verzet tegen de politie, ongeoorloofd wapenbezit, het veralsen van paspoorten en het lidmaatschap van een „criminele vereniging”.

Nu reeds staat vast, dat het proces meer dan een maand zal duren. De eerste officier van justitie, Walter Hunger, wil 99 getuigen oproepen om de schuld van Augustin te bewijzen.

*Nederlander
anderhalf jaar*

RONALD AUGUSTIN
... geladen pistool ...

De aanklacht „poging tot moord” is gebaseerd op de gebeurtenissen van 24 juli 1972. Die dag zat Augustin in de D-trein van Nederland naar West-Duitsland. Bij het grensplaatsje Bentheim werd zijn pas gecontroleerd door een beambte van het Duitse grensleger. De man vertrouwd-

sinds 1972 vastzitten, nog tamelijk kort is, heeft Augustin het vermoedelijk het zwaarst gehad. Hij was de enige Baader-Meinhof-arrestant in de gevangenis in Hannover. In andere gevangenis zittingen meerdere Baader-Meinhof-leden, die minstens onder elkaar contact hebben. Augustin zat alleen.

Het isolement waarin Augustin lang heeft verkeerdt moet daarom dubbel hard zijn geweest. Hij heeft zich — dat staat nu wel vast — geruime tijd in een doodstille vleugel bevonden. Hij ging dan ook samen met andere gearresteerde Baader-Meinhof-leden op 13 september, na de oproep van Ulrike Meinhof, in hongerstaking om zo tegen het isolement te protesteren.

Begin deze maand hebben de Baader-Meinhof-leden, ook Augustin, „op bevel” van de Rode Armee fractie (RAF) de hongerstaking opgeheven. Volgens rechter Heinrich Bossmeyer, woordvoerder van de arrondissementsrechtbank in Osnabrück is Augustin lichamelijk in staat zijn proces bij te wonen. In hoeverre Augustin aan dit proces wil meewerken, zal vandaag moeten blijken.

Het proces wordt gevoerd door de zesde strafkamer van de arrondissementsrechtbank van Osnabrück. Deze strafkamer is een juryrechtbank, die bestaat uit drie beroepsrechters en twee lekenrechters. De rechtbank wordt geleid door rechter Erhard Haack.

Het proces vindt echter niet plaats in Osnabrück, maar in Bückeburg, gelegen tussen Osnabrück en Hannover. Het wordt gehouden in een

Het is hoogstwaarschijnlijk voor het eerst, dat in de Bondsrepubliek een proces in een speciale zaal naast de gevangenis plaatsheeft. Het zal echter niet de laatste keer zijn. Ook het proces tegen de „harde kern” van de Baader-Meinhof-groep, dat eind mei in Stuttgart-Stammheim wordt gehouden, geschiedt in een speciaal gebouw, dat twaalf miljoen mark kost en later eveneens werkhal voor gevangenen wordt.

Veranderingen

Het proces in Bückeburg heeft ook geleid tot enkele veranderingen in de gevangenis. Verschillende arrestanten hebben hun cellen moeten ont-ruimen en zijn in andere gevangenis-sen ondergebracht. In één van deze ontruimde cellen bevindt zich nu Ronald Augustin, die vrijdag in een helikopter naar Bückeburg werd gebracht. In de hem omringende cellen wonen thans tijdelijk politieagenten. In andere cellen zijn apparaten zoals telexen ondergebracht.

Bij deze speciale en ongebruikelijke proceszaal in een gevangenis begint ook de kritiek van de advocaten, die Augustin verdedigen. Zij betwijfelen ernstig dat onder deze omstandigheden een fair en onbevooroordeeld proces mogelijk is. Rainer Könke, toegevoegd raadsman, noemde dezer dagen de speciale proceszaal een „politievesting” waarin een onpartijdig proces niet mogelijk is. Vooral voor de lekenrechters is het psychologisch onmogelijk Augustin niet te veroordelen, zo meende hij.

Een tweede punt van kritiek is, dat

BÜCKEBURG — Omgeven door scherpe veiligheidsmaatregelen begint vanochtend in een speciale zaal, die aan de gevangenis van Bückeberg is gebouwd, het proces tegen de Nederlander Ronald Augustin, die lid zou zijn geweest van de links-radicalen Bader-Meinhof-groep. De Amsterdammer Augustin wordt in de 313 bladzijden tellende aanklacht beschuldigd van poging tot moord, ernstig verzet tegen de politie, ongeoorloofd wapenbezit, het veralsen van paspoorten en het lidmaatschap van een „criminele vereniging”.

Nu reeds staat vast, dat het proces meer dan een maand zal duren. De eerste officier van justitie, Walter Hunger, wil 99 getuigen oproepen om de schuld van Augustin te bewijzen.

Nederlander anderhalf jaar in voorarrest

Tot de getuigen behoren mogelijk ook Ulrike Meinhof en Andreas Bader. Verder worden in 66 bladzijden van de aanklacht bewijsstukken opgesomd.

Het staat echter nog niet geheel vast of het proces na vandaag zal worden voortgezet. De advocaten van Augustin willen uitstel, omdat zij menen te weinig tijd te hebben gehad voor het bestuderen van de zeer omvangrijke processtukken. Gisteren was echter nog geen verzoek om uitstel bij de rechtbank ingediend. Een woordvoerder van de rechtbank beschouwde de hele zaak over uitstel als niet erg dringend.

RONALD AUGUSTIN
... geladen pistool ...

De aanklacht „poging tot moord” is gebaseerd op de gebeurtenissen van 24 juli 1972. Die dag zat Augustin in de D-trein van Nederland naar West-Duitsland. Bij het grensplaatsje Bentheim werd zijn pas gecontroleerd door een beambte van het Duitse grensleger. De man vertrouwde het paspoort niet erg en verzocht Augustin zijn koffer te openen. Daar op greep Augustin naar een geladen pistool en richtte dit op de wachtmeester. Deze sloeg bliksemsnel het pistool weg en arresteerde Augustin. In de koffer bleken onder andere zonnebrillen te zitten en 52 kogels van het kaliber van Augustins pistool.

Kort daarop deelde de Westduitse justitie mee, dat een nieuw lid van de Bader-Meinhofgroep was gearresteerd. Het ging hier om de man, die voor Bader-Meinhof paspoorten had vervalst.

Kort

Augustin heeft nu ruim anderhalf jaar in voorarrest gezeten. Ofschoon dit, vergeleken met andere Bader-Meinhofleden, van wie de meesten

sinds 1972 vastzitten, nog tamelijk kort is, heeft Augustin het vermoedelijk het zwaarst gehad. Hij was de enige Bader-Meinhofarrestant in de gevangenis in Hannover. In andere gevangnissen zitten meerdere Bader-Meinhofleden, die minstens onder elkaar contact hebben. Augustin zat alleen.

Het isolement waarin Augustin lang heeft verkeerdt moet daarom dubbel hard zijn geweest. Hij heeft zich — dat staat nu wel vast — geruime tijd in een doodstille vleugel bevonden. Hij ging dan ook samen met andere gearresteerde Bader-Meinhofleden op 13 september, na de oproep van Ulrike Meinhof, in hongerstaking om zo tegen het isolement te protesteren.

Begin deze maand hebben de Bader-Meinhofleden, ook Augustin, „op bevel” van de Rode Armeefractie (RAF) de hongerstaking opgeheven. Volgens rechter Heinrich Bossmeyer, woordvoerder van de arrondissementsrechtbank in Osnabrück is Augustin lichamelijk in staat zijn proces bij te wonen. In hoeverre Augustin aan dit proces wil meewerken, zal vandaag moeten blijken.

Het proces wordt gevoerd door de zesde strafkamer van de arrondissementsrechtbank van Osnabrück. Deze strafkamer is een juryrechtbank, die bestaat uit drie beroepsrechters en twee lekenrechters. De rechtbank wordt geleid door rechter Erhard Haack.

Het proces vindt echter niet plaats in Osnabrück, maar in Bückeberg, gelegen tussen Osnabrück en Hannover. Het wordt gehouden in een nieuw gebouw aan de gevangenis van Bückeberg. Dit nieuwe gebouw, dat ruim één miljoen mark heeft gekost, zal later een werkplaats voor gevangenen worden.

Officieel is deze speciale zaal in Bückeberg uitgekozen vanwege de veiligheid. Deze zaal kan beter bewaakt en gecontroleerd worden dan het gerechtgebouw in Osnabrück. De veiligheidsmaatregelen in Bückeberg zijn scherp. Het nieuwe gebouw — grijs, doods en zonder ramen — is omgeven door een driedubbele prikkeldraadversperring en wordt bewaakt door agenten met honden. Gisteren cirkelden er geruime tijd ook helikopters boven. De hele situatie in Bückeberg wekte de indruk, dat Augustin een zeer gevaarlijk misdadiger is. Is in deze situatie nog een fair proces mogelijk?

Het is hoogstwaarschijnlijk voor het eerst, dat in de Bondsrepubliek een proces in een speciale zaal naast de gevangenis plaatsheeft. Het zal echter niet de laatste keer zijn. Ook het proces tegen de „harde kern” van de Bader-Meinhofgroep, dat eind mei in Stuttgart-Stammheim wordt gehouden, geschiedt in een speciaal gebouw, dat twaalf miljoen mark kost en later eveneens werkhal voor gevangenen wordt.

Veranderingen

Het proces in Bückeberg heeft ook geleid tot enkele veranderingen in de gevangenis. Verschillende arrestanten hebben hun cellen moeten ont-ruimen en zijn in andere gevangenis-sondergebracht. In één van deze ontruimde cellen bevindt zich nu Ronald Augustin, die vrijdag in een helikopter naar Bückeberg werd gebracht. In de hem omringende cellen wonen thans tijdelijk politieagenten. In andere cellen zijn apparaten zoals telexen ondergebracht.

Bij deze speciale en ongebruikelijke proceszaal in een gevangenis begint ook de kritiek van de advocaten, die Augustin verdedigen. Zij betwijfelen ernstig dat onder deze omstandigheden een fair en onbevooroordeeld proces mogelijk is. Rainer Könke, toegevoegd raadsman, noemde dezer dagen de speciale proceszaal een „politievesting” waarin een onpartijdig proces niet mogelijk is. Vooral voor de lekenrechters is het psychologisch onmogelijk Augustin niet te veroordelen, zo meende hij.

Een tweede punt van kritiek is, dat de advocaten pas een week geleden alle dossiers in hun bezit hadden. Het gaat hier om in totaal dertien dikke mappen met 9000 bladzijden. De laatste zending processtukken arriveerde vorige week dinsdag bij de advocaten. In deze korte tijd was het niet mogelijk alle processtukken grondig te bestuderen, zo meenden de advocaten. Zij willen dan ook, dat het proces wordt uitgesteld.

De vraag is of zij vandaag daartoe een officieel verzoek zullen indienen. Of de rechtbank die vandaag met helikopters van Osnabrück naar Bückeberg vliegt, op een dergelijk verzoek zal ingaan, is hoogst twijfelachtig. Evenzo is het twijfelachtig of de rechtbank een verzoek zal accepteren de door de rechtbank benoemde raadsman Blaser weer te ontslaan. Deze advocaat heeft niet het vertrouwen van Augustin.

Ronald Augustin

NRC-4 15-2-75

gaat toegewezen advocaat te lijf

door onze correspondent S. VAN DER ZEE

BÜCKEBURG, 19 febr. — In het gisteren begonnen proces tegen de Nederlander Ronald Augustin in Bückebug heeft zich vanmorgen het eerste incident voorgedaan. Toen de rechtbank meedeelde het verzoek af te wijzen dat de verplicht toegewezen advocaat Blaser een andere tafel kreeg, buiten gehoorsafstand van Augustins eigen advocaten, sprong Augustin op en probeerde Blaser te lijf te gaan. Nadat twee gevangenisbewakers ertussen waren gesprongen, smeed Augustin een stapel dossiers op de grond en ging daarna een krant zitten lezen.

Vanmorgen dienden de advocaten van Augustin opnieuw twee verzoeken in, waarbij werd aangedrongen om geen fotocopiën van paspoorten van bezoekers meer te laten vervaardigen en om niet meer de namen van bezoekers te registreren. Hiermee zou het principe worden geschonden dat het proces openbaar moet plaatsvinden.

Het andere verzoek hield in een medicus te benoemen die het vertrouwen zou genieten van Augustin. Volgens de indiener van dit verzoek, Croissant, zou Augustin het slachtoffer zijn geworden van nieuwe foltermethodes in de Bondsrepubliek die uiterlijk geen zichtbare sporen hadden achtergelaten. Maar in werkelijkheid zou Augustin niet meer in staat zijn om het proces bij te wonen.

„De autoriteiten hebben zich schuldig gemaakt aan perfide folter”, aldus Augustins advocaat.

Nadat hij een overzicht had gegeven van de zwerftocht van Augustin langs de gevangenissen in de Bondsrepubliek beschuldigde hij de Westduitse justitie

ervan door middel van een hersenspoelingsprogramma Augustin te breken om ten slotte de publieke opinie „een gebroken revolutionair” te bieden. Hij verlangde dat de rechtbank hier zou ingrijpen en zich niet schuldig zal maken aan de passiviteit, waaraan Duitse rechters zich onder het nationaal-socialisme bezondigden.

In een verklaring beschuldigde de officier van justitie de advocaten van Augustin ervan polemiek te bedrijven en vooral de aanwezige buitenlandse journalisten te willen beïnvloeden. Tevens verzocht hij de uitslatingen van Croissant over Holger Meins, die volgens de advocaten systematisch zou zijn vermoord, te notuleren aangezien het hierbij om een strafbare handeling zou kunnen gaan. Volgens de officier zouden deze uitslatingen bovendien tuchtrechtelijke consequenties voor Croissant kunnen hebben. Croissant verklaarde hierop zijn beurt dat hij niet van plan was zich door het openbaar ministerie te laten intimideren.

Zie ook pag. 3

Proces Augustin in waar bastion begonnen

door onze correspondent S. VAN DER ZEE

BÜCKEBURG, 19 febr. — In het Nedersaksische stadje Bückeburg is de generale repetitie voor het grote Baader-Meinhofproces begonnen, het proces tegen het Nederlandse lid van de links-radicalen groep, de 25-jarige Ronald Augustin. Vermoedelijk zijn er in de geschiedenis van de Bondsrepubliek ter gelegenheid van het proces nog niet zulke strenge veiligheidsmaatregelen getroffen en is er niet zo'n grote politiemacht op de been gebracht als thans in Bückeburg het geval is. De gevangenis, waar het proces „om veiligheidsredenen” plaatsvindt, is veranderd in een onneembaar bastion.

Wie het proces wil volgen, moet eerst een prikkeldraadafzetting passeren, waar met machinepistolen gewapende politiemannen hem naar zijn legitimatiebewijs vragen. Vervolgens mag hij het gevangenisgebouw betreden, maar hier wordt hij aan een nauwgezet onderzoek onderworpen. Zo moet hij al zijn zakken leeg halen, waarna ambtenaren voor de duur van de procesdag die voorwerpen in beslag nemen die als wapenen zouden kunnen dienen.

De bezoekers moeten bovendien hun paspoort tonen, waarvan een fotokopie wordt gemaakt.

Daarna komen weer andere politiemannen in actie, van wie de ene de argeloze bezoeker grondig van kop tot teen fouilleert, terwijl de andere tegelijkertijd de bezoeker met een elektronische detector aftast. Wanneer er dan nog niets is gevonden, mag de bezoeker de rechtszaal betreden, waar een rechtbank zit die uit veiligheidsoverwegingen alleen per helikopter reist.

In deze sfeer is het logisch, dat in geruchten levendig handel wordt gedreven. Toen bijvoorbeeld gistermiddag op een landweg buiten Bückeburg een gele Mercedes was gesignaleerd die met grote snelheid reed, heette het al snel dat daarin gewapende Japanse terroristen zaten.

Niet alleen voor de Westduitse justitie en politie is het proces tegen Augustin een test-case, ook voor de advocaten van de Nederlander is dit het geval, zoals één van hen, Köncke, ook toegeeft. Tot uiting kwam dit gisteren in de stroom van verzoeken aan de rechtbank, waarover de rechtbank zich elke keer opnieuw moest beraden. Terwijl de officier van justitie de advocaten ervan beschuldigd het proces te willen vertragen, was volgens Köncke het doel aan te tonen, aan wat voor manipulaties de Westduitse justitie zich zou hebben schuldig gemaakt.

Uitstel

Het begon gisteren met het verzoek het proces uit te stellen, aangezien het van Osnabrück —

de rechtbank van Osnabrück behandelt de zaak-Augustin — naar Bückeburg is verlegd.

Nadat dit verzoek na lang beraad was verworpen, werd gevraagd de rechtbank bevooroordeeld te verklaren. Onder de gegeven omstandigheden zouden president en rechters niet in staat zijn om over het eerste verzoek objectief te oordelen. Opnieuw trok de rechtbank zich terug om ditmaal in andere bezetting over het tweede verzoek te beraadslagen, dat ten slotte eveneens werd verworpen.

Offensief

In de middagen begon dan het grote offensief tegen de verplicht toegevoegde advocaat Blaser uit Osnabrück, met het verzoek deze van zijn functie te ontheffen, omdat hij niet het vertrouwen van Augustin geniet. De achtergrond van Blasers toewijzing is, dat de rechtbank vreest dat Augustins eigen advocaten zich plotseling zouden kunnen terugtrekken, waardoor het proces moet worden gestaakt. Eveneens toegevoegd is Köncke, maar deze maakt deel uit van de groep Baader-Meinhof-advocaten en geniet dus wel Augustins vertrouwen.

Ook Blaser liet weten, dat hij als verdediger van Augustin wenste te worden afgelost, omdat naar zijn zeggen alle pogingen om met de verdachte een gesprek te voeren op niets waren uitgelopen. Augustin had zelfs geprobeerd hem op zijn gezicht te slaan, toen Blaser op 3 januari van dit jaar met twee gevangenisbewakers Augustins cel binnenkwam.

In een verklaring voor de rechtbank meende Blaser echter ondanks al deze problemen en tegenslagen wel in staat te zijn een eigen verdedigingsconceptie uit te werken. Dus los van de drie andere advocaten die nauw met elkaar samenwerken en niets met Blaser te maken willen hebben. Maar nadat de officier van justitie dringend had geadviseerd niet op dit verzoek in te gaan, wees de rechtbank het verzoek van de hand om korte tijd later het proces tot vandaag te verdragen, aangezien weer twee nieuwe verzoeken waren ingediend.

Terwijl in de ene werd verzocht toe te staan, dat de advocaten in de pauze met hun cliënt kunnen spreken (gisteren waren hierover enkele strubbelingen), werd er in het andere verzoek op aangedrongen Blaser een eigen tafel te geven, buiten gehoorsafstand. Toen Blaser hier tegen protest aantekende, liet voor de eerste keer Ronald Augustin zich horen, die tot dan had gezwegen. Hij snauwde Blaser toe: „Jij vertegenwoordigt mij niet, jij rat”.

Augustin, die er overigens ondanks de inmiddels beëindigde hongerstaking redelijk gezond uitziet, woont het proces normaal bij en volgt half verscholen achter een drie meter lange rij dossiers, de gang van zaken vrij geïnteresseert.

De grote vraag is echter wat Blaser zal gaan doen. Toen onlangs in het Westberlijnse proces tegen Ulrike Meinhof en Horst Mahler de rechtbank weigerde de verplicht toegevoegde advocaat toe te staan zich terug te trekken, pakte deze kordaat zijn spullen en verliet de rechtszaal. Hierna zag de rechtbank zich alsnog gedwongen om hem van zijn functie te ontheffen. Maar het is niet waarschijnlijk dat Blaser dit voorbeeld zal volgen. Volgens de Baader-Meinhof-advocaten daarom niet, aangezien hij financiële overwegingen zou laten overheersen; als verplicht toegevoegd advocaat krijgt hij namelijk van de staat voor de eerste procesdag 400 mark en voor de daarop volgende dagen 180 mark uitbetaald.

Een heet hangijzer zou vandaag waarschijnlijk opnieuw zijn het verzoek om het proces uit te stellen, omdat de drie advocaten zeggen zich niet goed te hebben kunnen voorbereiden. Verscheidene dossiers zouden te laat zijn binnengekomen. Köncke wil dit verzoek als voorlopig het laatst in de reeks brengen, bij wijze van klap op de vuurpijl. Maar bij voorbaat moet ervan worden uitgegaan, dat ook dit verzoek zal worden afgewezen. En pas dan kan het eigenlijke proces beginnen.

EERSTE PROCESDAG IN BUNKERACHTIGE BETONKLOMP

ad 19-2-75

Advocaten van Augustin vallen aan

Van onze speciale verslaggever WIM HOFFMANN

BUCKEBURG — Achteloos slentert Ronald Augustin de rechtzaal binnen

Gym schoenen, blauwe gevangenis kleding die veel weg heeft van een jeanspak. Het zijn bescheiden gezicht is vaal en smal geworden. De ogen zijn verborgen achter een zonnegbril. Hij loopt de verdachtenbank voorbij en gaat kalmjes tussen zijn advocaten zitten.

Niet aan hem verrast dat vandaag, na anderhalf jaar voorarrest, zijn proces begint. Hij lijkt meer op een ziekenhuispatiënt, die alweer maar rondlopen en over een paar dagen naar huis gaat.

De bouwvallen van de Westduitse justitie hebben verbluffend werk gedaan. In de bunkerachtige betonklomp naast de gevangenis van Bückeburg is een rechtzaal ingericht die er mag wizen. Daglicht door het dak, lichte wanden, modern meubilair, veel ruimte. Het werkt als een verrassing na de omhaal die het kost om binnen te komen: elektrische deuren, traliedeuren, bewakers met walkie-talkies, Legitimaties, zakken uitpakken, fouilleren, metaaldector. Dan sta je opeens in die lichte zaal, waar warmte en soort ontspannen rust heerst.

Volle ordners

Deze eerste procesdag brengt alleen voorhoedegerechten. De vijf advocaten hebben zich verschaamt achter een rij van veertig, vijftig ordners veldocumenten. Van achter die borstwering voert meestal dr. Klaus Croissant het woord, de links georiënteerde advocaat uit Stuttgart. In die stad heeft de justitie al stapelen laten hem onderzamen, omdat zij hem verdacht van samenwerkings met andere Baader-Meinhofgevangenen.

Croissant — trui met rolhoofd onder zijn toren — is een kalende intellectueel met een rondloze bril. Vóór de zitting heeft hij bits gezegd: „Bij deze politieke processen is het vonnis al vóórgeprogrammeerd“.

Nu trekt hij meteen van leer: verzoek om het proces openbaar te beginnen in een andere rechtzaal, die voldoet aan de Europese verklaring van de rechten van de mens. „Eigenlijk“, aldus Croissant, „hoort samenkomst in niet de rechtbank, maar de politie de baan bij dit proces. Dit hier is een rechtzaal, maar een politievesting. De toehoorders op de wettelijke tribune zijn bijgevoerd geïntimideerd. Dit wordt in feite een rechtszaak achter gesloten deuren en het vonnis wordt een wasen neus. Het „schuldig“ staat eigenlijk al vast. De rechtbank behoeft het alleen nog maar uit te spreken...“

„Ongestoord“

De officier van justitie, Lakender Oberstaatsanwalt Walter Rumpfer, sloot de argumentatie uit. Een van zijn redeneringen: alleen in deze bevrijde rechtzaal is een ongestoord proces mogelijk, overkomstig de eisen van een rechtsstaat.

De rechtbank trekt zich in raadkamer terug. Even later wijst president Gerhard Haack het verzoek van de verdediging af. Hij beoogt: „Vorige Baader-Meinhofprocessen hebben bewezen hoe zwaar de risico's zijn. Alleen hier zijn de noodzakelijke veiligheids en rust gewaarborgd“.

De verdediging vuurt het ene berwaar na het andere af. Beraadslaging van de rechters, van

de advocaten — steeds weer wordt de zitting geschorst.

In de getuigenkamer wacht de moeder van Ronald Augustin vergeefs op haar beurt. Zij is uit Amsterdam-Slotervaart hierheen gekomen om te worden gehoord als een van de 99 getuigen. Een slanke vrouw in witte zijlapper, modieuze bril, rode band in het haar. Zij is rustig en swijgzaam, maar de benige handen verraden spanning.

Verzoek

De advocaten dienen het verzoek in, de rechters af te wijzen als ongegricht, omdat zij bevooroordeeld zouden zijn. Croissant gewaart van een geheimzinnig protocol, dat eventueel zou zijn weggelaten uit de processtukken voor de verdaggers. Hij constateert „geheime rechtspraak in besloten kamer“. Nog nooit, zo zegt hij, heeft in West-Duitsland een rechtbank zitting gehouden in een gevangenis. Hoe kan de rechtbank in deze omgeving nog onpartijdig oordelen? Deze rechters verlagen zich tot een onwaardige rol, tot schrijffiractien van politie en de staatsveiligheidsdienst — aldus de advocaat.

Ook dat berwaar wordt verworpen. Dan opent advocaat Köncke het vuur op zijn contracter Heinz Blaser, de verdediger uit Osnabrück, die door de rechtbank is toegewezen, maar door Augustin wordt geweigerd. „Advocaat Blaser“, aldus Köncke, kort samengevat, „is een vertegenwoordiger van de rechtbank. Hij heeft het vertrouwen van Augustin niet, en hij kan onze verdediging alleen maar in de war sturen.“

Blaser verdedt hoe hij eerst heeft geprobeerd het vertrouwen van de verdachte toch nog te winnen. „Toen ik bij zijn cel kwam, schreeuwde hij mij toe dat hij mij een paar blauwe ogen zou slaan. Toen ik toch over de drempel stapte, vloog hij mij aan, maar werd door gevangenvoerders tegengehouden.“

Blijven

Deze raadkamer verzoekt ook zelf, van zijn wettelijke taak te worden ontheven, maar de rechtbank besluit dat hij moet blijven.

Nu eisen de links georiënteerde advocaten dat Blaser aan een apart tsaalje moet worden gestuurd, al van weg dat hij hun gesprek kan niet kan horen.

Als Blaser verantwoordigd het woord neemt, breekt Ronald Augustin — voor de eerste maal — zijn zwijgen. Hij maart de verbouwverde advocaten in het Duits toe: „Jij kan mij helemaal niet vertegenwoordigen! Jij moet verdwijnen van deze tafel!“

De president tilt even de wenkbrauw op en zegt minzaam: „Meneer Augustin, u komt ook aan de beurt!“ en verdaagt de zitting.

In het hartje van Bückeburg domineert intussen de communistische jeugdsportantia. Rond honderd jongens zijn bijeen gekomen. Zij dragen spandekken met knopen zoals: „Vrijheid voor de politieke gevangenen“ en „Weg met de klasse-ja-“

stijlie“. Een van hen trekt door een megalom van leer tegen de „staatsverre“, de „massacrures voor een burgeroorlog“. Hamer tonen zij ook: het standbeeld van de achtste eeuwse dichter Herder heeft een rode vlag in de hand gekregen.

Aan de overkant drommen honderden nieuwsgierige burgers samen. Velen van hen fluiten op de vingers. Alsdmaal krijgen zij ganderend. Want niets beleeft je niet elke dag in Bückeburg.

* Voortdurend in de gaten gehouden door de politie betreden Augustins verdaggers het gebouw. Links Köncke en achter hem Groenewald ieder met stapels dossiers.

Advocaat op eerste procesdag: „AUGUSTIN IS AL VEROORDEELD”

Verdediging
VKN
wil naar 19-2-75
Osnabrück

Van onze correspondent
JAN LUIJTEN

BUCKEBURG — Het eigenlijke proces tegen Ronald Augustin moet nog beginnen. De eerste procesdag in het speciale gebouw aan de gevangenis van Bückeburg is niets anders geweest dan een voortdurend touwtrekken met aan de ene kant de rechtbank en de officier van justitie en aan de andere kant de advocaten, die het proces een ander karakter willen geven. Zij willen een proces dat meer in overeenstemming is met de regels van een democratische rechtsstaat.

De advocaten van Augustin willen daarom weg uit de „politieversterking” Bückeburg, weg uit de gevangenis en terug naar de plaats waar dit proces thuishoort, namelijk in het gerechtshuis van Osnabrück. Alleen hier, zo menen de advocaten, is een fair en onpartijdig proces mogelijk.

Alle pogingen van de advocaten hebben echter geen succes gehad. De juryrechtbank, bestaande uit drie beroepsrechters en twee lekenrechters, volgde steeds opnieuw het openbaar ministerie, dat vasthoudt aan het uiterlijke concept van dit proces, dat bestaat uit strenge veiligheidsmaatregelen, veel politie en een speciaal gebouw aan de afgelegen gevangenis van het afgelegen Bückeburg.

Aanval

De aanval op dit concept werd vooral gevoerd door advocaat Klaus Croissant uit Stuttgart. Zijn redenering is bekend. De federale recherche, zo stelde hij, heeft zich meester gemaakt van dit proces. Bückeburg is door de politie uitgekozen. Deze speciale rechtzaal aan de gevangenis het uiterlijke bewijs van de macht van de Westduitse politie, aldus Croissant.

Door deze uiterlijke omstandigheid, zo ging de advocaat verder, is Augustin in de publieke opinie al veroordeeld. De rechtbank staat thans onder de psychologische druk deze veroordeling te bezegelen en de rechtvaardiging te leveren voor het massieve optreden van de politie.

Verlengstuk

Croissant beschuldigde de rechters ervan deze gang van zaken te hebben goedgekeurd, zodat zij het verlengstuk van de politie zijn geworden. Deze rechters, zo zei hij, zijn de „onzelfstandige notarissen van de politietroegingen”.

Dat de officier van justitie en de rechtbank deze redenering niet konden volgen, was bijna voor de hand liggend. De verzoeken van de advocaten het proces te verleggen naar Osnabrück en de beroepsrechters als partijdig te verwerpen, werden afgewezen. Rechtbank en officier van justitie beriepen zich steeds weer op veiligheidsoverwegingen, die een verlegging naar Bückeburg noodzakelijk hadden gemaakt.

„Rat”

Ronald Augustin zelf, die lid zou zijn geweest van de links-radicalen Baader-Meinhofgroep en die onder anderen wordt beschuldigd van poging tot moord, volgde gisteren zijn proces rustig, gelaten en passief. Slechts één keer werd hij actief. Het

Mevrouw Augustin-Bas moet haar paspoort tonen voordat zij wordt toegelaten tot de speciale gevangenisvleugel in Bückeburg waar haar zoon Ronald terecht staat.

ging toen om de vraag of de toegevoegd raadsman Blaser, door de rechtbank benoemd en door Augustin afgewezen, zich van de bank van de advocaten moest verwijderen. Toen Blaser dit weigerde, beet Augustin hem toe: „Jij vertegenwoordigt mij niet, jij rat. Jij vertegenwoordigt mij nooit.”

Verder deed Augustin, gekleed in blauwe gevangenskledij met grijze trui en een donkere bril, of het proces hem eigenlijk niet aanging. Van de rechtbank nam hij nauwelijks notie. Tegen zijn moeder, die in Bückeburg is om te getuigen en die haar zoon gistermiddag kort mocht bezoeken, moet hij enige tijd geleden hebben gezegd: „Dit is niet mijn proces, dit is hun proces.”

Kennelijk om deze houding te demonstreren bleef Augustin bij de beëdiging van de lekenrechters zitten. Rechter Haack reageerde met begrip. „De verdachte mag blijven zitten, omdat zijn gezondheidstoestand nog niet in orde is,” zo zei hij met een duidelijke toespeling op de beëindigde hongerstaking.

De uitgebreide veiligheidsmaatregelen rond dit proces — bezoekers en verlaggevers worden grondig afgetaast en bevoeld — leiden ook tot al-

lerlei wilde berichten. Tijdens een korte pauze verspreidde zich in de zaal bliksemsnel het gerucht, dat de verzamelde politie-agenten in grote verwarring waren geraakt door de melding, dat een gele Mercedes met bewapende Japanners op weg was naar Bückeburg, kennelijk met het doel Augustin te bevrijden. Helikopters waren op weg om deze auto op te sporen. Het enige controleerbare aan dit verhaal was dat er inderdaad helikopters rondcirkelden, maar dat was maandag ook al zo.

Al met al was men aan het einde van de eerste dag nog niet toe aan de aanklacht. Deskundigen menen, dat de officier van justitie met zijn aanklacht van poging tot moord niet ver zal komen, omdat dit niet te bewijzen is. De vraag is of vandaag het eigenlijke proces kan beginnen, of dat de advocaten nog meer verzoeken op tafel zullen leggen. Zo is de hele vraag van de advocaten over uitsstel van het proces nog niet ter sprake gekomen.

14-2-75

Advocaten Augustin snijden procedure-kwesties aan

Eerste dag proces gewijd aan bezwaren

Van onze verslaggeefster NIEKE JIPPES

BÜCKEBURG, woensdag — De eerste dag van het proces rond de Nederlander Ronald Augustin die er o.a. van wordt verdacht lid te zijn geweest van de in Duitsland verboden Baader-Meinhof-groep, is verlopen zoals was voorspeld.

De deelnemers aan het proces, ongeveer dertig toeschouwers en enkele tientallen journalisten brachten de helft van de dag binnen en de andere helft buiten de rechtszaal door.

Het laatste in afwachting van het beraad van de rechtbank naar aanleiding van reekende procedurele kwesties die door vier van Augustins verdedigers werden aangesneden.

De rechtbank die bestaat uit drie beroepsrechters en twee lekerrechters — zogenaamde „geworenen“ — trok zich ettelijke uren terug in de raadkamer om te beslissen over bezwaren van de meerderheid van de verdediging tegen de plaats waar het proces gehouden wordt, tegen de vermeend partijdige instelling van de afzonderlijke leden van de rechtbank en tegen de toewijzing van de Osnabrücker advocaat Heinz Blaser als zogenaamde verplichte raadsman.

In de ruim zeven uur dat dit alles zich afspeelde zaten de eersten van de in totaal negenennegentig getuigen in dit proces vergeefs op een oproep om te verschijnen te wachten. Naast drie getuigen-rechercheurs was dat ook Ronalds moeder mevrouw J. Augustin-Bas, Ronald Augustin zelf, bleek magar en met neergetrokken mondhoeken, zat de hele dag stil tussen zijn advocaten in.

Rat

De rechtbankvoorzitter dr. Gerhard Haack had hem toestemming gegeven om tussen zijn advocaten in de blijven zitten in plaats van achter hen aan een apart tafeltje te moeten plaatsnemen tussen twee bewakers in. Slechts een keer vijf minuten voordat de zitting voorbij was, liet Augustin zich horen en toen kwam het ook als een verrassing. Tegen advocaat Heinz Blaser schreeuwde hij: „Jij zal mijn advocaat nooit zijn, jij rat! Jij zal me nooit verdedigen!“ Toen ging hij weer achterover zitten.

Politie-macht bewaakt rechts-zaal

Van onze verslaggeefster NIEKE JIPPES

Even buiten de kom van het dorp voert een landweg langs de spoorbaan naar de strafgevangenis Bückeburg. Enkele honderden meters daarvoor bevindt zich „Checkpoint Charlie“: een wegwsperring met prikkeldraad en zwaar bewapende Kripo's die vragen waar dat naar toe moet en de pas willen zien. De versperring wordt opzij geschoven: de auto's met journalisten mogen er door. De auto echter waarin bijvoorbeeld Rode Jeugd-lid Lucien van Hoesel en vier makkerkes zijn gekomen, wordt doorzocht.

Langs de kant van de weg loopt een slootje waarvan het eikebarkhout voor de gelegenheid is gekapt: het uitzicht over een iets glooiend veld is wijd. Na weer enkele tientallen meters een nieuwe versperring: vlak voor de feitelijke oprit naar het gevangenisgebouw. De portierswoning daarnaast lijkt tijdelijk verlaten.

De luiken zijn gesloten en het hele gazon ligt vol met een driedubbele rij van knoedels prikkeldraad. Om de gevangenis en de daarachter speciaal gebouwde bunkerachtige raamloze kolos die de rechtszaal huisvest, ook weer een driedubbele versperring van prikkeldraad. Verder busjes met politie, geuniformeerde mannen met honden, en bij de versperring zelf een zestal agenten met opnieuw machinepistolen.

Met speciaal toegangsbewijs, perskaart en paspoort mag je de versperring door en het gevangenis-

„Het is mijn proces niet.“ had hij tegen de middag tegen zijn moeder gezegd, „het is hun proces“.

Augustin wordt bijgestaan door drie raadsleden naar keuze, de advocaten Croissant, Haag en Groenewold en door twee door de rechtbank toegevoegde advocaten, Koencke en Blaser. Behalve Blaser zijn deze advocaten allen van het begin af aan betrokken geweest bij de verdediging van de leden van de Baader-Meinhof-groep met wie zij zich — onder meer volgens een interview in Der Spiegel — „politiek verbonden“ achten.

De formele bezwaren tegen allerlei onderdelen van de berechting van Augustin kwamen alleen van deze vier advocaten. Namens de meerderheid probeerde hoofdverdediger Klaus Croissant gisteren vergeefs bij de rechtbank aannemelijk te maken dat Augustins kans op een fair proces nihil is.

Discussie

De keuze van de plaats waar het proces plaats heeft — in de gevangenis — de versterkingen daaromheen, de grote politiemacht, dat alles, zei Croissant, viel te beschouwen als een staaltje van psychologische oorlogsvoering, tegen iemand die niet als verdachte terecht staat maar die door de openbare mening al is veroordeeld. En toen de rechtbank zijn verweer afwees met een verwijzing naar de kennelijke openbaarheid van het proces en naar de noodzakelijk geachte veiligheidsvoorzorgen, stelde Croissant onmiddellijk de leden van de rechtbank zelf ter discussie en wel op grond van het feit dat zij zich de Bückeburger strafgevangenis als plaats van handeling voor dit proces „hadden laten opdringen“, aldus Croissant.

De papieren van Ronald Augustins moeder werden zorgvuldig aangekeken door een politiemens voordat ze wordt toegelaten tot het door prikkeldraad omgeven gevangenisgebouw.

Hij achtte de leden van de rechtbank „onzelfstandige gezagsdragers in de handen van veiligheidsfunctionarissen en politie“. Tegen deze terminologie tekende officier van justitie Hunger openlijk protest aan. „Ontoelaatbaar en ongemotiveerd“, zei hij boos. Rechtbankpresident Haack reageerde direct: „Niet ontoelaatbaar maar wel ongemotiveerd“ en kondigde toen een nieuwe pauze aan die bijna drie uur zou duren. Speciaal voor dit doel meegekomen rechters beraadden zich langdurig. Afgewezen, was hun oordeel.

Opwinding

Opnieuw werd gewezen op de mogelijkheden die Bückeburg biedt om het proces ordelijk en rustig en vooral veilig te laten verlopen. Enige opwinding ontstond toen Croissant vervolgens de rechtbank verzocht mede-verdediger Blaser van zijn taak te ontheffen. „Blaser zit hier als vertegenwoordiger van het gerecht en niet van de verdachte“, aldus Croissant. Blaser die even rood aanliep zou zich even later aansluiten bij het verzoek om ontheffing.

Bij zijn pogingen om met Augustin te spreken zou deze bedreigd hebben „hem op zijn amoel te slaan“ en toen hij het toch probeerde zou Augustin hem hebben willen aanvliegen zodat een bewaker tussenbeiden moest komen. Blaser meende dat er bij afwezigheid van een vertrouwensrelatie tussen raadsman en cliënt geen zinnige verdediging te voeren was.

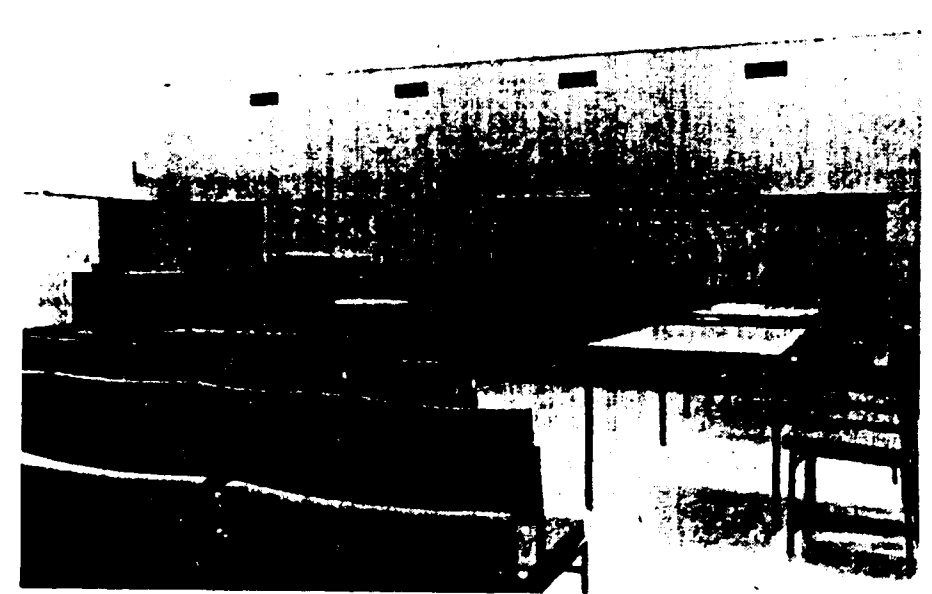
De beschuldiging van Croissant dat hij een rechtsvertegenwoordiger zou zijn wees hij ten scherpste af: „Ik ben hier alleen ter wille van mijn cliënt en voor niemand anders“, zei hij. Opnieuw ging de rechtbank in beraad en opnieuw beschikte zij afwijzend: Blaser moet blijven.

De rechtbank stelde haar beslissing op het feit dat Augustin geen poging had gedaan om zijn raadsman in vertrouwen te nemen. De aankondiging van Croissant dat Blaser geen inzage zou krijgen in de verdedigingsstrategie van de overige verdedigers omdat die hun vertrouwensrelatie met Augustin niet verstoord wensten te zien, gold voor de rechtbank niet als een bezwaar. „Een verdachte kan ook vertegenwoordigd worden door twee toegevoegde verdedigers die het niet met elkaar eens zijn.“

Blaser die net als de toegewezen Koencke 300 mark per dag vergoeding krijgt voor zijn bemoeienissen, had die uitpraak kennelijk al verwacht. Vinnig zei hij dat hij zeer goed in staat was om een onafhankelijk verdediging te voeren, zonder inzage in de strategie van de anderen. Vandaag zou de rechtbank mededelen hoe zij beschikt heeft over Croissants laatste verzoek van de dag: een apart tafeltje voor Blaser, buiten gehoorsafstand zodat hij de gesprekken tussen Augustin en de wel door hem vertrouwde advocaten tenminste niet kan afluisteren.

Paniek

Intussen was buiten een lichte paniek uitgebroken: het enige echte nieuws van de dag. Een auto met gewapende Japanners zou op weg zijn naar Bückeburg, over hun bedoeling viel alleen maar te gissen. Helikopters stegen op, een tiental agenten met honden en machinepistolen stonden alert te zijn. De taxichauffeur had het al wat klaaglijk aangekondigd. „Waarom moet Bückeburg hiermee opgeheeft worden? Het legt een veel te zware druk op ons aardige stadje!“

De rechtszaal waarin de zaak Augustin wordt behandeld.

gebouw in. Een kleine hal met links een portiersloge met een aquarium, van waaruit de toegangsdeur en het traliehek daar net tegenover geopend kunnen worden. Veel politiemensen achter en voor de tralies met walkie-talkies en weer gumknuppels en pistolen.

Een voor een worden we binnen gelaten na de laatste controlepost. Alle zakken leeg maken, papieren afgeven (die gefotocopieerd worden — waarom? zal straks in de rechtszaal worden gevraagd) en dan worden de mannen aan een uiterst grondige fouillering onderworpen en afgezocht met een detector. De vrouwelijke beampte gelooft het wel: handtas afgeven, niks fouilleren en de schrijfmachine in koffer heeft ze niet eens gezien en die gaat dus rustig mee naar binnen.

Een zigzag gang door met in iedere bocht weer gewapende wachters en dan de zaal in: inrichtingskosten een miljoen D-mark. Eerste indruk: net een kerkzaal. Het dak bestaat uit drie schuin oplappende plafonds waarin ramen van gepolijst glas nog extra beveiligd door tralies. De zaal zelf is groot en rechthoekig in de kleuren beige en groen. Achterin aan de korte kant houden stoelrijen voor het publiek, dan een laag hek en vervolgens vier rijen groen gekleurde stoelen voor de pers. Balpoints zijn achter het hek niet toegestaan.

In de andere helft van de zaal in spiegelbeeld de rechterlijke macht: een lange tafel met daarachter rechtbankvoorzitter Haack geflan-

keerd door aan elke kant een beroepsrechter en een lekerrechter. De lekerrechters dragen een toga, de beroepsrechters — een boer en een meubelmaker — hun beste pak. Aan de korte kant van de tafel de griffier ook in toga en de substituut-griffier in gewoon pak.

Het podium waarop de rechtbank zich bevindt is maar heel laag en nauwelijks storend. Aan de twee aparte tafels achter de rechters zitten de plaatsvervangende leden van de rechtbank, allen in burger: drie beroeps- en drie lekerrechters. Op dit zestal dat bij het hele proces aanwezig moet zijn moet een beroep gedaan kunnen worden voor het geval een der eerst aangewezen uitvalt.

Aan de lange kant van de zaal zitten tussen publiek en rechtbank in en met het front naar elkaar rechts officier van justitie Walter Hunger — in het geval-Augustin een wat navrante coincidentie — en substituut-officier dr. Hellmuth, die aan een blonde Schmeizer doet denken. Aan het tafeltje daarnaast een arts die over de breedte van de zaal heen de conditie van de verdachte moet blijven beoordelen en Nederlandse waarnemers van regeringswege: de heer J. Fiedderus verbonden aan het consulaat in Hamburg en mr. dr. W. Schulgen als deskundige in het Nederlandse en Duitse strafrecht, verbonden aan de Nederlandse ambassade in Bonn.

Beide heren zullen maar één dagje blijven en een kort rapport maken voor minister Van der Stoep.

Links achter een batterij van 43 ordners met processtukken en een tiental wetsboeken zitten de advocaten: eerst Blaser die wat verongelikt aan het verste puntje van de tafel zit, dan Groenewold, dan een vrouwelijke advocaat die Haag een dagje vervangt, dan de enorm grote bebaarde Koencke, dan Augustin en dan Croissant.

Daarachter een verkreukeld oud vrouwtje dat als tolk nog niets heeft hoeven te doen, geflankeerd door twee bewaarders die de hele dag gelijk snoepjes uitwisselen en kauwend het verloop volgen. Augustin is gekleed in een slobberige donkerblauwe broek en een grijze trui met JVA (Justitiair Vollzugsanstalt) Hannover op de borst. Het blauwe denim jasje dat bij de broek hoort heeft hij na de middag uitgelaten.

In de crèmekleurige muren zitten roosters; voor geheime camera's menen sommigen stellig. De vijf deuren die vanuit de zaal naar elders leiden geven deels toegang tot de gang, deels tot de cellen en advocaten sprekkamer en één deur leidt naar de raadkamer. Van buiten komt geen geluid: van tijd tot tijd wordt de atmosfeer wat slaperig. Rechtbankvoorzitter Haack heeft het paneel met alarmknoppen dat onder handbereik voor hem ligt in ieder geval nog niet hoeven gebruiken. En de fotocopieën die gemaakt zijn van de papieren van de aanwezige journalisten en toehoorders, zo belooft de president, zullen na het proces vernietigd worden.

Proces Augustin in waar bastion begonnen

door onze correspondent S. VAN DER ZEE *175 NRC*

BÜCKEBURG, 19 febr. — In het Nedersaksische stadje Bückeburg is de generale repetitie voor het grote Baader-Meinhofproces begonnen, het proces tegen het Nederlandse lid van de links-radicalen groep, de 25-jarige Ronald Augustin. Vermoedelijk zijn er in de geschiedenis van de Bondsrepubliek ter gelegenheid van het proces nog niet zulke strenge veiligheidsmaatregelen getroffen en is er niet zo'n grote politiemacht op de been gebracht als thans in Bückeburg het geval is. De gevangenis, waar het proces „om veiligheidsredenen” plaatsvindt, is veranderd in een onneembaar bastion.

Wie het proces wil volgen, moet eerst een prikkeldraadafzetting passeren, waar met machinepistolen gewapende politiemannen hem naar zijn legitimatiebewijs vragen. Vervolgens mag hij het gevangenisgebouw betreden, maar hier wordt hij aan een nauwgezet onderzoek onderworpen. Zo moet hij al zijn zakken leeg halen, waarna ambtenaren voor de duur van de procesdag die voorwerpen in beslag nemen die als wapenen zouden kunnen dienen.

De bezoekers moeten bovendien hun paspoort tonen, waarvan een fotokopie wordt gemaakt.

Daarna komen weer andere politiemannen in actie, van wie de ene de argeloze bezoeker grondig van kop tot teen fouilleert, terwijl de andere tegelijkertijd de bezoeker met een elektronische detector aftast. Wanneer er dan nog niets is gevonden, mag de bezoeker de rechtszaal betreden, waar een rechtbank zit die uit veiligheidsoverwegingen alleen per helikopter reist.

In deze sfeer is het logisch, dat in geruchten levendig handel wordt gedreven. Toen bijvoorbeeld gistermiddag op een landweg buiten Bückeburg een gele Mercedes was gesignaleerd die met grote snelheid reed, heette het al snel dat daarin gewapende Japanse terroristen zaten.

Niet alleen voor de Westduitse justitie en politie is het proces tegen Augustin een test-case, ook voor de advocaten van de Nederlander is dit het geval, zoals één van hen, Köncke, ook toegeeft. Tot uiting kwam dit gisteren in de stroom van verzoeken aan de rechtbank, waarover de rechtbank zich elke keer opnieuw moest beraden. Terwijl de officier van justitie de advocaten ervan beschuldigd het proces te willen vertragen, was volgens Köncke...

aan wat voor manipulaties de Westduitse justitie zich zou hebben schuldig gemaakt.

Uitstel

Het begon gisteren met het verzoek het proces uit te stellen, aangezien het van Osnabrück —

de rechtbank van Osnabrück behandelt de zaak-Augustin — naar Bückeburg is verlegd.

Nadat dit verzoek na lang bearaad was verworpen, werd gevraagd de rechtbank bevooroordeeld te verklaren. Onder de gegeven omstandigheden zouden president en rechters niet in staat zijn om over het eerste verzoek objectief te oordelen. Opnieuw trok de rechtbank zich terug om ditmaal in andere bezetting over het tweede verzoek te beraadslagen, dat ten slotte eveneens werd verworpen.

Offensief

In de middaguren begon dan het grote offensief tegen de verplicht toegevoegde advocaat Blaser uit Osnabrück, met het verzoek deze van zijn functie te ontheffen, omdat hij niet het vertrouwen van Augustin geniet. De achtergrond van Blasers toewijzing is, dat de rechtbank vreest dat Augustins eigen advocaten zich plotseling zouden kunnen terugtrekken, waardoor het proces moet worden gestaakt. Eveneens toegevoegd is Köncke, maar deze maakt deel uit van de groep Baader-Meinhof-advocaten en geniet dus wel Augustins vertrouwen.

Ook Blaser liet weten, dat hij als verdediger van Augustin wenste te worden afgelost, omdat naar zijn zeggen alle pogingen om met de verdachte een gesprek te voeren op niets waren uitgelopen. Augustin had zelfs geprobeerd hem op zijn gezicht te slaan, toen Blaser op 3 januari van dit jaar met twee gevangenisbewakers Augustins cel binnenkwam.

In een verklaring voor de rechtbank meende Blaser echter ondanks al deze problemen en tegenslagen wel in staat te zijn een eigen verdedigingsconceptie uit te werken. Dus los van de drie andere advocaten die nauw met elkaar samenwerken en niets met Blaser te maken hebben. Maar nadat de officier van justitie dringend had geadviseerd niet op dit verzoek in te gaan, wees de rechtbank het verzoek van de hand om korte tijd later het proces tot vandaag te verduigen, aangezien weer twee nieuwe verzoeken waren ingediend.

Terwijl in de ene werd verzocht toe te staan, dat de advocaten in de pauze met hun cliënt kunnen spreken (gisteren waren hierover enkele strubbelingen), werd er in het andere verzoek op aangedrongen Blaser een eigen tafel te geven, buiten gehoorsafstand. Toen Blaser hier tegen protest aantekende, liet voor de eerste keer Ronald Augustin zich horen, die tot dan had gezwegen. Hij snauwde Blaser toe: „Jij vertegenwoordigt mij niet, jij rat”.

Augustin, die er overigens ondanks de inmiddels beëindigde hongerstaking redelijk gezond uitziet, woont het proces normaal bij en volgt half verscholen achter een drie meter lange rij dossiers, de gang van zaken vrij geïnteresseert.

De grote vraag is echter wat Blaser zal gaan doen. Toen onlangs in het Westberlijnse proces tegen Ulrike Meinhof en Horst Mahler de rechtbank weigerde de verplicht toegevoegde advocaat toe te staan zich terug te trekken, pakte deze kordaat zijn spullen en verliet de rechtszaal. Hierna zag de rechtbank zich alsnog gedwongen om hem van zijn functie te ontheffen. Maar het is niet waarschijnlijk dat Blaser dit voorbeeld zal volgen. Volgens de Baader-Meinhof-advocaten daarom niet, aangezien hij financiële overwegingen zou laten overheersen; als verplicht toegevoegd advocaat krijgt hij namelijk van de staat voor de eerste procesdag 400 mark en voor de daarop volgende dagen 180 mark uitbetaald.

Een heet hangijzer zou vandaag waarschijnlijk opnieuw zijn het verzoek om het proces uit te stellen, omdat de drie advocaten zeggen zich niet goed te hebben kunnen voorbereiden. Verscheidene dossiers zouden te laat zijn gekomen. Het is te wijden dat verzoek als voorlopig het laatst in de reeks brengen, bij wijze van klap op de vuurpijl. Maar bij voorbaat moet ervan worden uitgegaan, dat ook dit verzoek zal worden afgewezen. En het is dan aan het eigenlijke proces te beginnen.

Rechtbank komt niet aan verhoren toe

Geen incidenten op eerste dag

Augustin-proces

Wim Schoter Courant

19.2.75

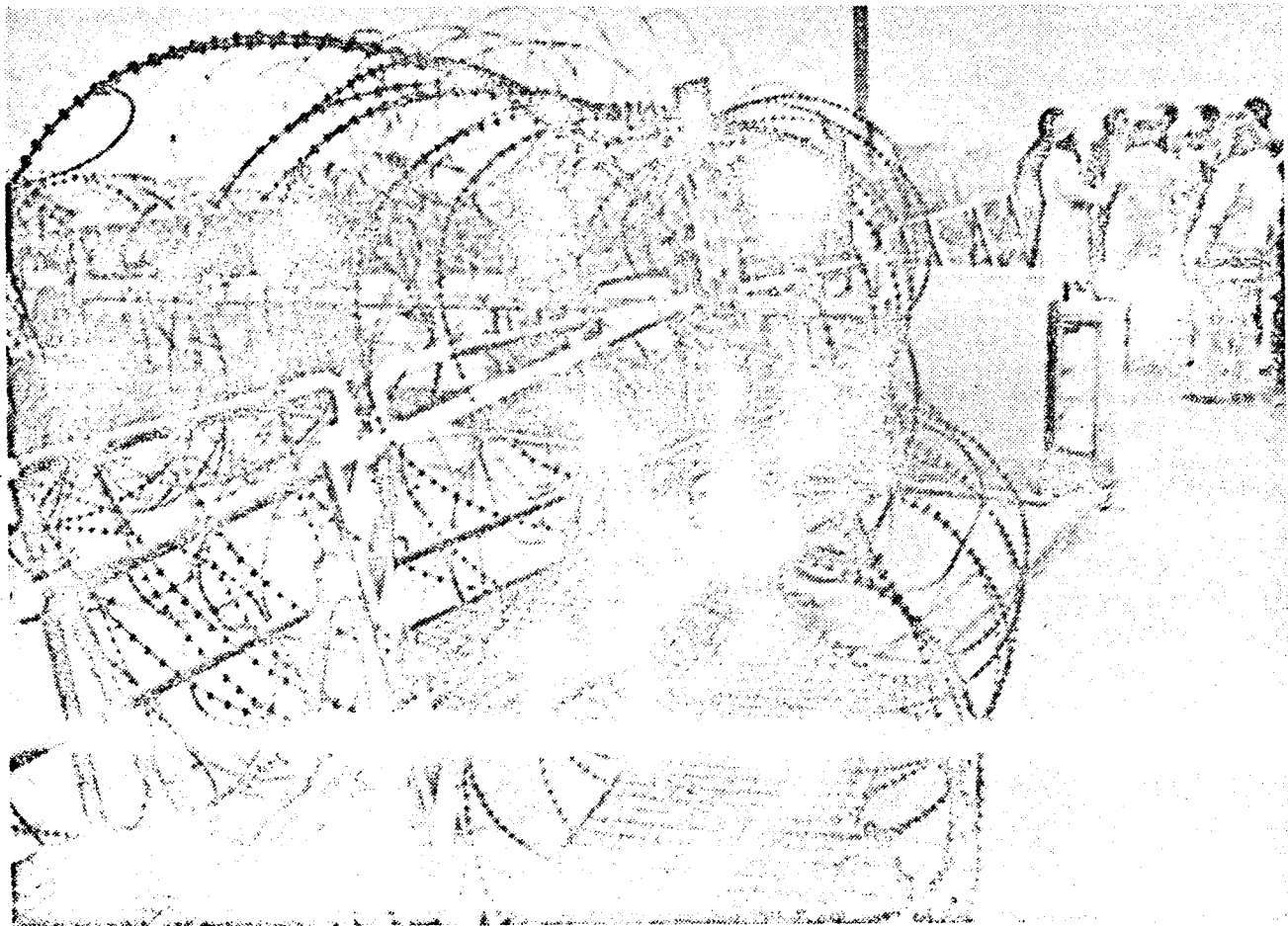
(Van één onzer redacteurs)

Met een vertraging van drie kwartier is gisteren het proces tegen de 25-jarige Nederlander Ronald Augustin in het Duitse plaatsje Bückeburg begonnen. Augustin, onder meer verdacht van het lidmaatschap van de Baader-Meinhof Groep, woonde deze eerste dag van het proces

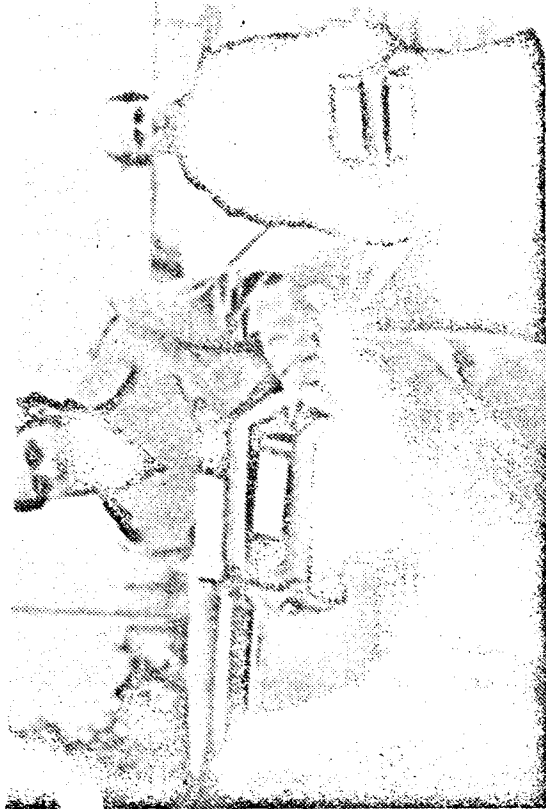
geheel bij en maakte niet de indruk erg ondervoed te zijn. Op eigen verzoek zat hij tussen zijn verdedigers in en pleegde regelmatig met hen overleg.

De vertraging in het aanvangs-
uur was deels te wijten aan het
feit dat de rechters niet zoals
gebruikelijk per helikopter naar
het gevangenisgebouw in Bücke-

burg waren gevlogen, maar vanwege het slechte weer met de auto kwamen. Voor het andere deel was ertraging de schuld van de zeer strenge controle van de Duitse politie voor zowel toehoorders als journalisten. Alle belangstellenden die het gebouw betraden werden één voor één betast en met een metaaldetector onderzocht. IJzeren voorwerpen

Prikkeldraad houdt ongewenste bezoekers - waaronder de fotografen hier - op afstand.

Twee van de verdedigers, Köhnke (l.) en Groenewold, dragen ordners met akten het zwaarbewaakte gebouw binnen.

moesten worden afgegeven en konden later in een plastic zakje weer teruggehaald worden. Passen en perskaarten werden gefotocopieerd en zouden diezelfde avond volgens president-rechter Gerhard Haack worden vernietigd.

Buiten het gloednieuwe gevangenisgebouw was de bewaking eveneens uiterst streng. Er waren tientallen politicagenten met honden op het ergste voorbereid. De omgeving was hermetisch afgesloten met metershoog prikkeldraad en om een vrije schietbaan te hebben bij eventuele aanvallen of aanslagen had men een rij bomen voor het gebouw gekapt. Op het dak van gebouw stonden TV-camera's geplaatst.

Even ontstond er paniek toen via de politieradio gemeld werd dat zich in de omgeving van Bückeburg een knalgele Mercedes met grote snelheid op een landweggetje verplaatste. Al gauw verspreidde zich dan ook het gerucht, dat daar Japanners in zaten. Tot nu toe is er geen enkel bewijs voor geleverd dat die Mercedes iets met de zaak te maken heeft gehad. Twee helikopters die na de bewuste politiemelding meteen opstegen keerden al gauw terug naar het gevangenisgebouw. Daar is een startbaan aangelegd voor transport en bewaking.

De meeste andere gevangenen waren uit voorzorg al dagen tevoren per helikopter naar elders gebracht. Vier scherpschutters in burger hielden zich in de buurt gereed voor eventuele aanslagen. Daar was op de eerste dag in ieder geval geen spoor van te bekennen. Vóór het gebouw werd niet gedemonstreerd en ook op de publieke tribune, waarop enkele Nederlanders zaten van de Rode Jeugd, onder wie Lucien van Hoesel, was geen spoor van onrust te merken. Het enige incident deed zich aan het eind van de middag voor, toen een demonstratie in het centrum van Bückeburg van pro-Augustin-aanhangers min of meer verstoord werd door fluitende en toeterende inwoners van het plaatsje, die hun ongenoegen niet onder stoelen of banken staken.

ONGEINTERESEERD

Augustin zelf zat er de hele dag rustig en wat ongeïnteresseerd bij, gekleed in een donker gevangenispak en volleybalschoenen. Slechts één keer deed hij zijn mond open, toen hij uitviel tegen een van de vijf verdedigers, die zijn vertrouwen heeft. „Je vertegenwoordigt mij niet, rat”, beet hij hem, Heinz Blaser, twee keer toe.

Het gebeurde op het moment dat deze Blaser aan de rechtbank vroeg hem te ontheffen van de plicht deel te nemen aan de verdediging. Blaser betoogde dat hij zich wel wilde inzetten voor de zaak-Augustin, maar de kans niet kreeg om met hem te praten en dus het vertrouwen niet heeft van Augustin en de andere vier verdedigers (Augustin heeft drie keuze-advocaten en het gerecht wijst er twee zelf aan. Een van hen, Köhnke, heeft wel het vertrouwen van Augustin.)

Tijdens de eerste dag van het proces heeft het zich voornamelijk op dit soort procedure-kwesties toegespitst. De verdedigers wilden dat Blaser zich zou terugtrekken, maar de president van de rechtbank ging er niet op in. Daarom hebben de verdedigers gevraagd Blaser apart aan een tafel te zetten, omdat volgens hen er nu twee concepten zijn van waaruit de verdediging gevoerd wordt: die van de vertrouwensadvocaten en die van Blaser.

Een ander punt waarop de verdediging van Augustin nul op het rekest kreeg van de rechtbank was het feit dat de rechtzaak niet zoals gewoonlijk plaatsheeft in een gerechtshof, maar in een gevangenis. Dat is uniek in het Duitse strafrecht. Vandaar ook, dat de verdedigers zich afvroegen of je wel kunt spreken van een objectieve rechtzaak en een onafhankelijke rechter. Men wilde daarom dat de zaak overgeheveld zou worden naar het gerechtshof in Osnabrück en dat er andere rechters zouden komen. Verder twijfelden zij aan de onafhankelijkheid van de rechtbank, omdat de Duitse staat beslist heeft dat de zaak-Augustin in Bückeburg zal dienen en niet in Osnabrück.

Eén van de advocaten, Groenewold, herinnerde eraan, dat het proces tegen Urike Meinhof die terechtstond wegens bevrijding van mede-BM-lid Andreas Baader, wel in een gerechtshof plaatsvond. Hij noemde het gebeuren in Bückeburg dan ook een farce. „In welke democratische staat is het mogelijk dat een rechtzaak zich in de gevangenis afspeelt?“, aldus Groenewold.

Door al die verzoeken van de verdediging moesten de rechtbank, maar ook de verdedigers en de officieren van justitie, Bungert, zich herhaaldelijk terugtrekken en kwamen de vier getuigen niet aan bod. Het was eerst de bedoeling geweest dat mevrouw Augustin zou getuigen, met drie mensen van de Kriminapolizei. Dat zal nu wellicht vandaag gebeuren. Maar dan nog is het vreemd dat de Duitse justitie de moeder van Augustin heeft opgeroepen. In Nederland is het onmogelijk dat familie in de eerste graad getuigt. Mevrouw Augustin zal zich dan ook wellicht beroepen op haar verschoningsrecht.

Zij arriveerde gisteren pas twee uur nadat de rechtzitting was begonnen en werd, zo bleek later, bij vergissing tot de rechtszaal toegelaten, waarop haar zoon met zijn rechterhand het V-teken maakte. Vijf minuten later echter moest zij de zaal al weer verlaten omdat het haar als getuige verboden was de rechtszaal te betreden. De gehele dag heeft zij in de getuigekamer doorgebracht, te zamen met twee rechercheurs, die haar herinnerden aan het contact met de politie, toen zij voor het eerste keer haar zoon in de gevangenis in Hannover bezocht.

Overigens heeft zij toch nog de gelegenheid gehad met haar zoon een kwartier te praten. Dat gebeurde dan wel met twee agenten en een Nederlandse tolk erbij, die alles noteerden wat er gezegd werd. In het gesprek heeft Augustin haar ondermeer gevraagd of het mogelijk is dat hij een portable radio krijgt en wat pindakaas, dat hij in Duitsland niet kan krijgen.

ZITTING IN ZWAAR BEWAAKTE ZAAL BEGONNEN

Telegraaf 19-3-48.

Augustin fit en fel voor zijn rechters

door ERIC G. KOCH

BÜCKEBURG, woensdag

Terwijl een helikopter van de veiligheidsdienst boven de zwaarbewaakte zittingszaal cirkelde, begon gisteren in het Nedersaksische sprookjesstadje Bückeburg het proces tegen de 25-jarige Nederlander Ronald Augustin.

De verdachte zag er eerder uit als een nonchalant geklede sportman dan als een gevreesde revolutionair.

De 25-jarige Nederlander Ronald Augustin.

Gekleed in 'n grüne coltrah betrad de Amsterdamse graficus, die als de vervalsings-expert van de links-radicaal Bader-Meinholders wordt beschouwd, de zaal. Hij was op sportkleding en droeg een grote zonn bril.

Augustin, een donkere jongeman met een intelligent gezicht, zag er bleek en mager uit. Toch leek hij, ondanks een paar onlangs beëindigde hongersstaking van vijf maanden, in redelijke conditie.

Fit

In elk geval was hij fit genoeg om eenmaal zeer fel en als een echte radical te reageren. In uittekening, zij het zeer onvriendelijk Duits kafferde Augustin op een gegeven moment een hem onwelgevallige advocaat uit. "Verdwijn toch, man!" voegde de verdachte de bewuste jurist toe. "Je hebt hier niets te zoeken. Je vertegenwoordigt mijn belangen helemaal niet! Maak dat je weg komt!"

De president, mr. G. Haack, onderbrak de Nederlander tijdens diens ijlige reprimande. "Herr Augustin", zo zei de president, "laat u de advocaat even uitspreken. Als u aan het woord bent, mag ook niemand u in de rede vallen".

Augustin kon over vijf advocaten beschikken, onder wie een knappe jonge vrouw. Vier hunner zijn „gekozen“ verdedigers en sympathisanten van de extreemistische Bader-Meinholders-activisten.

De vijfde advocaat, mr. H. Blaser, is formeel door de rechtbank aan Augustin toegewezen. De verdachte en zijn juridische medestanders vertrouwen deze vijfde man niet en eisten gisteren zijn terugtrekking. Ze beschouwen hem als een verlengstuk van de justitie.

Verdwijnen

Advocaat Blaser vindt onder deze omstandigheden zijn positie zelf ook niet goed bevindbaar. Hij protesteerde echter tegen de bewering dat hij niet de belangen van de beschuldigde zou willen verdedigen. Tijdens dat protest voerde Augustin hem toe dat hij beter kon verdwijnen. In haar afspraak wouste de rechtbank echter de benoeming van advocaat Blaser vooralsnog niet in te trekken.

Het proces tegen de jonge, ongehuwde Amsterdammer begon drie kwartier te laat. Dit kwam doordat de veiligheidsmaatregelen te veel tijd vergden.

Het oude, schilderachtige stadje Bückeburg, sprookjesachtig tussen beboste heuvels gelegen, is in deze dagen de zwaarst bewaakte gemeente van Duitsland. Tot ver in de omtrek zijn de wegen afgezet. Politieagenten met speurhonden patrouilleren. Een helikopter zweeft voortdurend boven het pittoreske plaatsje.

BÜCKEBURG

Dit is ons eerste proces achter tralies. Het vindt nu plaats in een vernieuwd bijgebouw van de in Bückeburg gelegen gevangenis. Om het gebouw heen bevinden zich politieposten. Overal zijn prikkeldraadvervalsingen. Zonder officiële toegangskaart en legitimatie komt niemand verder.

Via de gevangenisingang wordt men toegelaten. De grondels van zware tralieduren worden weggeschoven. Men voor man moeten bezoekers zich aan een uiterst grondige visitatie onderwerpen. Alle legitimaties worden gefotokopieerd. Tekenaar Samsen mag het mee waarmee hij altijd zijn potloden slijpt, niet mee naar binnen nemen. Zijn potloden moet hij tevoren in de gang slijpen.

In de gangen van de gevangenis wuifelt het van gewapende officieren in uniform en in burger. Allen staan zij in radioverbinding met elkaar. Werkelijk alle maatregelen zijn genomen om bemaanningen en/of bevrijdingsprovingen (er zijn geruchten over rode terroristen uit Japan) te verhinderen.

Grimmig

Is het gebouw zelf in een vesting herschapen. In de zittingszaal gaat het veel minder grimmig toe. Augustin is niet gebouwd. Zijn twee bewakers zijn niet gewapend. Hij mag tussen zijn advocaten in zitten en behoeft niet op te staan. In een pauze mag Augustin met

zijn moeder spreken. Mevr. Augustin zal als getuige optreden. Zij arriveerde in Bückeburg enkele uren na het begin van de behandeling.

"Zijn toestand is nog niet best, maar ik wacht de ontwikkelingen rustig af", zo zei Augustin's moeder mij. "Of mijn zoon ingaat op de beschuldigingen en op de aanklacht zal antwoorden? Daar geef ik liever geen antwoord op".

De beschuldiging luidt, dat Ronald Augustin lid is van de criminele Bader-Meinholders-groep, die de wereld wil verbeteren met bommen en bankroven, hetgeen vele doden en gewonden heeft gekost. Voorts dat hij documenten heeft vervalst en een politiemann, toen deze hem wilde arresteren, met een pistool zou hebben willen doden.

Normaal

Aan de tenuistellingg zelf kwam men op de eerste verhoeding in de eerste verte nog niet toe. Voordurend maakte de verdediging, met de afgetrainde linkse Hamburger mr. Croissant aan het hoofd, juridische kwesties aanhangig, waarop de rechtbank telkens na kort of lang vergeteren moest beslissen.

Mr. Croissant vond het allereerst verwerpelijk dat de zaak in een gevangenis diende. Dit leidde volgens hem tot vooroordeel jegens de verdachte, terwijl door het „vervangende“ ook de openbaarheid rints inziens geweld werd aangedaan.

Hij eiste dat de zaak zou dienen in een normale zaal van de rechtbank in Osnabrück, die voor de behandeling van de affaire Augustin is aangewezen. Toen het college deze eis afwees, omdat zij door de weliswaar gecontroleerde, maar verder ongehinderte aanwezigheid van pers en publiek de openbaarheid gewaarborgd achtte, noemde mr. Croissant de rechters onbevoegd, omdat zij als „willige werktuigen“ de aanwezigingen van veiligheidsdienst en politie om deze zaal te kiezen, hadden opgevolgd.

Ook dit werd afgewezen, waarna Croissant en de zijnen hun pijlen op de toegevoegde verdediger richtten, wiens verdwijning zij eisten. Na weigering hiervan kwamen de verdedigers met een nieuwe „Aantrag“: Als de toegevoegde verdediger blijft, willen wij niet

met hem aan een tafel zitten. Enz. enz.

De advocaten voeren een verdragingsactiek en men vraagt zich af wat dit hun cliënt, die al anderhalf jaar in voorarrest zit, kan baten.

Moeder Augustin, die in afwachting van haar getuigenis, in de gang kranen zit te lozen, kent ook het doel van dit beleid niet. „Daar ga ik ook niet op in“, zei ze mij. „De advocaten weten home wat wat zij doen“.

De helikopter reukt voort boven Bückeburg.

Wegens agressief gedrag in rechtszaal

Bijna een „rode kaart”

voor Ronald Augustin

Telegraaf 20-2-45

door ERIC G. KOCH

BÜCKEBURG, donderdag

De Nederlander Ronald Augustin kreeg gisteren in het tegen hem gevoerde Baader-Meinhof-proces een laatste waarschuwing wegens agressief gedrag in de rechtszaal.

De Amsterdammer was op de tweede procesdag zeer actief. 's Morgens vloog hij, ondanks zijn zwakke gezondheid, een advocaat aan. 's Middags schold hij in perfect Duits een getuige uit voor „Schwein!” en „Ratte!”.

De president, mr. G. Haack die de Nederlandse verdachte ook op de eerste zittingdag al had vermaand, vond het nu welletjes en dreigde met de rode kaart. „Dit is de laatste waarschuwing, herr Augustin”, aldus mr. Haack tot de beschuldigde.

„Ah u nu nog eens tegen alle proceduren juraat, laat ik u uit de maal verwijderen en gaan we verder”.

nauwheden doortaan. De hete bril spoot hem soms de neus uit”.

„Zuiver propaganda”, zo reageerde de officier van Justitie, mr. W. Hunger, op de aantijgingen van Augustin's verdediging. „Al deze zaken zijn vroeger al diepgaand onderzocht en reeds lang afgedaan. De verdediging gaat ze nu opnieuw etaleren, alleen in de hoop op effect bij de vele hier aanwezige journalisten uit het buitenland”.

V.l.n.r. mr. Künke, mr. Orbenowald, Ronald Augustin en mr. Croissant.

Sein

De getuige in kwestie was de directeur van de gevangenis in Hannover. Tijdens zijn voorarrest van in totaal 1½ jaar zat Augustin lange tijd in deze gevangenis. Hij ging hier ook, nadat Ulricke Meinhof daartoe het sein had gegeven, in hongerstaking, evenals alle andere gearresteerde Baader-Meinhof-leden.

Deze hongerstaking, waaraan een der extreem-linkse terroristen, Holger Meins, te gronde ging, vond plaats om de z.g. „isolatie-martelingen” te doorbreken, waaraan de volgelingen van vuurrode Ulricke zouden zijn onderworpen.

Als tegenmaatregel werd door de gevangenisautoriteiten gedwongen voedselopname op de gedetineerden toegepast.

Augustin's hoofdverdediger, de altijd beleefd glimlachende maar in felle heijde en bijtend scherpe mr. Croissant, een uiterst linkse fluur uit Hamburg, beschuldigde de Duitse Justitie in dit verband met „slechtsoepe foltermethoden”, alsmede van welbewuste moord op Holger Meins.

Gekweld

Pleiter Croissant zei gisteren dat zijn cliënt Augustin ernstig was gekweld en gewond door de absolute afzondering in de gevangenis, en later door de gedwongen voeding. Deze was toegepast door middel van een slang in de slokdarm. Mr. Croissant beschreef de gang van zaken heel realistisch.

„Benen, armen en hoofd van mijn cliënt werden door bewakers vastgeklemd, terwijl een gevangenisarts zich verlangde het voedsel door de slang heen in het lichaam van mijn cliënt te werken”, zo zei de advocaat. „Het slachtodder moest verterikelijke pijnen en be-

Vervolging

Officier mr. Hunger vervolgd: „Natuurlijk kon men de gevangenen die voedsel weigerden, niet zo maar aan hun lot overlaten. Inderdaad is gedwongen voedselopname toegepast, maar zeker niet om te kwelen. Mr. Croissant schreef onterfelijk een strafvervolgung wegens moord, als hij van moord op Holger Meins spreekt”.

Mr. Hunger verder: „Als verdachte Augustin zichzelf door zijn hongerstaking in een zodanige toestand heeft gebracht, dat hij geen proces kan doorstaan, zoals zijn verdigers beweren, dan kan volgens de wet het proces ook buiten zijn aanwezigheid plaatsvinden”. De officier wilde de eis van de verdediging, dat Augustin door een onafhankelijke arts, die zijn vertrouwen heeft, nog eens zal worden onderzocht, afgewezen zien.

De rechters, allen van de rechtbank in Osnabrück, maar om veiligheidsredenen, zitting houdend in een zwaarbewaakt gevangenisgebouw aan de rand van het landelijke Brückeburg, reageerden snel op dit alles. Ze lieten met spoed de gevangenisdirecteur en de gevangenisarts uit Hannover als getuigen oproepen. De directeur stond dezelfde middag al voor de groene tafel.

Een sterke getuige was deze functionaris bepaald niet. Veel dingen herinnerde hij zich niet meer precies, anders omstandigheden wist hij helemaal niet meer of slechts vaag. Uit de vele vragen van de president, officier en (vooral) verdigers kwam naar voren dat Ronald Augustin na veiligheidsbesprekingen inderdaad in afzondering was geplaatst, maar dat zijn cel niet helemaal geluiddicht was geweest.

„Schwein”

Wat de voeding onder dwang betrof, herinnerde de directeur zich niet alle bijzonderheden. Hij zou er maar gedeeltelijk bij zijn geweest en van hie bril uit de neus wist hij niets af. „Du schwein”, riep Augustin op dat moment. „Je hebt er de hele tijd bij gestaan! Smerige rat!”

's Morgens maakte Augustin zich heel kwaad op de formeel door de rechtbank aan zijn verdediging toegevoegde advocaat mr. H. Blaser. Deze wordt door Augustin en zijn verdigers (allen sympathisanten van de Baader-Meinhof-groep) als een werktuig

van het gezag beschouwd en met kiem afgewezen.

Toen een verzoek om mr. Blaser af te danken werd afgewezen en hij reën aanstellen maakte de bank der verdigers te variëren, rees Augustin plotseling overeind en kwam leiwat wankelend op de omstreden jurist af. „Als je zelf niet weggaat, zal ik je de zaal uitgooien!” heet de Amsterdamse verdachte (25) hem verachtelijk toe. Bewakers konden nog maar net tussenbeide komen.

Gratius Augustin wordt er van beschuldigd de vervalingsexpert van de terroristische Baader-Meinhof-groep te zijn geweest, alsmede van poging tot moord op een politie-man. Door de steeds meer tijd vergende acties van zijn advocaten is zijn moeder nog steeds niet aan de beurt gekomen als getuige. Zij verblijft nu op kosten van de Duitse bondarepubliek in een hotel in Brückeburg, een romantisch oud stadje dat aan de weg naar het legendarische rattenvang-plaatsje Hameln ligt.

Verwijt

Mischien heeft mevrouw Augustin de demonstratie ten gunste van haar zoon gezien, door een groepje Rode Jeugd in de hellende straatjes van Brückeburg gehouden. „Vrijheid voor Ronald Augustin”, „Vrijheid voor alle politieke gevangenen”, stond er op hun felrode spandoeken te lezen.

Een nieuw verwijt van de inzake juridische en humanitaire bewaren onuitputtelijke verdigers was, dat de streng bewaakte rechters zich dagelijks met een helikopter van de staatsveiligheidsdienst van hun woonplaats Osnabrück naar Brückeburg (ruim 70 km) laten vervoeren.

De verdigers zien daar een nieuw bewijs in van de onderdanigheid der rechters jegens de veiligheidsdienst. „Alleen uit veiligheidsredenen” zei de president verontschuldigend.

„En de officier van Justitie mag niet met ons mee. Die gaat met een andere helikopter”.

Augustin en zijn medestanders glimlachten spottend. Het proces-achter-trailen duurt voort.

Gevangenisdirecteur ontwijkt vragen

Augustins isolatie was hoog bevel

Vkr. 20.2.78

Van onze correspondent
JAN LUIJTEN

BÜCKEBURG — Steeds meer blijkt dat de lijdensweg van Ronald Augustin gedurende zijn voorarrest niet iets is, dat aluwe advocaten hebben uitgedacht. De lijdensweg van Augustin heeft bestaan, omdat de Duitse justitie en politie veiligheidsoverwegingen voorrang hebben gegeven boven het welzijn van de Nederlandse arrestant. Veiligheid stond voorop en wat daarbij met Augustin geschiedde, was kennelijk van ondergeschikt belang.

Dit beeld dringt zich op na het verhoor voor de rechtbank in Bückeburg van Götz Bauer, leider van de gevangenis in Hannover. Hier zit Augustin sedert 2 maal 1974 in voorarrest en wel onder erbarmelijke omstandigheden, omdat hij onder andere leuzen had geroepen als „high zijn, vrij zijn, terreur moet daarbij zijn.“ De justitie concludeerde daaruit, dat Augustin met geweld wilde vluchten. Vandaar, zo luidde de aanwijzing van de justitie van mei 1974, „moet elk lichamelijk, akoestisch of andere wijze van contact van Augustin met andere gevangenen onvoorwaardelijk verhindert worden.“

En dus liet gevangenisdirecteur Bauer Augustin opklimmen in een isolatiecel, die eigenlijk bestemd was voor gevangenen met een besmettelijke ziekte. Deze cel liet Bauer ook nog verbouwen. Er werden extra tralies en een extra plaat plexiglas voor het raam gezet. Een verhoogde drempel was al aanwezig. Verder werd op de doodlopende gang een extra tussendeur aangebracht. Op deze wijze kan Augustin niets of bijna niets gehoord hebben.

Proeven

Na protesten gingen vorig jaar rechters, officier van justitie en advocaten te zamen de cel van Augustin inspecteren. Daarbij werden verschillende proeven genomen om te zien of er in deze cel geluid kon doordringen. Erg veel schijnen de rechters en de officier van justitie ook niet gehoord te hebben. Niettemin werd Augustins situatie pas eind oktober verbeterd.

Het verhoor van gevangenisdirecteur Götz Bauer was onthullend en voor de Westduitse justitie beschamend. Bauer ontweek vragen, herinnerde zich niets meer of was er niet bij geweest. De woorden moesten uit hem getrokken worden, waarbij zelfs rechter Haack een paar maal zijn geduld verloor. Uiteindelijk gelooft de officier van justitie Bauer niet meer geheel.

Bijna gestikt

Toen de gevangenisdirecteur bij de schildering van de eerste kunstmatige voeding in de gevangenis van

Hannover op 10 oktober, waarbij Augustin bijna was gestikt, opnieuw om de feiten heen draaide, verloor de beschuldigde zijn beheersing. Augustin schreeuwde: „Je liegt. Je stond er toch bij, jij rat, jij zwijn.“ De officier van justitie liet Augustins woede uitval onmiddellijk in het protocol opnemen. En Bauer herinnerde zich plotseling weer, dat hij toch aanwezig was geweest, zij het tijdelijk.

Officier van justitie, Walter Hunger, waren de onthullingen over de situatie in de gevangenis van Hannover duidelijk pijnlijk. Hij probeerde steeds weer vragen van de advocaten te blokkeren en wilde zelfs het hele getuigenverhoor afbreken. „Bauer zit hier toch niet als beschuldigde,“ aldus de officier van justitie, die duidelijk bepaalde feiten wilde versluieren. Rechter Haack ging op verschillende bezwaren van Hunger echter niet in.

Fact is inderdaad, dat de gevangenisdirecteur meer en meer de indruk van beschuldigde maakte. Hij nam de verantwoordelijkheid voor de „speciale behandeling“ van Augustin op zich. Hij voegde er echter onmiddellijk aan toe dat hij natuurlijk maar „een schakel in de hiërarchie is.

Opricht

Kortom, ook een gevangenisdirecteur heeft een chef die hem opdrachten geeft. Om deze man achter Bauer was het gistermiddag de advocaten vooral te doen. Deze functionaris bestaat en de advocaten hadden graag willen weten wie deze man is. Hier zweeg Bauer, moest hij ook zwijgen omdat rechtbank en officier van justitie de vraag naar deze functionaris voor ontoelaatbaar hielden.

Het verhoor van Bauer was een gevolg van een verzoek van advocaat Croissant de gezondheidstoestand van Augustin te laten onderzoeken door een onafhankelijke arts. Deze arts zou dan moeten bepalen dat Augustin lichamelijk in staat is zijn proces bij te wonen. Met dr Hartung, die als arts en psychiater bij de justitie het proces bijwoont, willen advocaten en Augustin niets te maken hebben en terecht. Want terwijl advocaat Croissant gisteren alle macabere bijzonderheden over Augustins voorarrest vertelde, glimachte dr Hartung schamper.

Officier van justitie Hunger heeft duidelijk laten doorschemeren, dat de advocaten van een onafhankelijk medisch onderzoek maar beter kunnen afzien. Want als Augustin handlingsonbekwaam is, zo liet hij duidelijk merken, gaat het proces toch door. Hunger beriep zich daarbij op de nieuwe wet, die vaak de „Lex Baader-Meinhoff“ wordt genoemd, en die bepaalt dat processen ook dan kunnen worden voortgezet als de beschuldigde door eigen schuld niet bij het proces aanwezig kan zijn. Hier werd duidelijk gezinspeeld op de inmiddels beëindigde hongerstaking.

Bij de heropening van het proces gisterochtend deed zich nog een klein incident voor. De rechtbank heeft niet alleen beslist, dat toegevoegd raadsman Blaser moet blijven, maar ook dat hij aan de tafel van de andere advocaten moet zitten. Daarop

sprong Augustin op en wilde Blaser wegduwen. Met één haal veegde Augustin de dossiers van Blaser van tafel. Daarbij riep hij: „Verbeeldt u zich maar niet dat u mij kunt verdigen.“

De rechtbank heeft door het handhaven van advocaat Blaser een onmogelijke situatie geschapen. Augustin wil Blaser niet, en Blaser zelf wil ook niet. En zo zit Blaser voor veel geld aan de tafel van de advocaten, waar hij totaal niets kan doen, omdat noch Augustin, noch de andere advocaten met hem willen samenwerken.

Incidenten kenmerken proces tegen Augustin

NR C 20-2-75

door onze correspondent S. VAN DER ZEE

BÜCKEBURG, 20 febr. — Voor Ronald Augustin kunnen de komende zittingen in het tegen hem gevoerde proces in het Westduitse stadje Bückeburg beslissend worden. Nadat hij gisteren in de rechtszaal tweemaal was uitgevallen tegen de hem verplicht toegevoegde advocaat Blaser en de gevangenisdirecteur van Hannover, dreigde de president van de rechtbank, dr. G. Haack, Augustin uit de rechtszaal te laten verwijderen, als dit nog eens zou gebeuren.

In het eerste geval eiste Augustin dat de advocaat aan een andere tafel zou plaatsnemen. Toen de rechtbank dit verzoek had afgewezen en Blaser rustig bleef zitten, stond Augustin op en wilde de advocaat te lijf gaan maar werd door gevangenisbewakers tegengehouden.

In de middaguren schold hij de directeur van de gevangenis in Hannover, die als getuige was opgeroepen, uit voor „een rat” en „een smerig zwijn”. Deze gevangenisdirecteur — een uiterst vaag persoon, die zorgvuldig rechtstreekse antwoorden ontweek — kon zich niet helemaal precies herinneren onder welke omstandigheden Augustin tijdens zijn hongerstaking voor de eerste keer kunstmatig was gevoed.

De jonge Nederlander: „Jij stond er zelf bij, jij rat, jij smerig zwijn. Je hebt alles gezien. Ook hoe ik daarna spastisch lag te trappelen”. Dit veroorzaakte enige opschudding, waarop de officier van justitie, dr. W. Hunger, op woedende toon Augustin aanviel, de president een reprimande uitdeelde en Augustins advocaat Croissant zonder veel succes het gedrag van zijn cliënt probeerde te rechtvaardigen.

Voor Augustin en zijn verdedigers stond gisteren veel op het spel, omdat zij hun verzoek moesten motiveren, waarom Augustin om gezondheidsredenen niet zou kunnen terechtstaan. Daartoe zou een onafhankelijke arts moeten worden ingeschakeld. De rechtbank had daarvoor twee getuigen gedagvaard, de gevangenisarts van Hannover en de gevangenisdirecteur, van wie vooral de laatste uitvoerig aan de tand werd gevoeld. Het optreden in de rechtszaal van de gevangenisarts was slechts van korte duur, omdat Augustin hem voor de weinige keren dat zij met elkaar hadden gesproken, niet wilde ontslaan van diens zwijgplicht. Wanneer de arts zich toch zou laten verhoren, wilde Augustin een proces tegen hem aanspannen.

Hongerstaking

Daarna werd de gevangenisdirecteur, Götz Bauer, ondervraagd over de omstandigheden waaronder Augustin in Hannover had gevangengezeten, welke veiligheidsmaatregelen er waren getroffen en wat er tijdens de hongerstaking was gebeurd. Het is echter de vraag of de rechtbank er helemaal uit zal komen, aangezien overrazende helikopters de woorden van Bauer herhaaldelijk onverstaanbaar maakten.

Tijdens dit getuigenverhoor moest ook de president een eerste nederlaag incasseren, nadat hij Bauer had gevraagd of deze had geweten van „een oproep voor een honger- en dorststaking”. Toen Augustins advocaat Groenewold tegen het begrip „oproep” protest had aangetekend, omdat het een waardeoordeel zou inhouden, trok de rechtbank zich voor beraad terug om Groenewold tenslotte in het gelijk te stellen.

De gevangenisdirecteur verklaarde dat hij verscheidene malen had geprobeerd met Augustin te spreken, maar deze had hem genegeerd. De verdachte

had hem alleen uiteengezet, waarom hij in hongerstaking was gegaan, namelijk uit protest tegen de isolering van de gevangenen van de Baader-Meinhofgroep. Bauer ontkende, dat Augustin geïsoleerd gevangenen had gezeten, bijvoorbeeld aan het einde van een doodlopende vleugel.

Bauer: „Het is juist, dat de cel in een gang ligt en dat deze gang ook een einde heeft.” Na enig aandringen moest hij echter toegeven, dat in de bewuste gang „minder doorgangsverkeer” was geweest dan in de andere gangen van de gevangenis.

„Mensch!”

Toen de advocaten op de details wilden ingaan, maakte de officier van justitie daar ernstig bezwaar tegen, omdat naar zijn mening de vragen niet ter zake waren. Bovendien stond niet Bauer terecht, zoals de advocaten deden voorkomen, maar Augustin. Door de president, een vriendelijk en tolerant man, werd dit bezwaar van de officier van justitie van de hand gewezen met het argument, dat hij deze vragen toestond om met alle geweld de indruk te vermijden, dat er dingen worden verborgen en zwegen. Desondanks kon ook de president in de loop van de middag, toen de advocaten maar bleven doorvragen, enkele diepe zuchten en een „Mensch!” niet onderdrukken.

Hoewel ook de beide andere advocaten vragen stelden, ontpopte de advocaat Croissant zich als de grote meester door de suggestieve wijze van vragen. Wanneer hij spreekt over de Westduitse federale recherche, krijgt men onweerstaanbaar het gevoel, dat deze instantie eigenlijk nauwelijks onderdoet voor de Gestapo.

Croissant kon gisteren echter vrij overtuigend aantonen, dat Augustin aanvankelijk geïsoleerd gevangenen heeft gezeten. Geluid drong vrijwel niet tot zijn cel door en hij kon niet

naar buiten kijken. Toen Croissant opmerkte, dat het toch gebruikelijk is dat gevangenen elkaar via het venster dingen toeroepen, zei Bauer, dat Augustin daarvan misbruik zou hebben gemaakt. Hij zou leuzen hebben geroepen en pamfletten naar buiten hebben gegooid. Bovendien moet voorkomen worden, dat er afspraken werden gemaakt voor uitbraakpogingen.

Over de kunstmatige voeding tijdens de inmiddels beëindigde hongerstaking zei Bauer niet te kunnen zeggen of zich de eerste keer „complicaties” hadden voorgedaan. Volgens Croissant was het voedsel weer omhoog gekomen en was het Augustins neus uitgekomen; verder had zijn cliënt een half uur lang zware spierkramp gehad, waardoor hij vrijwel verlamd was. Het enige wat Bauer kon vertellen was, dat een gevangenisbewaker Augustins benen had vastgehouden en dat na de gedwongen voeding een bewaker — Croissant: „een dikke cipler” — op zijn benen was gaan zitten, zodat hij niet kon opspringen.

Botsing

Voor de officier van justitie was dit aanleiding vragen aan Bauer te stellen, die daarop de zaak weer enigszins moest recht-trekken. Hierbij kwam het tot een botsing tussen de officier en de president, omdat de laatste bezwaar maakte tegen een bepaalde vraag en de officier diep beledigd uitviel, dat de advocaten blijkbaar wel alles mochten vragen. Opnieuw werd duidelijk, dat de verhouding tussen de president en de officier nogal gespannen is.

Inmiddels heeft de president het verzoek om Augustin door een onafhankelijke arts te laten onderzoeken afgewezen. Gisteren vroeg hij de verdachte of hij zich wilde laten onderzoeken door een arts die het proces bijwoont, maar Augustin heeft dit van de hand gewezen.

Taktiek verdediging wordt duidelijk-alsmaar doorvragen

Van onze verslaggever HANS HOFFMANN

BÜCKEBURG — Ronald Augustin lijkt er op uit te zijn het begin en het eind van een procesdag te markeren met een Daad. Op de openingsdag hanteert hij het wapen van het geruisloze protest door te blijven zitten als de rechters binnen komen, nu gebruikt hij geweld.

Als de per helikopter uit Osnabrück aangevoerde rechterschare zich geïnstalleerd en

bij monde van president Haack meegedeeld heeft dat de toegevoegde raadsman Heinz Blaser moet blijven zitten waar hij zit en niet een flink eind verderop, zoals Augustin en de andere verdedigers geëist hebben, springt de verdachte op, veegt alle dossiers van Blasers tafel en bijt de verblufte radsheer toe: „Wég van die tafel! Ga toch zelf weg! Je moet je niet inbeelden dat je mij verdedigen kunt“.

Blaser, bleek, blijft. Hij gaat uit eigener beweging wat terzijde zitten en volgt vanaf die plaats zwiingend de gebeurtenissen. Zijn „cliënt“ en collega's negeren hem. Voor dit gedwongen nietsdoen toucheert de sterk op Lambiek uit de Suske en Wiske-strip lijkende advocaat dagelijks 180 mark. Hij heeft vier dunne dossiertjes voor zich.

Achter een borstwering van dertig buikige ordners verschansen zich de andere advocaten: Claus Croissant, Rainer Köncke en Kurt Groenewold. Tussen hen in zit, met speciale toestemming van rechter Haack, verdachte Augustin.

Plaagstoten

De inleidende plaagstoten zijn geplaatst, het eigenlijke proces kan nu beginnen met het voorlezen van de aanklacht. Maar dan staat dr. Croissant op. Hij eist eerst een medisch onderzoek van Augustin om te weten te komen of verdachte voldoende conditie heeft om het proces te kunnen volgen, en wel door een arts in wie Ronald en zijn verdedigers vertrouwen hebben. Dat is — rechter Haack vraagt het voor alle zekerheid tóch maar even — beslist niet de door de rechtbank aangevoerde dokter, die ter plaatse de verwikkelingen volgt.

Ruim een half uur duurt de toelichting die Croissant op zijn eis laat volgen. Hij schildert de „moderne foltermethoden waarmee men probeert de identiteit van anti-imperialistische gevangenen te verstoren en die geen uiterlijke sporen

nalaten“, en noemt als voorbeelden: sociale isolatie; donkere, bedompte, geluiddichte cellen; gedwongen voeding; wateronthouding en hongerstaking.

„In de gevangenis van Wittlich.“ zo valt de verdediger aan, „werd Ronald Augustin net zo behandeld als Holger

De tweede getuige is directeur Bauer van de gevangenis in Hannover. Rond zijn persoon ontwikkelt zich een juridisch steekspel, dat grimmiger en norser wordt naarmate de taktiek van de verdediging duidelijker wordt: een om beurten en hoogst uitdagend doorvragen.

Beleefd informeren de advocaten naar de houden van de directeur met betrekking tot de gevangenschap van Augustin, zijn hongerstaking, zijn gedwongen voeding. Welke bouwtechnische voorzieningen trof Bauer kort voor Augustins komst in diens cel? In de beruchte vleugel van het gevangenisziekenhuis? In de spreekkamer? In wiens hoofd ontstond het idee om een ijzeren deur te plaatsen in de gang, extra tralies voor het raam, een glazen wand in de bezoekersruimte.

Vonden er in de gevangenis zogenaamde veiligheidsconferenties plaats? Waren daar ambtenaren bij van instellingen buiten de gevangenis? Hoe luiden hun namen? Hun functies? De verdedigers blijven aan de gang.

Lastig kind

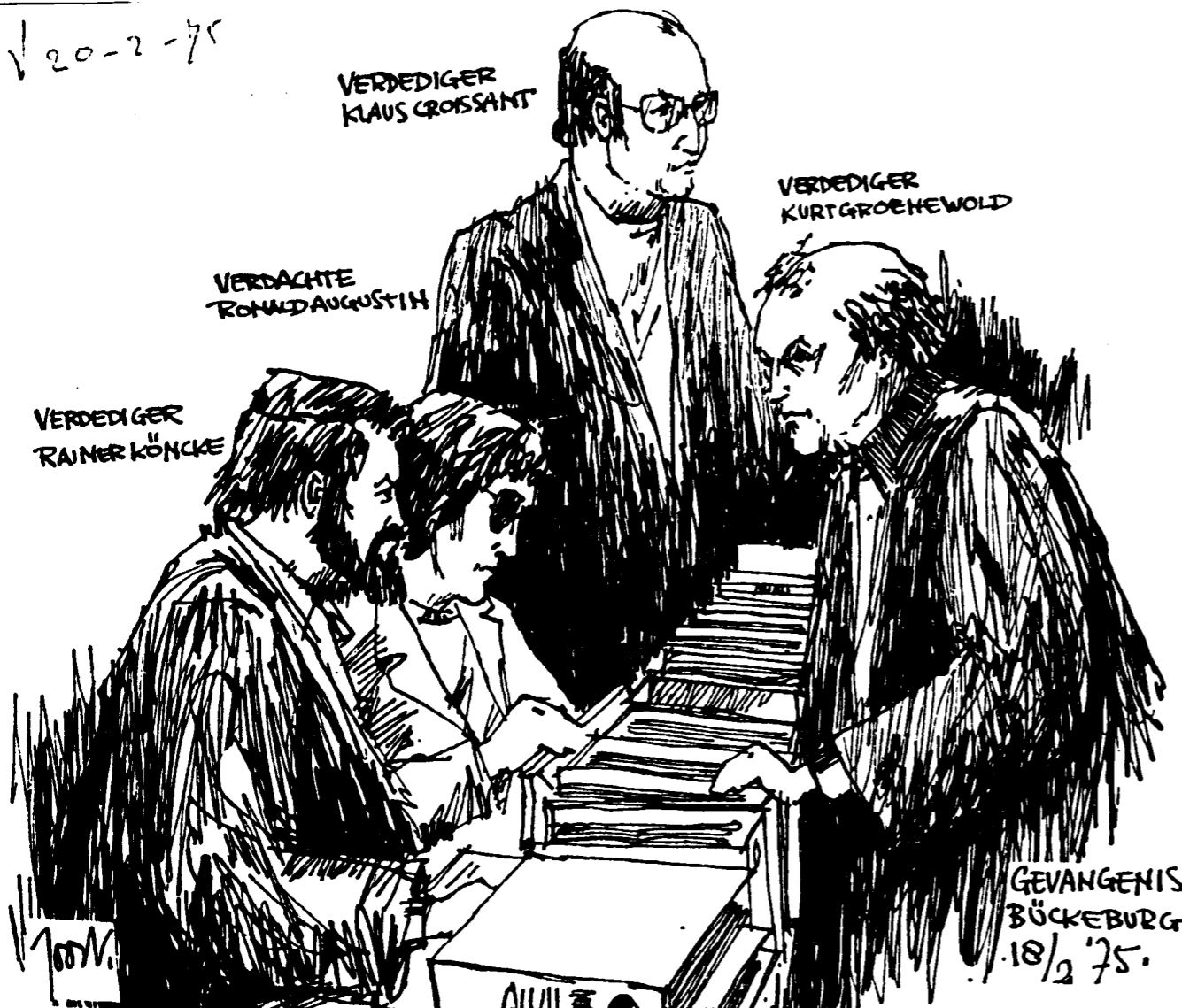
De officier van justitie verzoekt de rechter regelmatig vragen niet toe te laten. Croissant zegt: „Wij willen weten of Augustin onder regie van de staatsveiligheidsdienst een bijzondere behandeling ten deel gevallen is, die als folterend aangemerkt kan worden en in hoeverre deze behandeling van invloed is geweest en nog is op zijn gezondheid“. President Haack laat dan lastig kind zijn zin geeft om van het gezeur af te zijn.

Als Croissant en de zinnen de heer Bauer vragen hoe het toeging bij de gedwongen voeding van Ronald op 10 en 12 oktober 1974 zegt hij als leek niet te kunnen beoordelen welke medische gebeurtenissen zich voltrokken. Dan schreeuwt Augustin: „Je stond erbij, jij rat, jij vuil zwijn. Je stond erbij toen ik wel een half uur spastisch was!“ Hij maakt verkrampde gebaren met zijn handen. De rechter waarschuwt dat hij uit de zaal gezet zal worden als hij zich nog eens zo laat gaan.

Aan de hoge witgele wand van de rechtszaal verschenen aldus de eerste tekens van de hevige strijd die gaat volgen.

HET PROCES AUGUSTIN

Gevangenisdirecteur als getuige

Augustin vliegt

AD 20-2-46

advocaat aan

BUCKEBURG — Is West-Duitsland een politiestaat, met hersenspoeling en martelingen? Zijn de Westduitse rechters, net als in de Hitler-tijd, weer marionetten van de geheime politieke politie?

Van onze
speciale verslaggever
WIM HÖFFMANN

— Ja, dat is het geval volgens de vier gekozen advocaten van Ronald Augustin. Vlijmscherp en dramatisch hebben de verdedigers gisteren deze opvatting naar voren gebracht, maar be- wezen hebben zij tot nu toe niets.

Wel maakten zij aannemelijk dat Augustin, de weerspannige gevangene, door de estduitse gevangenisbureaucratie nu en dan onzachtzinnig, en misschien medisch gevaarlijk, is aangepakt.

Meteen bij het begin van de zitting vliegt Augustin de vijfde, hem toegewezen, verdediger aan, die hij niet wil accepteren. Onder schimpscheuten schuift hij diens tafel opzij, smijt dossiers op de grond — tot parketwachters hem wegduwen.

Dr. Croissant, de voorman der gekozen verdedigers, neemt het woord. Hij eist een nieuw medisch onderzoek en opschorting van het proces, omdat Augustin nog te zwak is.

"Zijn gezondheid", aldus Croissant "is ernstig geschokt door de perfide, wetenschappelijke foltermethoden, die erop zijn gericht, de persoonlijkheid van een gevangenen te vernietigen, zonder lichamelijke sporen achter te laten".

Bezoekerskooien

Croissant vertelt van een cel die met ijzergas voor licht en frisse lucht werd afgesloten, van geluids-isolatie en slaapverstoring. Van "bezoekerskooien" waarin een normaal gesprek tussen Augustin en zijn advocaten werd verhinderd. Van een gevangenisdokter, die de kunstmatige voeding met "sacistisch plezier tot een marteling maakte.

"Deze martelingen leiden on- ontvooombaar tot evenwichts- stoornis, verlies van het tijds- bewustzijn, tot waanvoorstellin- gen en razende hoofdpijn. Ze zijn door de staatsveiligheids- dienst tot in details uitgedacht. De opzet is om de verdachte ten slotte als een gebroken man voor de rechbank te slepen. En de rechters hebben, net als in de Hitler-tijd, helemaal niets meer in te brengen...". Aldus, kort sa- mengevat, de advocaat.

Oude koek

Officier van justitie Hunger is kort in zijn commentaar. „Dat is allemaal oude koek," betoogt hij, „beweringen die grotendeels on- waar zijn en al lang opgehel- derd. Zij worden alleen nog eens breed uitgemeten om het proces te vertragen en indruk te maken op de internationale pers."

Is Augustin werkelijk zo zwak? Hij helpt de advocaten met ordners sjouwen, loopt ogenschijnlijk kwiek heen en weer, en s de hele dag actief achter de advocatentafel.

Aan de getuigenbank ver- schijnt dr. Götz Bauer, directeur van de gevangenis in Hannover. De 38-jarige gevangenisdirecteur heeft meer weg van een wat verstrooide leraar oude talen.

Croissant stelt hem vragen, urenlang, met de zachte ontroer- de stem van een man die op het punt staat een groot en smarte- lijk schandaal te onthullen.

— Was het niet zo, dr. Bauer, dat voor de komst van Augustin in uw gevangenis een bespre- king over de bijzondere isolatie- maatregelen werd gehouden? En was daar niet een functionaris aanwezig die niet tot het gevan- geniswezen behoort? Kreeg u

niet van hogerhand opdracht om een „bezoekerskooi" te bouwen, en Augustins cel tegen geluid te isoleren? En aan welke instan- ties moest u rapporteren hoe Augustins gezondheid achteruit- ging...?

Hulpeloos

De gevangenisdirecteur is ta- melijk hulpeloos in de handen van deze vaardige jurist. Dr. Bauer herinnert zich niet goed, zoekt vergeefs in papieren, zegt dat dit of dat niet tot zijn ter- rein behoort. Dan schiet hem toch te binnen, dat een functio- naris van de andere overheids- instantie betrokken is geweest bij de voorbereidingen voor Augustins isolatie.

Doemt daar dan de grote on- bekende op, de inquisiteur ach- ter de schermen? Neen, er blijft eigenlijk dat bij de gevangenis- bureaucratie vele ambtenaren betrokken zijn en veel doorslag- jes worden verstuurd.

De vragen van de advocaat verzinken in details. Was het voorbijrijden van het etenskar- retje in de cel te horen? Maakte het „gevaarte" lawaai?

Nu is er geen touw meer aan- vast te knopen. De president vraagt grijnzend: „Welk gevaar- te wordt er nou bedoeld? De etenskar? Of de kar met was- goed? Het wasgoed dus! Mooi, dat weten wij dan..." Daverend gelach op de publieke tribune.

Verlamd

Augustin lacht niet. Als de ge- vangenisdirecteur zegt dat hij weinig heeft gemerkt van narig- heid bij de kunstmatige voeding, veert de Amsterdammer op en siet: „Jij rat, jij zwijn, je stond er zelf bij toen ik verlamd was als een spasticus!"

De president vindt het wel ge- noeg voor vandaag. De zaal stroomt leeg. Even later brengt een helikopter de edelachtbare heren naar moeder de vrouw. Op de wentelwiek staat met grote letters „Politie".

Harde verwijten

in proces-Augustin

Zwolsche Courant 20.2.75

BUECKEBURG — Hij gebruikt dezelfde taal als zijn leiders. Het is een parlementaire taal, maar iedereen weet precies wat hij bedoelt. „Hij stond erbij, jij rat, jij zwijn, toen ik een uur lang spastisch verlamd was”. Renald Augustin richt het woord tot de directeur van de strafgevangenis van Hannover, Goetz Bauer (SP). De verdediger probeert Bauer in het nauw te drijven. De gevangenisdirecteur, kennelijk een trage denker en paragrafenridder, heeft moeite zich iets te herinneren. Ter discussie staat de beschuldiging, of Augustin gefolterd is door middel van isolatie en door het voeden onder dwang tijdens zijn hongerstaking.

Bauer is onzeker, maar als het om verantwoordelijkheden gaat, weet hij alles tamelijk precies. Hij heeft opdracht gegeven om een soort spreekcabine voor de verdachte aan te brengen. Hij was het, die de ziekenvleugel van de gevangenis liet verbouwen, en allerlei isolerende extra's liet aanbrengen om de veiligheid te vergroten. Verdediger Klaus Croissant vraagt ongelovig: „Wilt u beweren dat dat allemaal in uw eigen hoofd is opgekomen?”. Hij gelooft het niet.

Met een nieuwe reeks vragen wil Croissant duidelijk maken dat tot deze isolatie van bovenaf is besloten met het doel Augustins wil te breken. De verdediging is ervan overtuigd dat de politieke politie en andere justitiële instanties centraal een strategie hebben uitgedacht, die de bedoeling heeft de Baader-Meinhofgevangenen psychisch en fysisch te vernietigen.

Croissant noemt een lange reeks van voorbeelden, die betrekking hebben op Augustin. In de gevangenis van Wittlich, dezelfde waarin Holger Meins aan de gevolgen van zijn hongerstaking overleed, zouden 23 speciale voorschriften met betrekking tot de behandeling van Augustin zijn uitgevoerd. Hij mocht in die gevangenis geen contact hebben met andere gevangenen. Als Holger Meins werd gelucht, stopte men Augustin in een isolatiebunker of in het bad, zo vertelt Croissant. In Stuttgart-Stammheim zat hij in een cel met speciale ramen, die geen licht en lucht doorlieten. In Hannover werd hij in een speciale cel, die in de zogenaamde dodenvleugel van de gevangenis lag, opgesloten.

Hersenspoeling

... door onderzoek aan foltering van de uiterste graad.

Geen mens is in staat om in een akoestisch vacuum te leven. Dat komt neer op een hersenspoeling”, aldus Croissant, die niet schroomt vergelijkingen te trekken met de methoden van de Nationaal Socialisten. Aan de journalisten heeft hij teveroren documentatie verstrekt, waarin het taalgebruik van het Nazi-Volksgerichtshof en de huidige justitiële autoriteiten op overeenkomsten is nagevlooid.

De waslijst gaat onverminderd voort. Voeding onder dwang in Hannover; het onthouden van water in Lingen; feiten die destijds nogal wat deining in Nederland veroorzaakten. Het politieke proces is in volle gang. De justitie van de Bondsrepubliek wordt aangeklaagd. Croissant krijgt zijn kans, door al deze feiten te vermelden in een verzoek om voor Augustin een onafhaakelijke arts van zijn keuze aan te wijzen, die moet onderzoeken hoe de gezondheidstoestand van de Nederlander momenteel is.

Nieuwe wet

De officier van justitie, dr. Hunger, meent dat de beschuldigingen van Croissant alleen ten doel hebben de publieke opinie in het buitenland te beïnvloeden. „De gezondheidstoestand van Augustin is het gevolg van de hongerstaking die hij zelf wilde”, zegt Hunger, en hij laat erop volgen dat, als de Nederlander fysiek niet in staat is het proces bij te wonen, volgens de onlangs door de Bondsdag aangenomen wetten het proces ook zonder de verdachte gewoon door kan gaan. De verdediging ziet in deze opmerking een dreiging.

Indedaad kan het proces volgens deze nieuwe wetten niet alleen zonder Augustin, maar ook zonder de verdedigers die hij vertrouwt, plaatsvinden. Speciaal daarvoor zit de ongewenste advocaat Heinz Blaser uit Osnabrueck aan het uiteinde van de verdedigingstafel. Hij moet het proces gaande houden als de verdedigers die Augustins vertrouwen hebben om een of andere reden zouden worden uitgesloten.

Blaser zit erbij alsof hij snel achter de tafel vandaan wil kunnen rennen in geval van gevaar. Niet helemaal zonder grond. Want als de rechtbank 's morgens aan het begin van de zitting verkondigt dat zij geen redenen aanwezen heeft om Blaser in de zaal neer te zetten — buiten gehoorsafstand van Augustin en zijn advocaten — springt de Nederlander op, rent op Blaser toe en snauwt: „U moet zich niet inbeelden dat u mij verdedigt”. Er ontstaat een worsteling tussen Augustin en zijn beide bewakers. Hij smijt de ordners van Blaser van de tafel en wordt met geweld weer op zijn stoel gedrukt.

Tweede dag van proces bewijst:

Gelderland
20.2.75

Augustin werd onder forse dwang gevoed

(Van onze correspondent)

BÜCKELBURG — Op de tweede dag van zijn proces oefent Ronald Augustin ook in de rechtszaal de revolutie weer in actieve zin. Het incident gebeurt als president Gerhard Haack besluit, dat de toegevoegde en door Augustin gehate advocaat Heinz Blaser niet buit gehoorsafstand aan een apa tafeltje hoeft plaats te nemen. Onmiddellijk springt Augustin op Blaser af en gooit een stapeltje ordners tegen de grond. Terwijl Blaser geschrokken terugdeinst snauwt Augustin hem hevig trillend toe:

Populariteit Ford gedaald

WASHINGTON (Rtr.) — De populariteit van president Ford blijft afnemen, aldus een opinie-onderzoek van Harris dat is gepubliceerd in de Washington Post. Slechts 39 procent van de ondervraagden geloofde in januari dat Ford een „krachtige en kordate” president zou worden. In september vorig jaar was dat 70 procent en in oktober procent.

„Ga weg van die tafel. U moet zich niet inbeelden dat U mij kunt verdedigen”.

Te laat grijpen twee parketwachters in, maar het kost hen weinig moeite Augustin vast te houden.

De president:

„Alstublieft blijft U toch rustig. Gaat U toch zitten want anders moet ik U uit de zaal laten verwijderen”. Het helpt, want vrijwillig neemt Augustin weer plaats, maar om zijn verontwaardiging over Blaser's aanwezigheid uit te drukken, buigt hij zich met een donkere zonnebril op diep over een krant.

Het tweede incident doet zich later op de middag voor, wanneer de directeur van de gevangenis in Hannover, waar Augustin de meeste tijd gevangen zat, verhoord wordt. Voornaamste thema is de kunstmatige voeding, waartoe hij in sommige periodes tijdens zijn hongerstaking gedwongen werd. Op de vraag van advocaat Klaus Croissant of zich hierbij incidenten voorgedaan hebben, antwoordt directeur Bauer:

„Dat is mij niet bekend”.

Augustin ontsteekt weer in razende woede: „Jij stond er toch zelf bij, jij rat, jij zwijn.

Een half uur lang stond je erbij, jij rat”, roept hij de directeur met omfloerste stem toe. Andermaal bewaart president Haack zijn gemoedrust.

Het verhoor maakt echter duidelijk, dat de methode waarmee Augustin kunstmatig gevoed werd, wel aan de harde kant was. De bekentenis van dr. Bauer, dat een zware ci-pier op de knieën van de gevangene ging zitten terwijl deze toch geen ernstig verzet bood, stemt zelfs de officier van justitie tot nadenken. Een hernieuwd verzoek van Croissant om Augustin te laten onderzoeken door een arts van zijn vrijwillige keus, wijst hij in elk geval ditmaal niet van de hand, zodat de rechtbank hierover opnieuw zal beraadslagen.

Tussen de incidenten door zet Croissant zijn vertragingstactiek tegen een volgens hem politiek bevooroordeelde rechtbank voort. In zijn eerste aanval tegen de door de rechtbank opgeroepen bestelde arts twijfelt Croissant eraan of Augustin wel in staat is om het proces te volgen.

Voor president Haack was dit betoog de aanleiding geweest om de gevangenisarts, dr. Zettel, als getuige te horen.

Het verhoor van de jeugdige dokter levert geen aanknopingspunten over de gezondheidstoestand van Augustin op. Hijzelf is daar de oorzaak van, want in een korte discussie maakt hij de arts duidelijk, dat hij hem niet van zijn zwi-gplicht wil ontslaan en zelfs wettelijke maatregelen tegen hem zal nemen, wanneer hij toch uit de medische school zou klappen. De advocaten zijn echter hoogst tevreden met de verklaring van dr. Zettel, dat Augustin de kunstmatige voeding niet vrijwillig tot zich nam en dat hij, dr. Zettel, zelfs als leidende arts van de gevangenis niet aan de hierop ingevoerde dwang wilde meewerken.

ISOLEREN

Ook het verhoor van dr. Bauer als gevangenisdirecteur is koren op de molen van de geëngageerde advocaten, want er blijkt zonneklaar uit, dat er in de gevangenis van Hannover talrijke architectonische voorzieningen werden getroffen, die op zijn minst een isolerend karakter hadden en die voor „normale” gevangenis volkomen ongebruikelijk zijn.

Ronald Augustin scheldt en dreigt

Utrechts
Nieuwsblad
20.2.75

PROCES OP DE POLITIEKE TOER

BÜCKEBURG (GPD, ANP) — Hij gebruikt dezelfde taal als zijn leiders. Het is een onparlementaire taal, maar iedereen weet precies wat hij bedoelt. „Jij stond erbij, jij rat, jij zwijn, toen ik een uur lang spastisch verlamd was”. Ronald Augustin richt het woord tot de directeur van de strafgevangenis van Hannover, Goetz Bauer (38).

De verdediging probeert Bauer in het nauw te drijven. Ter discussie staat de beschuldiging, dat Augustin is gefolterd door middel van isolatie en door het voeden onder dwang tijdens zijn hongerstaking.

Advocaat Croissant is in totaal anderhalf uur in de weer om de belevenissen van de Amsterdammer in diverse Duitse gevangenissen door te nemen. Hij spreekt over „staaltjes van fascistische foltermethodes”. Openbare aanklager Hunger doet de verhandeling af met de kwalificatie: „Een show voor de buitenwereld”. Want het is duidelijk: de Baader-Meinhofgroep en haar verdediging proberen het proces zoveel als maar mogelijk is tot een politieke affaire te maken.

AANKLACHT

Croissant somt op: In Wittlich, waar Holger Meins aan de gevolgen van een hongerstaking overleed, mocht Augustin o.a. geen contact hebben met andere gevan-

genen. In Stuttgart-Stammheim zat hij in een cel met speciale ramen die geen licht en lucht doorlieten. In Hannover zouden in de zogenaamde dodenvleugel, „folteringen van de uiterste graad” op de Nederlander zijn uitgevoerd. De verdediger spreekt over een soort hersenspoeling. In Hannover ook kreeg Augustin onder dwang voedsel toegediend. In Lingen werd hem water onthouden. Kortom: de justitie van de Bondsrepubliek wordt aangeklaagd. De advocaat schroomt daarbij niet vergelijkingen te trekken met de methoden van de nazi's.

De directeur van de strafgevangenis in Hannover, waar de Amsterdammer het langst verbleef, getuigt dat afzondering beslist nodig was. „Hij probeerde de andere gevangenen op te ruïnen door pamfletten te verspreiden en politieke leuzen te roepen”. Er werd bevestigd dat Augustin in een speciaal voor hem gebouwde, vrijwel geluiddichte cel verbleef en dat het contact met zijn familie en advocaten alleen mocht plaatsvin-

den in een speciaal geconstrueerde bezoekerskooi.

Gistermorgen had Ronald Augustin, ook nu weer gekleed in slobbertrui, trainingsbroek, gym schoenen en een zonnebril op, voor opschudding gezorgd. Toen de rechtbank zijn verzoek had afgewezen de toegewezen advocaat Blaser, in wie de Amsterdammer geen vertrouwen heeft, uit de verdedigingsbank te verwijderen, sprong hij op en riep, terwijl hij Blasers dossiers van de tafel smeet: „Ga hier weg, rotzak, ik wil je niet. Als je niet zelf weggaat, gooi ik je eruit.” In de middaguren, toen Augustin de gevangenisdirecteur van Hannover scheldwoorden toevoegde, maande de president hem een ander taalgebruik te hanteren, „anders zet ik u de zaal uit”.

Vermoedelijk vandaag zal de rechtbank beslissen over een verzoek van de verdedigers het proces enige tijd uit te stellen. De advocaten vinden dat hun cliënt er, door zijn behandeling in voorarrest, te slecht aan toe is om de hele behandeling te kunnen volgen.

VERDEDIGING IN DE AANVAL

Gevangenisdirecteur geeft het isoleren van Augustin toe

Goit + Eemlander
GFB
20.2.75

(Van onze correspondent)

BÜCKEBURG — Hij gebruikt dezelfde taal als zijn leiders. Het is een onparlementaire taal, maar iedereen weet precies wat hij bedoelt. „Jij stond erbij, jij rat, jij zwijn, toen ik een uur lang spastisch verlamd was”. Ronald Augustin richt het woord tot de directeur van de strafgevangenis van Hannover, Goetz Bauer (38). De gevangenisdirecteur heeft moeite zich iets te herinneren. Ter discussie staat de beschuldiging of Augustin gefolterd is door middel van isolatie en door het voeden onder dwang tijdens zijn hongerstaking.

Bauer is onzeker, maar als het om verantwoordelijkheden gaat, weet hij alles tamelijk precies. Hij heeft opdracht gegeven om een soort spreekcabine voor de verdachte aan te brengen. Hij was het, die de ziekenvleugel van de gevangenis liet verbouwen, en allerlei isolerende extra's liet aanbrengen om de veiligheid te vergroten. Verdediger Klaus Croissant vraagt ongelovig: „Wilt u beweren dat dat allemaal in uw eigen hoofd is opgekomen?”. Hij gelooft het niet.

Met een nieuwe reeks vragen wil Croissant duidelijk maken dat tot deze isolatie van bovenaf is besloten met het doel Augustins wil te breken. De verdediging is ervan overtuigd dat de politieke politie en andere justitiële instanties centraal een strategie hebben uitgedacht, die de bedoeling heeft de Baader-Meinhofgevangenen psychisch en fysisch te vernietigen.

„Hij was daar onderhevig aan folteringen van de uiterste graad. Geen mens is in staat om in een akoestisch vacuüm te leven. Dat komt neer op een hersenspoeling”, aldus Croissant,

die niet schroomt vergelijkingen te trekken met de methoden van de Nationaal-socialisten.

„De gezondheidstoestand van Augustin is het gevolg van de hongerstaking die hijzelf wilde”, zegt officier van justitie Hunger, en hij laat erop volgen dat, als de Nederlander fysiek niet in staat is het proces bij te wonen, volgens de onlangs door de Bondsdag aangenomen wetten het proces ook zonder de verdachte gewoon door kan gaan. De verdediging ziet in deze opmerking een dreiging.

Inderdaad kan het proces volgens deze nieuwe wetten niet alleen zonder Augustin, maar ook zonder de verdedigers die hij vertrouwt, plaatsvinden.

Uit het verhoor van gevangenisdirecteur Bauer, blijkt dat dokter Zettel ernstige gewetensbezwaren had tegen het kunstmatig voeden van Augustin. Tegen de wil van de gevangene mag niet gevoed worden, zo meende hij. Bauer blijkt minder problemen te hebben op dit punt: „Ik vond het toedienen van voeding onder dwang noodzakelijk”.

Bij een van die moeizame procedures was de gevangenisdirecteur zelf aanwezig. Croissant schildert het gebeuren: er wordt een dikke slang door de slokdarm van Augustin gepropt. Er wordt een pap ingevoerd, die zo dik is dat de arts al knedend probeert het voedsel naar beneden te drukken. Augustin krijgt het benauwd en de pap komt letterlijk zijn neus uit.

De gevangenisdirecteur kan zich niet veel meer herinneren. „Ik was er niet voortdurend bij”, zegt hij verontschuldigend, maar uit het verhoor blijkt het tegendeel.

Proces zonder recht

SYMBOLISCH heeft de Westduitse justitie zich achter tralies teruggetrokken om in de beslotenheid van een gevangenisvertrek Ronald Augustin te berechten. Het betreft het eerste proces in een reeks zaken tegen de z.g. Baader-Meinhof-groep, een verzameling provocateurs en desperado's wier optreden scherp afgewezen wordt door de arbeidersbeweging.

Of de nu met de rechters geconfronteerde Augustin iets te maken heeft met Baader-Meinhof-activiteiten is vraag nummer één. In de Bondsrepubliek wordt gedaan alsof dit zonder meer vast staat, maar niemand kent de feiten. Die zijn al lang bedolven onder de propagandistische mest van de heersende Westduitse kringen. Dat het proces de feiten aan het licht zou brengen is in de bestaande omstandigheden een groteske gedachte. Het proces heeft niets met rechtspraak van doen.

De beklaagde is maandenlang ten prooi geweest aan eenzame opsluiting in een isoleercel, heeft dus een afschuwelijke vorm van lichamelijke en geestelijke marteling ondergaan. Buiten de gevangensmuren woedde in diezelfde lange maanden de hetze. Onophoudelijk gaat het bombardement van de Springer-pers door. Speciale wetgeving heeft het werk van de advocaten belemmerd en de rechten van de verdachte ingekrompen.

Kortom, er is zelfs geen schijn van een normale procesvoering. Of de rechters hun 'vak' in de Hitler-tijd beoefenden, is niet bekendgemaakt. Maar iedereen weet dat het gehele justitiële apparaat, inbegrepen de rechterlijke macht, in West-Duitsland vergeven is van de ex-nazi's, die in de periode '40-'45 op hun wijze 'recht' spraken in de bezette landen en van wier praktijken men in ons land op de hoogte is. Zij drukken hun hand op het milieu. Daarbij geldt: zoals de ouden zongen, piepen de jongen.

Er is geen enkel vertrouwen te stellen in de Westduitse rechterlijke macht, die er niet eens toe gebracht kon worden tegen de Baader-Meinhof-verdachten een normaal proces in openbaarheid te voeren.

Het opereren van de Westduitse justitie geeft alle aanleiding zich ook te bezinnen op de gevaarlijke tendenzen in de Bondsrepubliek en de uitstraling daarvan te blokkeren.

Geen kans op eerlijk proces — rechtbank slaafs instrument van politie

Proces-Augustin omgeven

door machtsvertoon

Zware prikkeldraadversperringen rond de gevangenis waar het proces wordt gehouden.

In de zwaar bewaakte gevangenis van het Westduitse plaatsje Bueckeburg is dinsdag het proces begonnen tegen de Nederlander Augustin die ervan verdacht wordt lid te zijn van de zogeheten Baader-Meinhof-groep.

De advocaten van Augustin, die zich hevig verzetten tegen de intimiderende maatregelen en het machtsvertoon van de Westduitse justitie waarmee het proces is omkleed hebben op de eerste dag van het proces geprobeerd de zaak uit te stellen of op z'n minst verplaatst te krijgen naar een 'echte' rechtszaal.

'Demonstratie van een machtswellustige staat!'

De woordvoerder van Augustins advocaten, de Hamburgse jurist Croisant, omschreef het machtsvertoon rondom de gevangenis met rondcirkelende helikopters, metaaldetectors, tot de tanden gewapende politiemannen, driedubbele prikkeldraadversperringen en uitgebreide fouilleringen als beschamend. Hier is sprake van een demonstratie van een machtswellustige staat. Door al dit gedoe is Augustin in de openbaarheid al veroordeeld, aldus Croisant, die onmiddellijke schorsing van het proces vroeg om het later te laten plaatsvinden en wel daar waar het thuishoort: in het Paleis van Justitie in Osnabrück.

De uit drie beroeps- en twee lekenrechtters bestaande rechtbank wees het verzoek echter af. Ook de pogingen om de samenstelling van de rechtbank veranderd te krijgen leverden geen succes op. Volgens de verdedigers kan Augustin niet rekenen op een eerlijk proces omdat een deel van de rechtbank al van partijdigheid heeft blij-

gegeven door te beslissen dat de zaak in de zwaar bewaakte gevangenis van Bueckeburg wordt behandeld.

'Door dit besluit,' aldus Croisant, 'volgde de rechtbank slaafs de instructies van de politie en justitie.'

Helikopters

De eerste zitting van het proces, dat in z'n geheel waarschijnlijk wel drie maanden kan gaan duren, begon dinsdagochtend gelijk al een uur te laat.

De oorzaak hiervan was de zeer uitvoerige controle waaraan bezoekers en pers blootstonden. Een enorme zwaar bewapende politiemacht was speciaal voor deze zaak op de been gebracht en de mensen die het proces wilden bijwonen moesten tal van versperringen en controleposten passeren voor zij via de gevangenscatacomben de speciaal voor deze gelegenheid verbouwde 'rechtszaal' konden binnengaan.

Buiten de gevangenis werden op twee punten door van top tot teen bewapende politiemannen identiteitspapieren gecontroleerd, terwijl helikopters dreigend boven hun hoofd rond cirkelden.

Veslaggevers moesten drie papieren (perskaart, paspoort en een speciale kaart van de justitie) tonen om via prikkeldraadversperringen binnen te kunnen komen. Nadat suppoosten elektrisch bestuurd deuren en hekken hadden geopend werden de bezoekers voor de laatste keer gecontroleerd door zwaar bewapende veiligheidsagenten die de mensen één voor één te lijf gingen met de modernste metaaldetectors.

De documenten (paspoorten etc.) van alle bezoekers werden gekopieerd, volgens de rechter 'slechts uit veiligheidsoverwegingen'.

Uitstel

Over de aanklacht tegen Augustin is dinsdag, i.v.m. de verzoeken tot uit-

De waarheid
20.2.75

2

stel en de protesten tegen het schandalige machtsvertoon van de Duitse justitie, nog niet gesproken.

Augustin wordt verdacht van poging tot moord omdat hij op 24 juli 1973 in de trein naar Duitsland tijdens een politiecontrole bij de grens een pistool getrokken zou hebben en daarmee een politiemann bedreigd zou hebben. Daarnaast zou Augustin lid zijn van de Baader-Meinhofgroep waarvoor hij op grote schaal documenten zou hebben vervalst.

Augustin zelf heeft zich tijdens de eerste dag van het proces nauwelijks geroerd. Alleen op het moment dat zijn advocaten pogingen ondernamen om de door de beklaagde gewantrouwde advocaat Blaser uit het proces te werken, gaf Augustin commentaar waaruit bleek dat hij nog steeds geen vertrouwen stelt in Blaser en wil dat deze zich terugtrekt.

Hoewel Blaser zelf toegaf dat zijn aanwezigheid bij het proces geen zin heeft wilde de rechter zijn verzoek — en dat van de verdedigers van Augustin — om vervangen te worden, niet inwilligen.

Gisteren is het proces-Augustin hervat met verzoeken van de advocaten om de zaak uitgesteld te krijgen. Gezien de ernstige gezondheidstoestand van Augustin, de zwakke gezondheid van de advocaten i.v.m. de zware gezondheidsproblemen van Augustin en de zwakke gezondheid van Augustin als gevolg van zijn nog maar onlangs beëindigde hongere-

en dorststaking. Voorts hebben de advocaten aangevoerd dat zij meer tijd nodig hebben om de processtukken te bekijken en de zaak te laat gekregen hebben.

Verwacht wordt dat de rechtbank de verzoeken zal aanvaarden.

Rechtbank: ^{NRC-4} Augustin kan proces bijwonen

Door onze correspondent S. VAN DER ZEE

BÜCKEBURG, 20 febr. — Sneller dan verwacht heeft de rechtbank in Bückeburg vanmorgen het verzoek van Augustins advocaten afgewezen hun cliënt door een onafhankelijke arts te laten onderzoeken. Volgens de advocaten zou Augustin niet in staat zijn terecht te staan. De rechtbank meent evenwel dat Augustin, gezien zijn doelbewuste reacties en uitvallen tegen personen die door de rechtbank zijn gedagvaard, in staat is het proces bij te wonen.

Enige consternatie ontstond vanmorgen tijdens het verhoor van de moeder van Augustin. Als tolk verscheen een zeventigjarige vrouw die al sinds jaren niet meer in Nederland is geweest en het Nederlands zeer gebrekkig bleek te beheersen.

Toen mevrouw Augustin werd gevraagd of ze bereid was een getuigenverklaring af te leggen, bleek de vrouwelijke tolk niet in staat mevrouw Augustins antwoord te vertalen. Dit antwoord was: „Ik weiger iets te zeggen, omdat ik de fascistische Staatsschutz instanties geen informatie wil geven over een anti-imperialistisch strijder.” Waarmee zij haar zoon bedoelde.

Hierop verzochten de verdedigers van Augustin de vrouw als tolk af te lossen, omdat zij volgens Croissant vermoedelijk wel wat Nederlands spreekt, maar niet in staat is het Nederlands in het Duits te vertalen.

Croissant deed vervolgens het verzoek een Nederlandse journalist die het proces bijwoonde als tolk te beëdigen. Dit werd evenwel door de aanwezige Nederlandse journalisten afgewezen. Nadat de rechtbank zich voor beraad had teruggetrokken, werd het verzoek van Croissant afgewezen. Daarop werd ook mevrouw Augustin als getuige ontslagen.

Zie ook pag. 3

Gevangenisdirecteur ontwijkt vragen

Augustins isolatie was hoog bevel

VK 20/2/75

Van onze correspondent
JAN LUIJTEN

BÜCKEBURG — Steeds meer blijkt dat de lijdensweg van Ronald Augustin gedurende zijn voorarrest niet iets is, dat sluwe advocaten hebben uitgedacht. De lijdensweg van Augustin heeft bestaan, omdat de Duitse justitie en politie veiligheidsoverwegingen voorrang hebben gegeven boven het welzijn van de Nederlandse arrestant. Veiligheid stond voorop en wat daarbij met Augustin geschiedde, was kennelijk van ondergeschikt belang.

Dit beeld dringt zich op na het verhoor voor de rechtbank in Bückeburg van Götz Bauer, leider van de gevangenis in Hannover. Hier zat Augustin sedert 2 mei 1974 in voorarrest en wel onder erbarmelijke omstandigheden, omdat hij onder andere leuzen had geroepen als „high zijn, vrij zijn, terreur moet daarbij zijn.” De justitie concludeerde daaruit, dat Augustin met geweld wilde vluchten. Vandaar, zo luidde de aanwijzing van de justitie van mei 1974, „moet elk lichamelijk, akoestisch of andere wijze van contact van Augustin met andere gevangenen onvoorwaardelijk verhinderd worden.”

En dus liet gevangenisdirecteur Bauer Augustin opsluiten in een isolatiecel, die eigenlijk bestemd was voor gevangenen met een besmettelijke ziekte. Deze cel liet Bauer ook nog verbouwen. Er werden extra tralies en een extra plaat plexiglas voor het raam gezet. Een verhoogde drempel was al aanwezig. Verder werd op de doodlopende gang een extra tussendeur aangebracht. Op deze wijze kan Augustin niets of bijna niets gehoord hebben.

Proeven

Na protesten gingen vorig jaar rechters, officier van justitie en advocaten te zamen de cel van Augustin inspecteren. Daarbij werden verschillende proeven genomen om te zien of er in deze cel geluid kon doordringen. Erg veel schijnen de rechters en de officier van justitie ook niet gehoord te hebben. Niettemin werd Augustins situatie pas eind oktober verbeterd.

Het verhoor van gevangenisdirecteur Götz Bauer was onthullend en voor de Westduitse justitie beschamend. Bauer ontweek vragen, herinnerde zich niets meer of was er niet bij geweest. De woorden moesten uit hem getrokken worden, waarbij zelfs rechter Haack een paar maal zijn geuld verloor. Uiteindelijk geloofde zelfs de officier van justitie Bauer niet meer geheel.

Bijna gestikt

Toen de gevangenisdirecteur bij de schildering van de eerste kunstmatige

Hannover op 10 oktober, waarbij Augustin bijna was gestikt, opnieuw om de feiten heendraaide, verloor de beschuldigde zijn beheersing. Augustin schreeuwde: „Je liegt. Je stond er toch bij, jij rat, jij zwijn.” De officier van justitie liet Augustins woedeuitval onmiddellijk in het protocol opnemen. En Bauer herinnerde zich plotseling weer, dat hij toch aanwezig was geweest, zij het tijdelijk.

Officier van justitie, Walter Hunger, waren de onthullingen over de situatie in de gevangenis van Hannover duidelijk pijnlijk. Hij probeerde steeds weer vragen van de advocaten te blokkeren en wilde zelfs het hele getuigenverhoor afbreken. „Bauer zit hier toch niet als beschuldigde,” aldus de officier van justitie, die duidelijk bepaalde feiten wilde versluieren. Rechter Haack ging op verschillende bezwaren van Hunger echter niet in.

Feit is inderdaad, dat de gevangenisdirecteur meer en meer de indruk van beschuldigde maakte. Hij nam de verantwoordelijkheid voor de „speciale behandeling” van Augustin op zich. Hij voegde er echter onmiddellijk aan toe dat hij natuurlijk maar „een schakel in de hiërarchie is.

Opdracht

Kortom, ook een gevangenisdirecteur heeft een chef die hem opdrachten geeft. Om deze man achter Bauer was het gistermiddag de advocaten vooral te doen. Deze functionaris bestaat en de advocaten hadden graag willen weten wie deze man is. Hier zweeg Bauer, moest hij ook zwijgen omdat rechtbank en officier van justitie de vraag naar deze functionaris voor ontoelaatbaar hielden.

Het verhoor van Bauer was een gevolg van een verzoek van advocaat Croissant de gezondheidstoestand van Augustin te laten onderzoeken door een onafhankelijke arts. Deze arts zou dan moeten bepalen dat Augustin lichamelijk in staat is zijn proces bij te wonen. Met dr Hartung, die als arts en psychiater bij de justitie het proces bijwoont, willen advocaten en Augustin niets te maken hebben en terecht. Want terwijl advocaat Croissant gisteren alle macabere bijzonderheden over Augustins voorarrest vertelde, glimlachte dr Hartung schamper.

Officier van justitie Hunger heeft duidelijk laten doorschemeren, dat de advocaten van een onafhankelijk medisch onderzoek maar beter kunnen afzien. Want als Augustin handelingsonbekwaam is, zo liet hij duidelijk merken, gaat het proces toch door. Hunger beriep zich daarbij op de nieuwe wet, die vaak de „Lex Baader-Meinhoff” wordt genoemd, en die bepaalt dat processen ook dan kunnen worden voortgezet als de beschuldigde door eigen schuld niet bij het proces aanwezig kan zijn. Hier werd duidelijk gezinspeeld op de inmiddels beëindigde hongerstaking.

Bij de heropening van het proces gisterochtend deed zich nog een klein incident voor. De rechtbank heeft niet alleen beslist, dat toegevoegd raadsman Blaser moet blijven, maar ook dat hij aan de tafel van de an-

sprong Augustin op en wilde Blaser wegduwen. Met één haal weegde Augustin de dossiers van Blaser van tafel. Daarbij riep hij: „Verbeeldt u zich maar niet dat u mij kunt verdedigen.”

De rechtbank heeft door het handhaven van advocaat Blaser een onmogelijke situatie geschapen. Augustin wil Blaser niet, en Blaser zelf wil ook niet. En zo zit Blaser voor veel geld aan de tafel van de advocaten, waar hij totaal niets kan doen, omdat noch Augustin, noch de andere advocaten met hem willen samenwerken.

Augustin na incident uit rechtszaal verwijderd

BÜCKEBURG, 2 febr. — Wat woensdag al dreigde, is gistermiddag werkelijkheid geworden: Ronald Augustin, het Nederlandse lid van de Baader-Meinhofgroep, is na een nieuw, door hem veroorzaakt incident uit de rechtszaal in de Westduitse staat Bückeburg verwijderd. Voorlopig heeft de rechtbank beslist, dat hij tijdens de komende zitting op dinsdag het proces weer mag bijwonen, maar een definitieve uitsluiting hang hem boven het hoofd. Het proces zal aan zonder de verdachte worden gevoerd.

Het spektakelstuk van gisteren voltrok zich volgens het scenario dat in afgelopen maanden en jaren tijdens voorgaande Baader-Meinhofprocessen is geschreven; de oorzaken die tot een afwikkeling ervan kunnen leiden willen echter nogal eens verschillen. Ditmaal was het de verplicht toegevoegde advocaat Blaser op wie Augustin het had gemunt. Alleen door een enorme sprong in de richting van de publieke tribune kon Blaser aan een pak slaag ontsnappen.

Het begon in de middaguren met een beslissing van de rechtbank om Augustin een vaste plaats tussen zijn advocaten aan te wijzen; dit om nieuwe incidenten tussen de verdachte en Blaser te voorkomen. In het andere geval moest Augustin plaatsnemen tussen twee gevangenisbewakers. Nadat zijn eigen advocaten deze beslissing

fel hadden bekritiseerd, vroeg de rechtbank ook Blaser, wat hij ervan dacht. Toen deze meedeelde zich bij de andere advocaten aan te sluiten, maakten dezen hem duidelijk die solidariteit niet op prijs te stellen.

"Brutaliteit"

Terwijl de advocaat Croissant van een „brutaliteit“ sprak, schreeuwde Augustin driemaal achtereens: „Hoe je smoel, zwijn!“ Voor de officier van justitie W. Hunger, was dit aanleiding te eisen, dat Augustin achter de advocaten tussen de gevangenisbewakers zou worden geplaatst. Hierop trok de rechtbank zich voor de zoveelste keer in de afgelopen drie dagen voor beraad terug om tot de beslissing te komen, dat Augustin diende te verhuizen, weg van zijn advocaten.

Voor de verdachte was dit besluit het signaal om op te springen met het doel zich op Blaser te storten. Drie gevangenisbewakers konden dit evenwel verhinderen en geassisteerd door een politie-ambtenaar droegen ze Augustin de zaal uit, waarbij het nogal hardhandig toeging. Het slachtoffer zelf liet intussen weten, dat hij genoeg had van het proces en naar zijn cel terug wilde. Volgens een gevangenisbewaker zou hij, aangekomen in zijn cel, hebben verklaard meteen een douche te willen nemen.

Hij weigerde verder acte de présence te geven, toen de recht-

voorzover er na een week een balans van het tegen Augustin gevoerde proces kan worden opgemaakt, is het duidelijk dat de rechtbank en het openbaar ministerie het moeilijk hebben met de wijze waarop Augustins advocaten reageren. Hun niet aflatende stroom van verzoeken leidt tot permanente onzekerheid en ongeduld, maar het pleit voor de president, Gerhard Haack, dat hij zo veel geduld opbrengt. Door de advocaten zo veel mogelijk hun gang te laten gaan, wil hij een maximum aan onpartijdigheid en objectiviteit ten foon spreiden. Wat hij werkelijk denkt, daarover laat hij zich niet uit.

door onze correspondent S. van der Zee

bank hem wilde meedelen, dat hij in ieder geval de rest van de dag zou worden uitgesloten. Naar de Westduitse wet moet de verdachte aanwezig zijn, wanneer hem een disciplinaire straf wordt opgelegd. De eis van de officier om Augustin bij wijze van disciplinaire maatregel ook drie dagen gevangenisstraf te geven heeft de rechtbank afgewezen.

De rest van de middag ver-

dat doet wel de officier van justitie, Hunger, die mij gisteren vertelde, dat hij met alle mogelijke middelen heeft geprobeerd om van dit proces af te komen. Hij had o.m. geprobeerd om het door te spelen naar een andere rechtbank, zoals die van Oldenburg. Hunger: „Ik heb niets te maken met politieke zaken. Ik ben competent voor moord en doodslag.“ Maar niet alleen de advocaten van Augustin dreigen hem het leven moeilijk te maken, ook met de Westduitse autoriteiten, zoals de Nederlands-Nederlandsche staatssecretaris van justitie, is hij de laatste maanden verscheidene malen in conflict gekomen.

streek met het toelichten van verzoeken door Augustins advocaten. Zo verlangde Groenewold, dat hij en zijn collega's de beschikking zouden krijgen over alle dossiers die betrekking hebben op de „Rote Armee Fraktion“, de Baader-Meinhofgroep. Naar zijn zeggen heeft alleen al de Westduitse federale recherche nog de beschikking over 1800 dossiers.

In dit verband meende Groenewold, dat de rechtbank en

Zo zou hij fel hebben geprotesteerd toen Augustin vorig jaar tijdens diens hongerstaking van Hannover naar een gevangenis-hospitaal in het plaatsje Lingen werd gebracht. Wat hier is gebeurd, noemt Hunger „een treurig hoofdstuk“.

Zelf had hij naar zijn zeggen geprobeerd te interveniëren, maar ook hem zou men in Lingen hebben bedreven. Men had hem bijvoorbeeld een andere cel getoond dan waarin Augustin was geplaatst. In deze eerste cel was wel water, in de tweede — Augustins — cel niet, aangezien men met alle geweld de hongerstaking wilde breken.

openbaar ministerie materiaal zouden hebben achtergehouden, zodat de advocaten niet in staat zouden zijn de verdediging te voeren. Hierbij beschuldigde hij de officier rechtstreeks van manipulaties.

In het tweede verzoek werd erop aangedrongen het proces minstens een maand uit te stellen, aangezien verscheidene dossiers te laat naar de advocaten waren gestuurd. Zo zou Croissant nog op 14 februari 17 dos-

siers hebben ontvangen; het weekeinde niet meegerekend zou hij slechts één dag de tijd hebben gehad om 5000 pagina's door te worstelen.

In het derde verzoek ten slotte verlangt Croissant, dat Augustin voor de duur van het proces op vrije voeten zou worden gesteld. Naar zijn mening zijn er niet voldoende bewijzen voorhanden, dat zijn cliënt een poging tot moord heeft gedaan. Augustin wordt ervan beschuldigd tijdens zijn arrestatie in de trein een pistool te hebben getrokken. Terwijl de verdediging zich op het standpunt stelt, dat Augustin wel had kunnen schieten, maar het niet heeft gedaan, had hij volgens het openbaar ministerie wel degelijk willen schieten, maar kon hij tijdig worden overrompeld.

In ieder geval geloofde Croissant, dat de duur van het voorarrest niet in overeenstemming is met de delicten, waarvan Augustin wordt beschuldigd, zoals vervalsing van documenten — hij zou in de neo-anarchistische groep de deskundige voor paspoortenvervalsing zijn geweest — en lidmaatschap van „een criminele vereniging“.

Over deze verzoeken zal de rechtbank de komende dagen beraadslagen om op dinsdag haar beslissing bekend te maken. De president sprak evenwel de hoop uit, dat dan ook de aanklacht kan worden voorgelezen, wat nog steeds niet is gebeurd.

Schokkende onthullingen over praktijken West-
duitse justitie

Gevangenisdirecteur geeft marteling Augustin toe

De drie advocaten van Augustin hebben op de tweede dag van het met veel machtsvertoon en extreme veiligheidsmaatregelen omgeven proces in de gevangenis van Bückeburg, opnieuw met kracht geprotesteerd tegen de praktijken van de Westduitse justitie.

Op uw ook werd woensdag duidelijk dat het proces tegen Augustin helemaal niets met normale rechtspraak te maken heeft en slechts deel uitmaakt van een groots opgezette intimidatiecampagne door justitie en politie.

Een belangrijk deel van de ochtendzitting was gewijd aan een uitvoeri-

ge verklaring van Augustins verdediger Croissant, waarin deze de rechtbank vroeg het proces te verduidelijken om een onafhankelijk arts de mogelijkheid te geven te onderzoeken of Augustin lichamelijk wel in staat is de zaak te volgen.

Croissant zei dat Augustin er volgens de verdediging zeer slecht aan toe is als gevolg van zijn benadeling in de drie gevangnissen waar hij sinds zijn arrestatie in 1972 heeft verbleven. De behandeling die Augustin daar kreeg noemde Croissant een 'staaltje van fascistische foltermethodes, waarmee hij doelde op de absurde en tot in het uiterste doorgevoerde veiligheidsmaatregelen die de Westduitse justitie rond Augustins verblijf in de gevangnissen van Hannover, Stuttgart en Lingen had getroffen.

Bezoekerskooi

Over de geraffineerde psychologische martelmethodes waarvan Augustin het slachtoffer is geworden, werd van de kant van de justitie tijdens het congres volstrekt niet geheimzinnig gedaan. In een verhoor van de directeur van de gevangenis in Hannover, Bauer, gaf deze zelfs openlijk en tot in alle details toe dat Augustin op mensonterende wijze is behandeld.

Omdat Augustin in de gevangenis van Hannover 'politieke leuzen' zou hebben geroepen en de justitie daaruit concludeerde dat hij 'op gewelddadige wijze wilde vluchten' werd hij in mei '74 opgesloten in een isoleercel die normaal alleen gebruikt wordt voor gevangenen met een besmettelijke ziekte. De gevangenisdirecteur bevestigde dat deze cel ook nog eens een keer speciaal verbouwd en geluiddicht gemaakt werd en dat het contact met zijn familie en advocaten alleen mocht plaatsvinden in een speciaal geconstrueerde bezoekerskooi.

Het verhoor van Bauer, wiens enige verweer tegen de geuite beschuldigingen was dat 'streng afzondering van andere gevangenen beslist nodig (was)', was niet alleen zeer onthullend maar vooral uitermate compromitterend voor de Westduitse justitie die dergelijke praktijken niet alleen heeft toegestaan maar daar, volgens Bauer, zelfs van hogerhand opdracht toe gegeven heeft.

Uitvoerig stelden Augustins verdedigers de honger- en dorststaking van Augustin voor de rechtbank op de orde. De justitie om deze te onderbreken.

Beestachtig

Op 13 september van het vorig jaar ging Augustin in zijn cel in Hannover, in hongerstaking om te protesteren tegen zijn schandalige behandeling.

Toen Augustins gezondheidstoestand kritiek werd besloot de justitie, die zich gesteund wist door een gerechtelijke uitspraak, over te gaan tot gedwongen voeding. Volgens Croissant gebeurde dat op 'beestachtige wijze' Augustin werd op een stoel gezet en gevangenisbewaarders zorgden ervoor dat hij geen vin meer kon verroeren. Een arts hield een slang via de keel in zijn maag en met behulp van een trechter werd geprobeerd dikke brij in zijn maag te laten lopen. Augustin stikte bijna omdat het mislukte', aldus Croissant. De directeur van de gevangenis zei in antwoord op een vraag van Croissant dat hij zich van deze behandeling, waar hij overigens wel bij was geweest, nauwelijks meer iets kon herinneren.

Intimidatie

Op alle mogelijke manieren probeert de rechtbank de aangrijpende betogen van Augustins advocaten te bagatelliseren of zelfs onmogelijk te maken. Door middel van pure intimidatie deed de officier van justitie Hunger woensdag een poging om Croissant de mond te snoeren toen deze betoogde dat het Baader-Meinhof-lid Holger Meins die vorig jaar als gevolg van een hongerstaking stierf, eigenlijk is vermoord door de Westduitse justitie. Hunger sprong op en vroeg de president deze verklaring door de griffier te laten vastleggen. 'Uw uitspraak is strafbaar', riep Hunger de advocaat op dreigende toon toe.

Andere incidenten deden zich voor toen de rechtbank weigerde in te gaan op het verzoek van Augustin en zijn verdedigers om de toegevoegde advocaat Blaser te verwijderen van de tafel waaraan Augustin zat. Augustin stond op en gooide enige documenten van Blasers tafel terwijl hij hem toeschreeuwde dat hij niet om hem als

De openbare aanklager meende woensdag ook nog de betogen van Augustins verdedigers te moeten afschilderen als 'een show voor de buitenlandse pers'.

NA AANVAL OP ADVOCaat BLASER

Augustin van eigen proces uitgesloten

Volkswrant 21.2.75

Van onze correspondent

JAN LUIJTEN

BÜCKEBURG — De eerste week van het proces tegen de Nederlander Ronald Augustin is voorbij, maar de aanklacht moet nog altijd voorgelezen worden. Drie dagen lang hebben de advocaten van Augustin gestreden om

het proces een andere vorm, een ander karakter te geven. Daarbij is men aan het eigenlijke proces nog niet toegekomen.

De strijd over de uiterlijke vorm van dit proces dreigt vast te lopen in een geharrewar tussen advocaten en rechters over ogenschijnlijk kleine zaken als een Nederlandse zin die niet juist werd vertaald, de plaats waar Augustin moet zitten en een paar woorden van advocaat Blaser, die toegevoegde raadsman die Augustin niet accepteert.

Gisteren werd Augustin door vier wachtmeesters met geweld de zaal uitgesleept, omdat hij had geprobeerd advocaat Blaser aan te vallen. De opspringende Augustin werd nog net op tijd opgevangen door vier wachtmeesters. De beschuldigde werd ruw beetgepakt, waarbij zijn armen bijna uit de kom werden gedraaid. Vervolgens werd Augustin voor 24 uur van het proces uitgesloten.

Plaats

De aanleiding voor de opschudding in de rechtszaal en het uitsluiten van Augustin was ogenschijnlijk zeer gering. Meer dan twee dagen heeft Augustin tussen zijn advocaten in gezeten. Gistermiddag wilde de rechter plotseling, dat Augustin twee plaatsen opschoof, zodat hij minder dicht bij advocaat Blaser kwam te zitten. Augustin weigerde en moest toen naar de plaats die oorspronkelijk voor hem was bestemd, namelijk aan een tafeltje achter zijn advocaten. Toen de rechter dit bevel verkondigde sprong Augustin op en wilde hij zich op Blaser storten. Vier wachtmeesters verhinderden dit en Augustin werd weggesleept.

Deze advocaat Blaser is voor Augustin een permanente steen des aanstoots. Blaser is door de rechtbank benoemd tot toegevoegd raadsman. Augustin wil echter met deze hem opgedrongen advocaat niets te maken hebben. Augustin scheldt hem uit en heeft hem een paar keer te lijf willen gaan. Blaser heeft de rechtbank zijn ontslag aangeboden, maar dat heeft de rechtbank niet geaccepteerd.

Personalia

Er zijn gisteren nog andere moeilijkheden ontstaan rond een persoon die de rechtbank heeft aangesteld. Het gaat om mevrouw Rührwin-Lükemeier uit Hannover, die als tolk moest fungeren. De moeilijkheden ontstonden, toen mevrouw Augustin als getuige werd gehoord. De rechtbank wilde van haar, dat zij de personalia van haar zoon bevestigde, omdat Augustin zelf deze inlichtingen over zijn persoon niet wilde geven. „U bent gek, ik praat toch niet met jou”, zo zei hij tot de rechter.

Mevrouw Augustin praatte ook niet. Zij zei tot de rechter: „Ik weiger iets te zeggen, omdat ik de fascistische staatsveiligheidsdiensten geen informatie wil geven over een anti-imperialistische strijder”. Het heeft echter geruime tijd geduurd, voordat deze zin correct in het Duits was vertaald. Dit verleidde Augustin, die tussendoor zijn moeder nog wat juridische raad gaf, tot de uitroep: „Als die tolk ook mijn brieven heeft vertaald, dan begrijp ik waarom ze in beslag zijn genomen.” Uiteindelijk werd de tolk ontslagen.

Het verzoek van de advocaten Augustin door een onafhankelijke arts medisch te laten onderzoeken, is afgewezen. De rechtbank houdt vast aan de bejaarde arts van de justitie,

dr Hartung, die zijn minachting voor Augustin en zijn advocaten duidelijk demonstreert.

De vraag is thans hoe en of het proces wordt voortgezet. De advocaten hebben gistermiddag toch nog hun verzoek ingediend het proces een maand lang uit te stellen. In die tijd zullen de advocaten nieuwe dossiers op tafel leggen. Volgens hen bestaan er 1800 dossiers over de Rode Armee Fractie (RAF). De advocaten, die reeds zitten achter een muur van 40 dossiers, willen het liefst nog 134 dossiers meer. Verder heeft advocaat Croissant verzocht, dat Augustin uit voorarrest wordt ontslagen.

De rechtbank zal volgende week dinsdag bij de hervatting van het proces over deze verzoeken beslissen. Dat ze worden ingewilligd lijkt niet erg waarschijnlijk.

Hij wilde weer op de vuist

Augustin nu de rechtszaal uitgestuurd

door ERIC G. KOCH

BUCKEBURG, vrijdag

Onze landgenoot Ronald Augustin maakte er gisteren in de rechtszaal van de vesting Bückeburg weer een potje van.

Hij wilde andermaal op de vuist met de deur hem zo gehate advocaat Blaser en liet een tremmelvuur van Duitse scheldwoorden los, toen zijn bewakers hem beletten de bewaste jurist te beschadigen. Daarep reikte de president de reeds meermalen aangekondigde „rode kaart” aan de balstrige Amsterdammer uit en liet hem uit de zaal verwijderen.

De rechters in het door zware politiekordons omringde, van een tv-camera op dak voorziene en voortdurend door helikopters omzwermd gevangenisgebouw in het overigens zo lieflijke plaatsje Bückeburg, hadden gisteren niet alleen veel te stellen met de verdachte, maar ook met diens moeder.

HUISVROU

Mevrouw Augustin kwam na twee dagen wachten eindelijk aan de beurt als getuige. De Amsterdamse huisvrouw, in de smalle wandelgangen een vriendelijke gesprekspartner en altijd „in” voor een informeel praatje, bleek geheel achter de ideeën van haar zoon te staan.

Zij beet in de rechtszaal even fel van zich af als hij. „Ik weiger iets te zeggen, omdat ik de fascistische staatsveiligheidsinstanties geen informatie over een anti-imperialistische strijder wil geven”, zo deelde zij via een tolk de president mee.

Over dat ene zinnetje ontstond op de derde procededag grote deining. De verdediging achtte namelijk aanvankelijk de vertaling niet betrouwbaar. De altijd even agressieve als bedreven Baader-Meinhof-advocaat mr. Croissant riep de tolk, een bejaarde dame, toe: „U kent noch behoorlijk Nederlands, noch behoorlijk Duits!”

VERTAALD

Ronald Augustin smaalde: „En dat mens heeft destijds nog wel mijn brieven uit de gevangenis vertaald. Ze zit gewoon te liegen!”

Inderdaad zat de tolk, die steeds zenuwachtiger werd, flink te knoeien. Zo zei zij ondermeer dat mevrouw Augustin haar zoon een „anti-imperialistische strijder en verdediger” had genoemd, wat volslagen onjuist was.

Ze maakte het nog erger door te beweren dat „strijder” en „verdediger” in het Nederlands dezelfde betekenis hebben. Na overleg met enkele Nederlandse journalisten werd ten slotte de juiste vertaling vastgelegd.

Mevrouw Augustin (54) was als getuige opgeroepen met de bedoeling dat zij de identiteit van haar zoon zou bevestigen, als deze zelf geen persoonlijke gegevens zou willen verstrek-

ken. Dit laatste bleek inderdaad het geval te zijn. „Ik wens niet met u te praten”, zei Augustin minachtend, toen president mr. Haack hem naar geboortedatum, woonplaats en beroep vroeg.

PAUZE

Ook van de moeder van de verdachte werd de rechtbank dus in dit opzicht niets wijzer. Mevrouw Augustin reisde na haar wel zeer korte getuigenis weer af. Zij mocht voor de duur van haar verblijf dagelijks tijdens de middagpauze met haar zoon spreken.

Ronald Augustin (25), volgens de aanklacht de vervalsingsexpert van de links-radikale, terroristische Baader-Meinhof-equipe is wegens obstructie voor een zittingsdag geschorst.

Binnenkort mag hij er weer bij zijn, maar het is de vraag of hij dat wenst.

Toen de president hem na zijn verwijdering voor een formele kwestie even terug wilde laten halen, weigerde Augustin te komen. „Ik blijf voorlopig liever in de cel”, liet hij weten. Dinsdag wordt dit merkwaardige proces-achter-tralies voortzetz.

Augustin blaft toegewezen advocaat af

CHAOS TROEF OP PROCES

AD 21-2-75

Van onze speciale verslaggever WIM HOFFMANN

BÜCKEBURG — Worstelend met drie parketwachters en een politiemann is Ronald Augustin gistermiddag uit de rechtszaal teruggesleept naar zijn cel. "Laat me los, jij zwijn!", brulde hij, toen één van de ambtenaren eindelijk zijn arm op zijn rug wist te wringen. Voor een verdachte, die te zwak is om zijn proces te volgen, gaf hij de vier uniformdragers aardig wat moeite.

Het incident begon toen de toegewezen advocaat Blaser (Augustin wil hem niet) op een vraag van de president antwoordde: "Ja". "Hou je bek! Hou je smoel!", beet de Nederlander hem toe. De president: "Meneer Augustin, als dat zo doorgaat, moet u de zaal uit. En gaat u zitten op uw oorspronkelijke plaats tussen uw gekozen advocaten!"

Waarschuwing

Augustin glimlacht, verroert

zich niet. De president: „Anders moet de rechtbank overwegen u te zetten op de plaats waar u eigenlijk hoort: aan de verdachtentafel...”

Blaser vraagt: „Kunnen de gekozen advocaten Augustin niet tot matiging overreden?”

Advocaat Croissant: „Onze cliënt is volwassen. Wij zijn geen kindermeisjes”

De rechtbank gaat in de raadkamer, en beslist: terug naar de verdachtenbank. Op dat ogenblik stormt de Amsterdammer op de gehate Blaser af. De parketwachter schieten toe. Tumult. Officier en verdedigers roepen voorstellen door elkaar heen.

De rechtbank staat op. De president: „Ik onderbreek de

zitting”

Even later laat Augustin vanuit zijn cel mededelen, dat hij niet van zins is terug te keren. Hij is overigens al niet meer nodig. De rechtbank sluit hem voor deze dag van bijwoning van de zitting uit.

's Morgens had president Haack, zoals gebruikelijk bij het begin van een proces, hem gevraagd zijn naam te noemen. Augustin lacht geamuseerd: „Met jou praat ik niet...”

Moeder Augustin verschijnt als getuige. Johanna Augustin-Bas, oud 54 jaar, zonder beroep, woonachtig in Amsterdam. Kan zij bevestigen dat deze verdachte inderdaad haar zoon is? Mevrouw Augustin antwoordt in het Nederlands: „Ik weiger iets te zeggen, want aan fascistische

staatsveiligheidsorganen geef ik geen inlichtingen over een anti-imperialistische strijder”.

Vertaling

Ze haspelt wat met deze zin, die klinkt als een ingestudeerd lesje. De tolk, een bejaarde dame, stumpeert met de vertaling in het Duits. „Leugens”, roept Ronald Augustin. „Zo heb je zeker ook mijn brieven uit de gevangenis vervalst?”

Een advocaat lanceert het idee om een van de Nederlandse journalisten van de perstribune tijdelijk te beëdiggen als tolk. Maar de Nederlandse verslaggevers zijn eenstemmig van oordeel dat zij, als onafhankelijke waarnemers, zich strikt moeten onthouden van deelneming aan

het proces.

Als het zinnetje tenslotte toch goed is vertaald, constateert de rechtbank: het is voor het proces van geen enkel belang. Mevr. Augustin neemt de trein naar Amsterdam.

Afgewezen

De rechtbank heeft intussen het advocatenvoorstel afgewezen om het proces op te schorten, daar Augustin nog te zwak zou zijn. Daar is niets van gebleken en hij wil zich uitsluitend laten onderzoeken door een dokter, die hij zelf uitkiest en die tegenover de rechtbank zou moeten zwijgen, steunend op zijn beroepsgeheim. Het gaat niet aan dat de verdediging de rechtbank uitschakelt en de bewijsvoering

monopoliseert, aldus de strekking van het besluit van de rechtbank.

Dit voorstel is maar één van de vele waarmee de advocaten de rechtbank onafgebroken onder vuur houden. Is het juist — zo wil de verdediging weten — dat op het dak van het gebouw een televisiecamera is gemonteerd? Kan het zijn dat de president de middagzitting afraffelt omdat de politiehelicopter voor de thuisvlucht staat te wachten? Kunnen de advocaten niet een tweede telefoonaansluiting krijgen Dat kan. Kan er een geluidsinstallatie in de rechtszaal komen, want de toehoorders horen het zo slecht (Applaus op de publieke tribune).

De zitting wordt twee uur ge-

schorst voor het aanleggen van een geluidsinstallatie. Als die twee uur om zijn, hebben de advocaten wél, maar de officier géén aparte microfoon. In plotselinge eendracht besluit men, de geluidsinstallatie voorlopig uitgeschakeld te laten. De publieke tribune kijkt slp.

Gerhard Haack, de president, laat dat alles met gelatenheid geschieden. Een donkere scherpe kop met kale glimmende schedel. Hij leidt het proces beminnelijk, haast elegant. Beheerst, ook in zijn humor.

Documenten

De advocaten hebben nog meer, veel meer in het vat. Ze willen de beschikking krijgen over alle 1803 ordners met documenten over de hele Rode Leger Fraktie (RAF, de Baader-Meinhoff groep).

Weer andere processtukken, zo betoogt de verdediging, zijn achtergehouden of opzettelijk in wanorde gebracht om de aanklacht geloofwaardiger te maken. Het proces moet bovendien minstens een maand worden uitgesteld omdat de verdediging

de stukken veel te laat heeft gekregen. Intussen moet Ronald Augustin op vrije voeten worden gesteld, want de motivering van het voorarrest — lidmaatschap van het "Rode Leger" — is een pure veronderstelling.

Goedgekeurd

DE officier van justitie tekent verzet aan. het voorarrest is uitdrukkelijk goedgekeurd door het gerechtshof in Oldenburg. Het berust op ettelijke strafbare feiten, en niet alleen op een lidmaatschap. Van knoelen het documenten kan geen sprake zijn. Ook hadden de verdedigers van elk gewenst document een kopie kunnen krijgen, gratis, maar ze hebben nooit belangstelling getoond.

En nu opeens 1800 ordners — die niets met dit proces hebben te maken? Dat is alsof je de verzamelde werken van Goethe opeist, omdat iemand één woord van de dichter heeft geciteerd.

Zo is, na een week, het eigenlijke proces nog niet eens begonnen. Men weet nog niet eens officieel of de jongeman met de zonnebril Ronald Augustin is...

21 Feb

Het Vrije Volk

21-2-75

Augustin uit zaal gezet na stoeipartij met parketwachters

Geharrewar
om vertaling
verklaring
mevrouw
Augustin

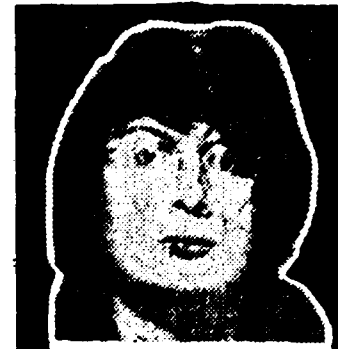
Van onze verslaggever
HANS HOFFMANN

Bückeburg - Het laatste wat van het proces tegen Ronald Augustin in Bückeburg gezegd kan worden, is dat het een normaal verloop heeft. Niet alleen lijkt het een kweekbodem van juridische trucs, die tot volle wasdom moeten komen in het Baader-Meinhof-proces dat in mei begint, er doen zich ook de wonderlijkste incidenten en grofste scheldpartijen voor. Op de laatste procesdag van deze week zorgt Ronald voor de traditioneel geworden uit-smijter door een stoeipartij met vier parketwachters. De verrassing van de dag wordt evenwel bereid door een bejaard dametje uit Hanover.

Rechtbankpresident Gerhard Haack begint de dag met het afwijzen van de eis der advocaten Ronald te laten onderzoeken door een arts-naar-keuze, om te weten te komen of hij lichame-lijk wel in staat is het proces bij te wonen. Iemand die zo heftig reageert op de advocaat in wie hij geen vertrouwen heeft, moet in prima conditie zijn. Daar komt het besluit van de drie beroeps- en twee leken-rechters vrij vertaald op neer. En daarmee lijkt de 25-jarige Amsterdammer ook zijn eerste eigen ruitje te hebben ingegooid.

Dan vraagt de heer Haack of de verdedigers de voorpostenge-vechten (het eigenlijke proces is nog altijd niet begonnen) even willen staken om mevrouw Johanna Augustin-Bas (54 jaar, zonder beroep, wonend te Amsterdam) te laten getuigen. Ze wacht al dagen in de gang van de gerechtsbunker, rokend en V-tekens uitwisselend met haar zoon. De verdedigers staken het vuren van juridische argumen-ten en de moeder van Ronald - de rode band als immer in het haar - treedt voor de rechter-schare. Naast haar neemt de 70-jarige mevrouw Rührwin-Lükemeyer, beëdigd tolk en vertaalster sinds 1953, plaats. Voor de oorlog bracht zij 20 jaar in Den Haag door als employée van het Duitse gezelschap. Nu moet ze de verklaring vertalen die mevrouw Augustin afligt.

De juiste tekst - naar later zal blijken - luidt: „Ik weiger

HET
PROCES
AUGUSTIN

iets te zeggen omdat ik de fas-cistische Staatsschutz-instanties geen informatie wil geven over een anti-imperialistische strij-der,” maar de eerste poging, van de tolk leveren slechts frag-menten hiervan op.

Mevrouw Rührwin heeft vooral moeite met de Duitse term: „Staatsschutz” (staatsvei-ligheid) waarvan mevrouw Augustin zich in haar Neder-landse proza bedient, en vindt éénmaal „Staatsgerichtsinstan-zen” als - onnodige - vervan-gen. Ook de zinsbouw levert problemen op en tot overmaat van ramp vertaalt zij „strijder” met „Verteidiger”, verdediger.

In de Nederlandse rijen klin-ken halffluid vertalingen op; de rechter wil dat mevrouw Augustin haar zin opschrijft, hetgeen zij weigert en advocaat Klaus Croissant eist een andere tolk, bij voorkeur een Neder-landse journalist die goed Duits spreekt. Namens alle aanwezigen merkt verslaggever Ewout Janse op, dat dit helaas - met een bulginkje naar de verdedi-ging - principieel onmogelijk is.

De rechtbank trekt zich terug voor beraad en deelt dan mee dat de zaak rond is, want dat zij in ieder geval de strekking van de boodschap heeft begre-pen. Na veel gegoochel van woorden komt de ware tekst dan ook nog in het Duits ter ta-fel, die dan door de tolk ver-taald wordt in het Nederlands en door mevrouw Augustin ge-ratificeerd. De moeder van Ro-nald mag dan gaan.

„Hou je bek”

Mevrouw Rührwin - bedroef-der en wijzer - zegt iets te op-gewekt: „Ik had zo iets wel ver-wacht in het kader van de pole-miek die deze verdediging be-

drijft” en dient 's middags een aanklacht in wegens belediging tegen Croissant.

Dan spelen er evenwel heel andere zaken. Er is in de mid-dagpauze een geluidsinstallatie gekomen, maar aangezien het Openbaar Ministerie nog niet over een microfoon beschikt, vraagt president Haack de ver-dedigers of zij af willen zien van het gebruik van de hunne tot de officieren van Justitie ook zijn aangesloten. Het geluid van de één mag immers niet zwaarder wegen dan dat van de ander op de weegschaal van het recht.

Als ook „Rechtsanwalt” Blaser zegt geen bezwaar te hebben, vraagt zijn collega Croissant hoe hij weet dat dit in het belang van zijn cliënt is als hij niet met hem overlegt heeft. Blaser antwoordt dat dit toch een louter technische aangelegenheid is, maar als hij halverwege zijn betoog is, roept Ronald Augustin „Hou je bek (Maul), hou je smool (Klappe), je kunt me niet vertegenwoordigen.”

De president vraagt dan of Augustin achter de verdedigers wil gaan zitten in plaats van tussen hen in. De verdachte weigert. Ook de verdedigers vinden deze stoelendans onnodig en zelfs onjuist en eisen een be-slissing van de hele rechtbank. Als die na enig beraad in de zaal terugkeert en bij monde van haar voorzitter bekend-maakt, dat zij besloten heeft de verdachte tussen twee groenge-jaste bewakers aan een tafeltje achter de advocaten te plaatsen, springt Augustin op en rent in de richting van Blaser die routi-neus wijkt.

Vier parketwachters storten zich op de jongen met de blau-we broek en de grijze trui met het gevangenisvignet „JVA Hanover” en draaien hem de armen op de rug. „Au, au, doe normaal, breng me naar m'n cel!”, schreeuwt hij tijdens de hevige worsteling die zich in één van de hoeken van de zaal afspeelt.

De rechtbank besluit korte tijd later hem voor de rest van de dag uit de zaal te bannen, maar weigert de cynische eis van officier van Justitie dr. Walter Hunger te volgen hem drie dagen celstraf te geven.

Tot voorlezing van de aan-klacht is het nog altijd niet ge-komen als de president donder-dagmiddag tegen vieren na drie dagen juridische guerrilla de eerste procesweek afsluit. Dr. Klaus Croissant is zichtbaar in-genomen met dit resultaat en zegt: „Iedere verdediging is strijd, schreef prof. Dahs al en dat is niet eens een linkse jon-gen.”

AUGUSTIN NU DE RECHTSZAAL UITGESTUURD

21/2
27/5
door ERIC G. KOCH

BÜCKEBURG, vrijdag

Onze landgenoot Ronald Augustin maakte er gisteren in de rechtszaal van de vesting Bückeburg weer een potje van.

Hij wilde andermaal op de vulst met de door hem zo gehate advocaat Blaser en liet een trommelvuur van Duitse scheldwoorden los, toen zijn bewakers hem beletten de bewuste jurist te beschadigen. Daarop reikte de president de reeds meermalen aangekondigde „rode kaart” aan de balustrige Amsterdammer uit en liet hem uit de zaal verwijderen.

De rechters in het door zware politiekordons omringde, van een tv-camera op dak voorziene en voortdurend door helikopters omzwermd gevangenisgebouw in het overigens zo lieflijke plaatsje Bückeburg, hadden gisteren niet alleen veel te stellen met de verdachte, maar ook met diens moeder, zoals in onze editie van gisteren reeds vermeld.

Mevrouw Augustin (54) was als getuige opgeroepen met de bedoeling dat zij de identiteit van haar zoon zou bevestigen, als deze zelf geen persoonlijke gegevens zou willen verstrekken. Dit laatste bleek inderdaad het geval te zijn. „Ik wens niet met u te praten”, zei Augustin minachtend, toen president mr. Haack hem naar geboortedatum, woonplaats en beroep vroeg.

PAUZE

Ook van de moeder van de verdachte werd de rechtbank dus in dit opzicht niets wijzer. Mevrouw Augustin reisde na haar wel zeer korte getuigenis weer af. Zij mocht voor de duur van haar verblijf dagelijks tijdens de middagpauze met haar zoon spreken.

Ronald Augustin (25), volgens de aanklacht de vervalsingsexpert van de links-radikale, terroristische Baader-Meinhof-equipe is wegens obstructie voor een zittingsdag geschorst.

Binnenkort mag hij er weer bij zijn, maar het is de vraag of hij dat wenst.

Toen de president hem na zijn verwijdering voor een formele kwestie even terug wilde laten halen, weigerde Augustin te komen. „Ik blijf voorlopig liever in de cel”, liet hij weten. Dinsdag wordt dit merkwaardige proces-achter-tralies voortgezet.

VV 22-2-75

'Inderdaad, dit is de generale repetitie voor 't grote proces'

Van onze verslaggever
HANS HOFFMANN

BUCKEBURG - „Er zou uit Holland geld moeten komen om de verdediging van Ronald Augustin te betalen. De familie kan weinig of niets bijdragen en het is toch nodig dat hij goed verdedigd wordt. Wij willen onze mond eigenlijk niet opendoen, maar geloof me, het is nodig. Ik zou failliet gaan als ik de hele tijd hier in Bückeburg zou blijven en niets aan mijn praktijk in Stuttgart zou doen.” Dat zegt dr. Klaus Croissant, een van Augustins keuzeverdedigers na afloop van de eerste procesweek in de advocatenkamer van de „vesting Bückeburg”.

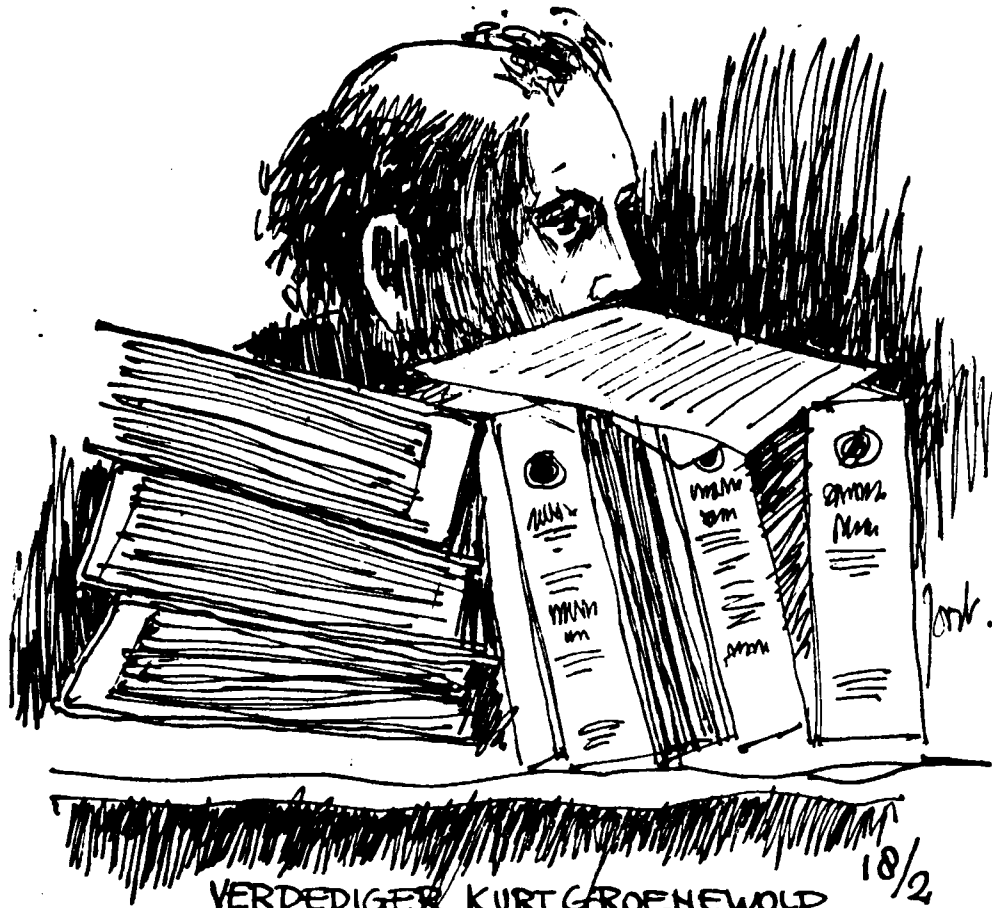
„Dat zelfde geldt voor Groenewold. Wij blijven ook de tweede week nog, omdat dan het eerste deel van de aanklacht, poging tot moord, aan de orde komt, een niet eenvoudige zaak, maar dan moeten wij weg. Köncke blijft dah alleen achter. Hij is toegevoegd advocaat en wordt door de staat betaald. Blaser ook, maar die moet je niet rekenen, die heeft het vertrouwen van Ronald Augustin niet. Nee, Rainer Köncke zal het grootste deel van dit proces voor zijn rekening moeten nemen en dat is eigenlijk te gek”.

Het is bekend dat Croissants Stuttgarterse praktijk sterk verlopen is sinds hij zich de problemen van Andreas Baader, Ulrike Meinhof en hun kameraden

aangetrokken heeft. Met de keuze van deze cliënten hebben Croissant en de zijnen gekozen voor de meest omstreden en laagst gehonoreerde zaak van de

jaren zeventig.

„Wij pakken alles aan wat geld oplevert”, zegt Rainer Köncke grijnzend, „rechtscheidingen, arbeidsprocessen en dienst-

VERDEDIGER KURT GROENEWOLD.

HET
PROCES
AUGUSTIN

weigeraars”. Hij is een zwaar in het haar zittende jongeman die in zijn toga sterk op de zwarte beer uit het Teutoburgerwoud lijkt. Met de succesvolle verdediging van een aantal huizenkrakers heeft hij zich voor dit proces gekwalificeerd.

Wat is uw indruk na de eerste week?

Croissant: „Het is voor de hele wereld duidelijk geworden dat dit proces geregisseerd wordt door instanties buiten de rechtzaal zoals de staatsveiligheidsdienst en de federale recherche.

Dit juridische gebeuren wordt beheerst door politie, computers en hefschroefvliegtuigen.”

Köncke: „Dit is de vliegende rechtbank!”

Croissant: „Daar komt de verdediging nog mee, dat kunt u vast noteren. Wij vinden het ongewenst dat rechters die objectief behoren te zijn zich dagelijks laten vervoeren door helikopters van de para-militaire Bundesgrenzschutz. Dat is een versmelting van taken en opvattingen. De helikopters zijn gestationeerd in Sankt Augustin, dat is nog het aardigste.”

Köncke, die sterk is in woordgrapjes zegt: „Es ist kein Landegericht, es ist ein Luftlandegericht.”

Geen sabotage

Er zijn nu drie dagen voorbijgegaan met voorpostengevechten en misschien duurt het nog wel een week voor het eigenlijke proces gaat beginnen. Moet de buitenwereld dit als een verdragingstactiek van de verdediging beschouwen en wat denkt u daar mee te bereiken?

Croissant: „Men denkt misschien dat wij de zaak saboteren, maar dat is niet waar. Wij willen principieel tot een proces komen, dat hebben wij de president al lang geleden laten weten. De eisen tot uitstel, tot vervanging van de rechters, onze verzoeken om een medisch onderzoek van de verdachte door een vertrouwensarts, om meer documenten etc. dienen wij alleen in omdat wij ze fundamenteel zakelijk vinden.

Een bijkomend voordeel is dat wij daardoor enige tijdwinst boeken. En tijd is nodig. Vier dagen voor het proces kreeg ik nog zeventien ordners. Die heb ik nog niet allemaal kunnen bestuderen, begrijpt u. Dat gebeurt nu tussen de bedrijven door. Het is de vraag of de rechters al die paperassen gelezen hebben. Op de tweede dag kon president Haack een bepaald document niet ter tafel brengen. Hij wist gewoon niet waar hij het zoeken moest.

Wat Augustin doet - schelden, vechten - behoort dat tot de strategie van de verdediging?

Groenewold: „Het maakt geen deel uit van de verdediging maar het is wel in ons belang. Zijn acties tegen Blaser hebben duidelijk gemaakt dat het mogelijk is een verdediger te krijgen die je niet hebben wilt.

Dat is een dwangverdediger. Zijn acties zijn spontaan en niet gepland, maar wij hebben daar geen bezwaar tegen. U moet begrijpen wat hem hindert. Hij is een man die weet wat hij wil.”

Croissant: „Hij is een antifascistische revolutionair en zijn zijn niet zijn kindermisjes.”

Uitproberen

Dr. Heinz Blaser, de enige verdediger die de witte boord en parelgrijze das van de Duitse advocaat draagt, wil geen commentaar geven.

Dr. Walter Hunger, de hoofdofficier van justitie, zegt het „strategisch concept van de Baader-Meinhof-verdediging te doorzien” als ik hem na de eerste week naar zijn mening vraag.

„Het was te verwachten dat dit proces de generale repetitie zou worden voor het monsterproces tegen Baader, Meinhof, Ensslin en Raspe dat in mei in Stuttgart begint en de eerste week heeft deze verwachting bevestigd. Hier wordt uitgeprobeerd hoe het openbaar ministerie en de rechters reageren op een lawine van juridische en niet-juridische trucs. Vermoedend, maar hoogst interessant.”

August

Ronald Augustin

Is het toeval of is het opzet? De winkeljuffrouw in Bücke burg zegt, dat het toevallig is, dat haar etalage volgestouwd is met allerlei Hollandse lekkernijen van wafeltjes en lange vingers tot Jan Hagel. Guitige Volendammer boerinnetjes en rood-wit-blauwe vlaggetjes met de tekst „Aus Holland” moet de kiese Duitse huisvrouw naar binnen lokken. „Deze reclame hebben we al acht dagen en hij duurt twee weken. Nee, dit heeft niets met het proces te maken”, lacht ze wat zuur. Maar in Duitsland weet je maar nooit. Je gaat onherroepelijk overal iets achter zoeken.

Mevrouw Augustin passeert de politiecontrole. Links a

STRENGE VEILIGHEIDSMAAATREGELEN KUN

En zo is dat eigenlijk ook bij het proces tegen Ronald Augustin in Bücke burg, een keurig net plaatsje, dat volgens een taxichauffeur veel te lief en aardig is om het op te schepen met dit proces. „Het stadje krijgt zo een slechte naam”, fulmineert hij. Hij heeft gelijk, want sinds kort is Bücke burg berucht geworden. Het gevangenisgebouw, een eindje van de stad, midden in het vlakke land liggend, is een vesting geworden.

Iedereen, die er niet hoeft te komen of

PLUS

die geen belangstelling heeft, mijd dit gebouw als de pest. Het is besmet, want in dit gebouw is het eerste proces begonnen tegen de in Duitsland zo gehate Baader-Meinhofgroep, die enkele bom- en moordaanslagen op haar geweten heeft.

Niet iedereen weet trouwens af van dit proces. Zo bijvoorbeeld dat oude mannetje, dat rustig en gemoedelijk met zijn fietsje kwam aanhobbelen om naar huis te gaan en plotseling voor dat metershoge prikkeldraad staat, met

De drie advocaten, v.l.n.r. Groenewold, Croissant en Koencke.

de hand”? Voorzichtig wordt de beste man uitgelegd, dat hij maar een andere weg moet kiezen, wat hij na veel mokken ook maar doet. Maar die versperringen begrijpen, nee dat kan

dachten met een Japanner te doen te hebben.

Het parool luidt immers: opletten. Niet voor niets cirkelen er onophoude-

agenten met h
wordt het geva
proces tegen A
nachts besche
pers. Het hoor
van de justitie
om zich te bev
sche overvalle
wordt het klim
hetze, alsof
Duitsland vol
alsof Bildzeitun
dend krantje
exemplaren.

Maar de wa
land is een gew
waar geprobe
in stand te ho
reden voor een
enkele reden
te maken vo
groep. Een me
eerlijk, hoe de
opvoeden. „In
boef, een ga
bang hoor, hij
draad”.

Door al die
van de justitie
kluts kwijt. H
ongewoon, dat
razen's uitge

gebouw als de pest. Het is besmet, want in dit gebouw is het eerste proces begonnen tegen de in Duitsland zo gehate Baader-Meinhofgroep, die enkele bom- en moordaanslagen op haar geweten heeft.

Niet iedereen weet trouwens af van dit proces. Zo bijvoorbeeld dat oude mannetje, dat rustig en gemoedelijk met zijn fietsje kwam aanhobbelen om naar huis te gaan en plotseling voor dat metershoge prikkeldraad staat, met daarachter tientallen politieagenten en afschrikwekkende honden. „Wat is dat nou? Ik moet naar huis. Wat is hier aan

De drie advocaten, v.l.n.r. Groenewold, Croissant en Koencke.

de hand”? Voorzichtig wordt de beste man uitgelegd, dat hij maar een andere weg moet kiezen, wat hij na veel mokken ook maar doet. Maar die versperringen begrijpen, nee dat kan hij niet. „Ik wist hier niets van al”, zegt hij ter geruststelling van de zwaar bewapende agenten, die misschien al

dachten met een Japanner te doen te hebben.

Het parool luidt immers: opletten. Niet voor niets cirkelen er onophoudelijk zo'n tien helikopters in de lucht. Niet voor niets patrouilleren er 's nachts in de donkere straatjes van Bückeburg

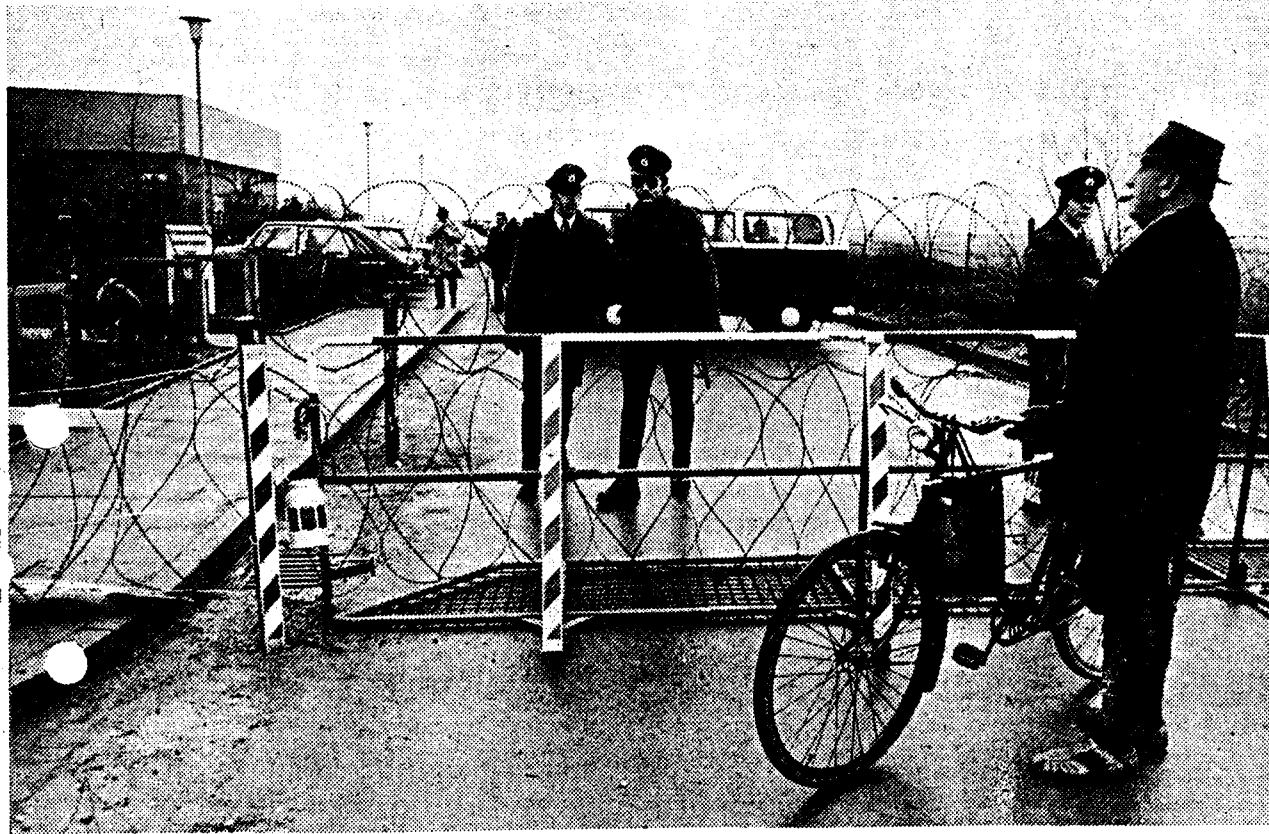
groep. Een meisje van zo'n leeftijd, hoe de Duitsers opvoeden. „In die gevangenis heb ik een boef, een gangster. Maar bang, hoor, hij zit veilig achter de draad”.

Door al die veiligheidsmaatregelen van de justitie raken de Duitsers kluts kwijt. Het is niet verwonderlijk, dat in Bremen razzia's uitgevoerd worden, waarbij die zich bezighouden met de afoltering van de „Meinhofgroep”. En het is vreemd, dat iemand van die groep tijdens één van die processen aangehouden en zijn auto in beslag zocht.

De sfeer wordt langzaam maar zeker in de Bondsrepubliek. Dit proces in de rechtszaal. Op de achtergrond het proces, bijvoorbeeld van de Nederlandse Lucien van Hoesel, die in Nederland veroordeeld was voor „mijnende” activiteiten die op een gegeven moment werden ontdekt. De agent van de veiligheidsdienst, die het gebouw meegenomen, is nu gehoord had dat van Hoesel zelfde was veroordeeld aan de afzetting. Van Hoesel daarover werd verhoord en wilde de afzetting niet aanleggen.

„Ik ben veroordeeld. Het is afgedaan. Ik weiger u geen documenten te geven”, aldus de advocaat Lucien van Hoesel.

Mogelijk heeft zijn advocaat veel contacten gehad, want de afzettingen die hem niet meegenomen, de weinigen is zijn auto bij de afzetting doorzocht. Ook mevrouw van Hoesel wordt gewantrouwd. En bij de controle betast de agent: „Is er een pistool bij U?” De strijd in de rechtszaal is eveneens keihard. De afzetting van Augustin heeft de afzetting van Augustin achter een tafel met 40 ordners gesteld. Ze worden nu proces als van achter een muur. Hun strijd is een strijd van de advocaat Groenewold, die om de zaak, niet om de

Iemand weet niet dat het proces aan de gang is. Hij wil met zijn fiets door de afzetting naar huis.

Aflossing van de sterke politiemacht.

Augustin is al veroordeeld

Politiecontrole. Links advocaat Koencke.

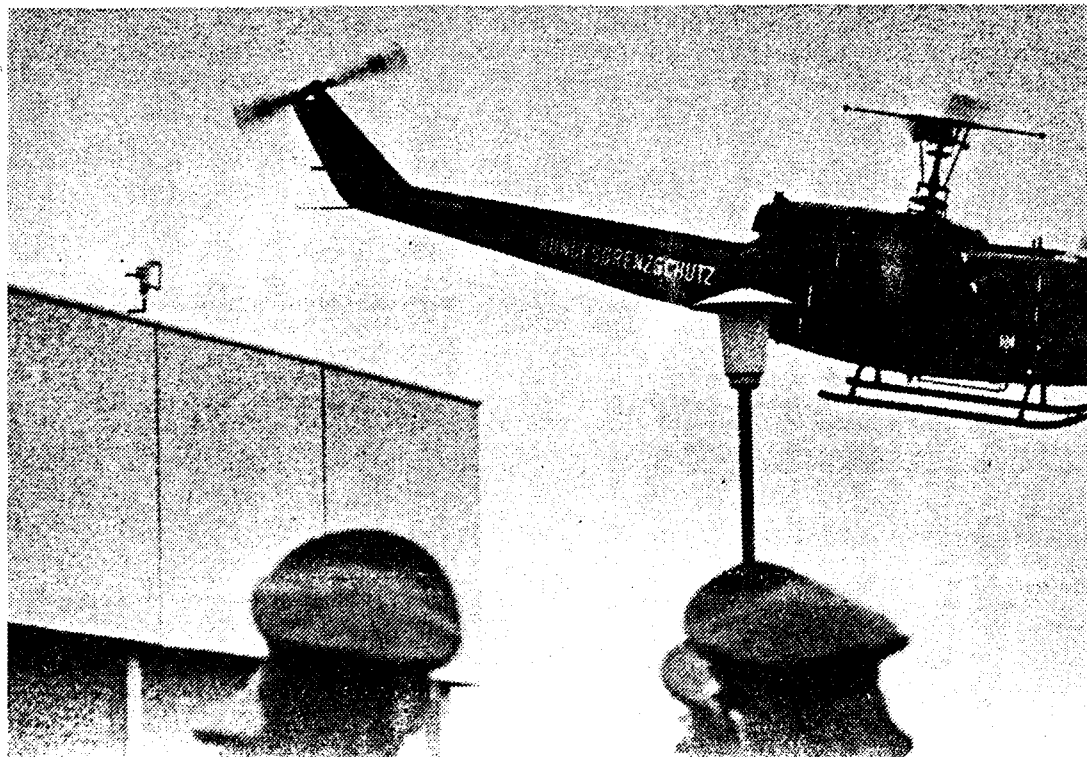
WNSCHOTER COURANT 22/2/75

EN KUNNEN MOEILIJK EERLIJK PROCES GARANT

agenten met honden en niet voor niets wordt het gevangenisgebouw, waar het proces tegen Augustin plaatsheeft, 's nachts beschenen met felle schijnwerpers. Het hoort allemaal bij de strategie van de justitie, van de staat Duitsland om zich te beveiligen tegen anarchistische overvallen. Zo langzamerhand wordt het klimaat geschapen van een hetze, alsof het eerbiedwaardige Duitsland vol met anarchistinnen zit en alsof Bildzeitung in wezen een onbeduidend krantje is van enkele duizenden exemplaren.

Maar de waarheid is anders: Duitsland is een gewoon Westeupees land, waar geprobeerd wordt een democratie in stand te houden. Er is geen enkele reden voor een hetze; er is ook geen enkele reden om kleine kinderen bang te maken voor de Baader-Meinhof groep. Een meisje van acht vertelt het eerlijk, hoe de Duitsers hun kinderen opvoeden. „In die gevangenis zit een boef, een gangster. Maar ik ben niet bang, hoor, hij zit veilig achter prikkeldraad”.

Door al die veiligheidsmaatregelen van de justitie raken de Duitsers wel de kluts kwijt. Het is niet vreemd en niet ongewoon, dat in Bremen bijvoorbeeld razen's uitgevoerd worden bij mensen.

groep. Een meisje van acht vertelt het eerlijk, hoe de Duitsers hun kinderen opvoeden. „In die gevangenis zit een boef, een gangster. Maar ik ben niet bang, hoor, hij zit veilig achter prikkeldraad”.

Door al die veiligheidsmaatregelen van de justitie raken de Duitsers wel de kluts kwijt. Het is niet vreemd en niet ongewoon, dat in Bremen bijvoorbeeld razzia's uitgevoerd worden bij mensen, die zich bezighouden met wat zij noemen „de foltering van de Baader-Meinhofgroep”. En het is evenmin vreemd, dat iemand van dat comité tijdens één van die procesdagen werd aangehouden en zijn auto werd doorzocht.

De sfeer wordt langzamerhand ijsig in de Bondsrepubliek. Dat merk je ook in de rechtszaal. Op de eerste dag van het proces bijvoorbeeld woonde de Nederlander Lucien van Hoesel, in Nederland veroordeeld wegens „ondermijnende” activiteiten de zitting bij. Op een gegeven moment werd hij door een agent van de veiligheidsdienst van het gebouw meegenomen, omdat die man gehoord had dat van Hoesel voor hetzelfde was veroordeeld als Augustin. Of Van Hoesel daarover wel enkele verklaringen wilde atleggen.

„Ik ben veroordeeld, mijn zaak is afgedaan. Ik weiger u enige inlichtingen te geven”, aldus een verbaasde Lucien van Hoesel.

Mogelijk heeft zijn weigering consequenties gehad, want de andere twee dagen zie je hem niet meer. Als één van de weinigen is zijn auto buiten helemaal doorzocht. Ook mevrouw Augustin wordt gewantrouwd. Elke keer, als zij bij de controle betast en bevoeld wordt is steevast de vraag: „Hebt u geen pistool bij U?” De strijd in de rechtszaal is eveneens keihard. De verdediging van Augustin heeft zich demonstratief achter een tafel met daarop zo'n 40 ordners gesteld. Zij voeren hun proces als van achter een verdedigingsmuur. Hun strijd is een politieke, zegt advocaat Groenewold. „Het gaat ons om de zaak, niet om de strafmaat van

De hellicopter met rechters verlaat het gebouw.

Demonstratie van de communistische jeugd.

Augustin”. Die zaak is de zaak van de Rote Armee Fraktion, van een nieuwe staatsvorm.

Aan de andere kant staat de zaak van het gerecht, de zaak ook om zolang mogelijk de onverkwikkelijke toestanden met de isolatie en dwangvoeding van Augustin onder tafel te houden. Gevangenisdirecteur Bauer uit Hannover, die Augustin maanden onder zijn regiem heeft gehad, mag dan na lang aarzelen verklaren, dat de verdachte inderdaad in een isolatiecel gestopt is en dat hij dwangvoeding kreeg. Maar de verantwoordelijkheid neemt hij zelf op zich. Heeft niemand hem daartoe opdracht gegeven? Toch wel, maar voor de rechtbank hoeft hij dat niet te zeggen.

En zo staan er in dit Augustin-proces, dat een voorproefje is voor het grote proces in mei tegen de harde kern van de Baader-Meinhofgroep in Stuttgart, twee belangen lijnrecht tegen over elkaar.

Niet helemaal ten onrechte zegt verdediger Croissant, dat Augustin al veroordeeld is, zonder dat zijn schuld bewezen is. De veiligheidsmaatregelen en alle militaire poespas bewijzen het. Maar anderzijds bewijst het ook, dat de verdediging van Augustin en de aangeklaagde zelf misschien het meest twijfelen aan alles wat de Duitse justitie te berde brengt.

Sterker nog, zij twijfelen aan de Duitse rechtsstaat en dat is datgene, wat de verdediging op dit moment voor ogen staat om te bewijzen: die rechtsstaat deugt niet.

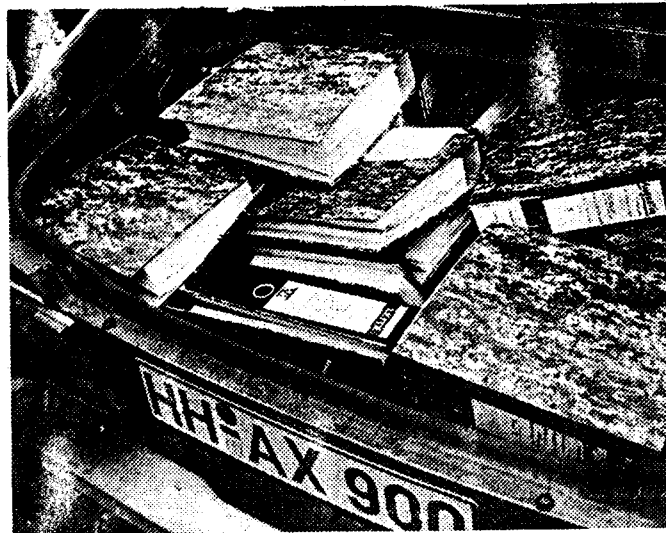
Na drie procesdagen is het ze gelukt aan te tonen, dat Augustin in een

isolatiecel werd gestopt, waar hij niets kon horen, alleen om het feit, dat hij naar andere gevangenen had geroepen: „High zijn, vrij zijn, terreur moet erbij zijn”. Het is een kinderlijke kreet van een verknipte anarchist, die steeds fanatieker wordt als de Duitse justitie „isolatie folter” niet uit de weg gaat.

Tekst: Cees Stolk
Foto's: Eric Koch

De tolk Frau Rührw wachtend op de taxi, had vastgesteld, dat z... voegd was.

Ruim 30 dossiers in auto van advocaten uit Hamburg.

— A.D. 29-2-1975. Augustin toch aan de praat

Van onze correspondent

BONN — Ronald Augustin wil zijn stilzwijgen in het proces in Bückeburg verbreken. Volgende week zal hij zich uiten in een uitvoerige waarschijnlijk op schrift gestelde verklaring. Zijn advocaten hebben aangekondigd dat het toelichten van deze verklaring zeker een uur zal duren.

Eindelijk komt er nu schot in het proces. Volgende week zullen vier getuigen worden gehoord over het gebeurde op 24 juli 1973, toen Augustin, volgens de telastlegging, in de trein een pistool trok. Deze getuigen zijn twee leden van de Westduitse grenspolitie en twee vrouwelijke treinpassagiers.

Op dit voorval berust het voornaamste punt van de aanklacht: "poging to moord", waarop in het uiterste geval levenslang kan staan.

Gisteren werd op verzoek van de advocaten ook een Nederlandse jurist als verdediger toegelaten: de Utrechtse advocaat mr. P. H. Bakker Schut. De Nederlandse raadsman nam meteen zijn plaats in achter de advocatentafel.

Opnieuw gaf de verdediging gisteren de rechtbank handenvol werk, door steeds weer rechters voor "bevooroordeeld" te verklaren. Om daarover te beraadslagen moesten, overeenkomstig het Westduitse recht, steeds andere rechters uit Osnabrück overkomen, twaalf in totaal. Tenslotte werden alle bezwaren van de verdediging van de hand gewezen. Eindelijk kon de officier van justitie de telastlegging voorlezen.

Ronald Augustin was er niet bij. Hij had 's ochtends opnieuw geweigerd achter de verdachten-tafel te gaan zitten. Na een vechtpartijtje met de parketwacht was hij teruggebracht naar zijn cel, en opnieuw voor een dag van de zitting uitgesloten.

Waarnemers uit buitenland bij proces Augustin

STUTT GART, dinsdag (ANP) — „Het internationale comité voor de verdediging van politieke gevangenen in West-Europa” zal enkele buitenlandse juristen als waarnemers afvaardigen naar het proces tegen de Nederlander Ronald Augustin, dat deze week in het Westduitse Bücke burg zal worden voortgezet. Dat is gisteren meegedeeld door Klaus Croissant, een van Augustins advocaten.

Augustin, die verdacht wordt van het lidmaatschap van de Baader-Meinhof-beweging, wordt beschuldigd van poging tot moord, vervalsing van documenten, verboden wapenbezit en het lidmaatschap van een criminele vereniging.

Parool 25.2.75

Augustin weer uit rechtszaal verwijderd

BÜCKEBURG, woensdag

Bij de hervatting van het proces-Augustin is de 25-jarige Nederlander Ronald Augustin, die als lid van de Baader-Meinhofgroep in Bücke burg terecht staat, gisteren opnieuw door de president van de rechtbank, Gerhard Haack, uit de rechtszaal verwijderd.

Bij het begin van de vierde zittingsdag wilde Augustin weer aan de tafel van zijn verdedigers plaatsnemen. Rechter Haack gelastte hem echter in het beklagdenbankje te gaan zitten. Augustin reageerde hierop met opmerking: „Ik blijf alleen hier als ik tussen mijn verdedigers kan zitten. U zult mij anders aan mijn stoel moeten vastbinden”. — (DPA).

Augustin weer verwijderd uit rechtszaal

BÜCKEBURG, 25 febr. — De 25-jarige Nederlander Ronald Augustin, die als lid van de Baader-Meinhofgroep terechtstaat in het Westduitse Bücke burg, is vanmorgen bij de hervatting van zijn proces opnieuw door de president van de rechtbank, Gerhard Haack, uit de rechtszaal verwijderd.

Bij het begin van de vierde zittingsdag wilde Augustin weer aan de tafel van zijn verdedigers plaats nemen. Rechter Haack gelastte hem echter in de verdachtenbank te gaan zitten. Augustin reageerde: „Ik blijf alleen hier als ik tussen mijn verdedigers kan zitten. U zult mij anders aan mijn stoel moeten vastbinden.”

De officier van justitie stelde toen voor de verdachte uit de rechtszaal te verwijderen, waartoe de president besloot. (DPA)

percent van het laatstgenoten loon
garandeert

Augustin opnieuw verwijderd uit rechtszaal

BÜCKEBURG (DPA) — Bij de hervatting van zijn proces is de 25-jarige Nederlander Ronald Augustin, die als lid van de Baader-Meinhofgroep in het Duitse Bücke burg terecht staat, opnieuw door de president van de rechtbank uit de rechtszaal verwijderd.

Aan het begin van de vierde zittingsdag wilde Augustin weer aan de tafel van zijn verdedigers plaats nemen. Rechter Haack gelastte hem echter in het beklagdenbankje te gaan zitten. Augustin reageerde hierop met de opmerking: „Ik blijf alleen hier als ik tussen mijn verdedigers kan zitten. U zult mij anders aan mijn stoel moeten vastbinden”. De officier van justitie stelde daarop voor de verdachte uit de rechtszaal te verwijderen, hetgeen door de president werd ingewilligd.

Voorstellen van Augustins verdedigers het proces uit te stellen om hen de gelegenheid te geven de stukken beter te kunnen bestuderen en een voorstel de Nederlander op vrije voeten te stellen werden door de rechtbank afgewezen.

Bakker Schut nu verdediger van Augustin

HANNOVER (DPA) — De rechtbank van Bücke burg heeft als gekozen verdediger van de 25-jarige Nederlander Ronald Augustin gisteren mr. P. H. Bakker Schut toege laten. De heer Bakker Schut, een Nederlandse advocaat en docent in het strafrecht aan de Rijksuniversiteit van Utrecht, komt in plaats van advocaat Siefried Haag.

In Haag had Augustin geen enkel vertrouwen. Tijdens het proces, dat nu vijf dagen aan de gang is, schold Augustin Haag herhaaldelijk uit. Ook gisteren werd Augustin uit de zaal verwijderd nadat hij geweigerd had in de beklagdenbank plaats te nemen.

De heer Bakker Schut wees, evenals de advocaat Croissant, in een eerste stellingname van de verdedigers tegen de aanklacht, er op dat de pascontrole in de trein volgens grenswacht Fabian nog op Nederlands grondgebied had plaats gehad. Daarom zou het twijfelachtig zijn of een Westduitse rechtbank over een Nederlandse staatsburger kan oordelen over een misdrijf dat hij op Nederlands grondgebied gepleegd zou hebben.

Augustin's verdediger meende verder dat volgens Nederland recht het punt van de aanklacht betreffende 'poging tot moord' of 'poging tot doodslag' niet overeind te houden is. (Dit punt betreft het optreden van Augustin in de trein toen hij aangesproken werd door de grenswacht en in paniek een pistool op de man richtte). Een dergelijke gang van zaken zou in Nederland hoogstens 'dreiging met geweld' zijn, waar een straf tot zes maanden gevangenis op staat.

Geen buitenlandse advokaten voor Baader-Meinhof

STUTT GART (AFP) — Het Hof van Beroep in Stuttgart heeft besloten dat er bij het proces tegen de kern van de anarchistische Baader-Meinhof-groep geen buitenlandse advocaten zullen worden toegelaten. Deze rechtszaak begint op 21 mei in Stuttgart.

Trouw 27.2.75

Rechtbank wijst vijf voorstellen AD
van verdediging van de hand 26.2.75

Augustin weer uit rechtszaal verwijderd

Van onze correspondent

BONN — "Ach man, je bent niet goed snik! Dan ga ik liever terug naar m'n cel." Met deze woorden weigerde Ronald Augustin (25) gisteren opnieuw om te gaan zitten aan de verdachtentafel in de rechtzaal in Bückeburg. De Nederlandse anarchist werd daarop voor deze

dag van het bijwonen van de zitting uitgesloten.

Voorstellen

Nog steeds overstelpen de advocaten de rechtbank met voorstellen om het proces af te gelasten. Gisteren wees de rechtbank de volgende vijf voorstellen van de verdediging van de hand:

- invrijheidstelling van Augustin;
- opschorting van het proces wegens Augustins zwakke gezondheidstoestand;
- beschikbaarstellen van 1803 ordners met documentatie over de Baader-Meinhof-groep;
- staken van het proces omdat beperking van het aantal advocaten in strijd zou zijn met de Grondwet;
- uitstel totdat het constitutionele gerechtshof in Karlsruhe heeft beslist over een desbetreffend bezwaarschrift van de verdediger.

Stopzetting

Toen dit alles was verworpen, eisten de advocaten voor de tweede maal stopzetting van het proces omdat de rechters bevooroordeeld zouden zijn.

De rechtzaal in het gevangeniscomplex van Bückeburg is intussen rijkelijk voorzien van microfoons en luidsprekers.

Aan de lange advocatentafel zit dr. Blaser — de toegewezen verdediger, met wie Augustin niets te maken wil hebben — zover mogelijk van de andere advocaten af; achter een eigen aparte microfoon.

Vuurwapen

De rechercheurs aan de ingang hebben bij een van de toewoorders een merkwaardig vuurwapen gevonden, dat eruit ziet als een ballpoint. Er kunnen patronen mee worden afgevuurd die op korte afstand dodelijk kunnen zijn.

De eigenaar, een boer uit de omgeving, had slechts alarmpatroontjes bij zich, die alleen een harde knal geven. Nadat hij het wapentje in de garderobe had afgegeven, mocht hij naar de publieke tribune. Politieke bedoelingen had de man hoogst waarschijnlijk niet.

(Van onze correspondent)

BÜCKEBURG — Het proces tegen de 25-jarige Nederlander Ronald Augustin is kort na het begin van de tweede week weer zonder de aanwezigheid van de beklagde voortgezet.

Toen president Gerhard Haack de aangeklaagde bij de opening van de zitting tussen zijn advocaten ontwaarde, herinnerde hij Augustin aan het besluit van de rechtbank dat hij tussen twee suppoosten moest zitten. Deze antwoordde: „Ik blijf alleen maar hier, wanneer ik naast mijn advocaten mag zitten”.

De Officier van Justitie Wal-

VERDEDIGER EIST ONAFHANKELIJK MEDISCH ONDERZOEK

Augustin weer niet bij proces

De Gelderlander 26.2.75

ther Hunger vroeg hierop Augustin bij wijze van disciplinaire maatregel voor de rest van de dag van het proces uit te sluiten en dit werd door de rechtbank na kort beraad aanvaard.

Met een amicale klop op de schouder van de door hem zelf gekozen raadsman Rainer

Könke nam Augustin vrijwillig afscheid van de rechtszaal, waarin hij slechts enkele minuten bevonden had.

De rest van de dag leverde evenals de drie dagen van de vorige week weer een bombardement van eisen op, waaronder de verdediging de rechtbank kennelijk wil bedelven.

Klaus Croissant, de leidende raadsman, trachtte een opschorting van het proces te bereiken met het protest, dat Augustin als gevolg van zijn behandeling in de gevangenis niet in staat is het proces normaal te volgen. Om dit aan te tonen, eiste Croissant een medisch en psychiatrisch onder-

zoek door beroemde geleerden uit Parijs en Londen en van de Nederlandse psychiater Sjef Theuns uit Bussum.

„In elk geval”, aldus Croissant; „kan men van Augustin zeggen, dat zijn politieke identiteit weliswaar niet kapot gemaakt werd — zoals het de

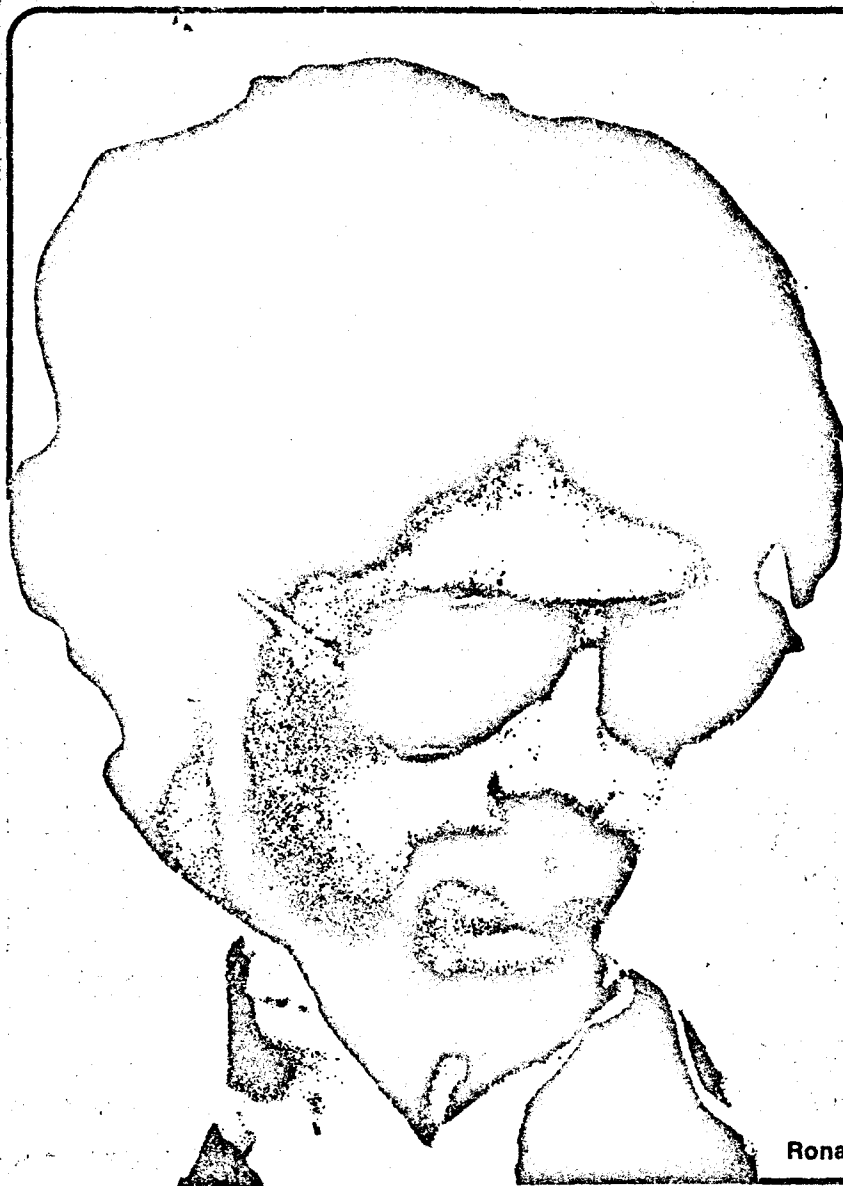
bedoeling was — maar dat zijn gezondheid geschokt is.

Tot wat voor groteske situaties dit proces aanleiding geeft beweest Officier van Justitie Hunger met een opmerking over de toga van advocaat Croissant: „Zoudt u niet een andere toga aantrekken, want dat is toch dezelfde, die rech-

ters en Officieren van Justitie dragen?”

Croissant: „Dat kan wel zijn, maar in Baden-Württemberg — waar Croissant vandaan komt — is deze ook voor advocaten gebruikelijk”. De repliek van de officier dat men zich hier in een andere Westduitse deelstaat bevond, werd door de president afgesneden met de opmerking: „Het is zaak van de rechtbank te beoordelen, wat voor een toga de verdediger kan dragen”.

De woedende opmerking van Croissant, dat hij deze discussie over de toga naar „zeer stomzinnig” vond werd op verzoek van de officier in het protocol opgenomen.

SPD sust bez

Ronale

en de

van lin

Ronald Augustin

In het Westduïstse plaatsje Bückeburg staat momenteel de 25-jarige Amsterdammer Ronald Augustin terecht, omdat hij de in Duitsland verboden vereniging („krimineller Verein“) Rote Armee Fraktion (de Baader Meinhof-groep) zou hebben gesteund.

De berechting van Augustin is een merkwaardig gebeuren. Het is een uiting van hysterie tegen alles wat zich tegen de gevestigde orde richt.

Het proces tegen Ronald Augustin is een show-proces; een soort vloot-schouw, die ten afschrikwekkend voorbeeld voor links werd opgezet.

---

door
RUDIE KAGIE

Enigszins overeenkomstig de smaak van het gemiddelde publiek bewerkt, aangevuld met een grapje hier en een grolletje daar; het ironische wat ironischer, het absurde iets absurder – en het proces van Bückeburg is geknipt om mettertijd als dulle klucht her-omgevoerd te worden.

Aan figuranten en komische bijrollen geen gebrek. Daar is het slavenkoor van de tot op de tanden gewapende politiemacht. Of de ze-

ventigjarige vrouw, die de tolk is en *nicht falsch auszusagen* (geen valse getuigenis geven) in het Nederlands vertaalt met „niet vals uitzeggen“. Plaats van handeling: een hermethisch afgesloten gevangenisbunker, annex rechtzaal. Het aantal belastende getuigen bedraagt honderd, het aantal pagina's van de aanklacht 313 en de hoeveelheid pagina's in het juridisch dossier negenduizend. De vergissingen, verkeerde besluiten en onjuiste conclusies rijgen zich in een steeds sneller tempo aan, totdat – absolute climax – de veroordeling wordt uitgesproken. Ronald Augustin, beschuldigd van poging tot

moord, beschuldigd van het vervalsen van paspoorten en beschuldigd van lidmaatschap ener „criminele vereniging“ krijgt tien, twaalf jaar gevangenisstraf. Zoiets. Het doek is nog niet over ons spektakelstuk gevallen (dat kan nog wel een maand of langer duren) maar gezien de straffen die andere leden van de Rote Armee Fraktion opgelegd kregen, ligt een vonnis van deze orde in grootte waarschijnlijk in het verschiets. (Werner Hoppe kreeg tien jaar, Horst Mahler veertien jaar).

Het proces tegen Ronald Augustin is dus een toneelstuk. Meer niet. Het is, zoals de beklagde heel terecht opmerkte, „niet mijn proces, maar hun proces“. Maatschappijstructuren kunnen niet vervolgd worden. In feite gaat het om de samenleving, van waaruit schoten werden gelost op links-radicalen als Benno Ohnesorg en Rudi Dutschke en waarin nu – de literaire vergelijking is van Heinrich Böll – alleen maar een zekere Katharina Blum heeft teruggeschoten.

Formeel althans is het zo, dat de „democratie“ – in dit geval is dat Augustin – de veroordeling uitsprekt over iemand die zich met

orgde PvdA

I Augustin solidariteit links

geweld tegen die „democratie” verzet.

Tegen alles, wat rood en links is.

In feite komt het er op neer, dat zich te Bückeburg - als generale repetitie voor het monster-proces tegen Ensslin, Raspe, Baader en Meinhof., dat zich vanaf 21 mei aanstaande in Stuttgart afspeelt - een treffen van twee politieke denkrichtingen voltrekt. De rechtse Springer-pers heeft zich dan ook met grote gretigheid op een RAF-hetze („Baader-Meinhof-bende”) gestort, omdat hier - na het Dutschke-tijdperk - een nieuwe mogelijkheid lag, tegen alles wat rood en links is, te ageren.

In dat licht bezien is de vraag, in hoeverre de strijd van de revolutionairen van de RAF solidariteit van progressieve groeperingen behoeft, even moeilijk te beantwoorden, als zij relevant is.

Sartre heeft daar - na zijn bezoek aan Andreas Baader - over gesproken. Günther Grass verspreidde een verklaring, die door de vereniging van Duitse letterkundigen „een nauwelijks verborgen, met de terroristen sympatiserende verkla-

ring” werd genoemd. Peter Handke en Rudi Dutschke lieten zich eveneens ten gunste van de RAF uit (Dutschke bij het graf van de hongerdood gestorven RAF-gevangene Holger Meins: „Holger, der Kampf geht weiter”), maar Heinrich Boll waarschuwde, dat gewelddadige acties alleen maar de reactie zouden bevorderen.

Anderzijds is daar de mogelijkheid van de genuanceerde lotsverbondenheid met de rode-leger-fractie. Vanuit christelijke (bisschop Scharf uit Berlijn) of humanitaire motieven bijvoorbeeld. Volgens een anoniem, uit de Bondsrepubliek afkomstig (doch ook hier verspreid) vlugschrift, is dat maar half werk: „Deze solidariteit is niet politiek; zij wordt door een welzijnsworkershouding en door een liefdadigheidsmentaliteit staande gehouden die van de veronderstelling uitgaat, dat de kameraden van de RAF zelf niet handelen, dan wel dat hun strijdvormen, hun verzet binnen en buiten de gevangenis doodgezwegen wordt.”

Crimineel nihilisme in kiem smoren

Begaan met het lot van Ronald Au-

gustin zond PvdA-voorzitster Ien van den Heuvel een brief aan „Parteigenosse” SPD-voorzitter Willy Brandt. Daarin sprak zij namens het PvdA-bestuur bezorgdheid uit over de methoden, die de Duitse justitie tegenover de RAF-gevangenen gebruikt. Brandt heeft zijn Nederlandse Partei-genossin inmiddels teruggeschreven: „Omdat wij de politieke criminaliteit zo mogelijk in de kiem willen smoren, bestaat ons streven er in de eerste plaats uit, de maatschappij te immuniseren, (-). Het criminele nihilisme kan met des te meer effect worden bestreden, als de angst niet tot voorwerp van politieke en publicistische calculatie wordt gemaakt. Het is mijn vaste overtuiging, dat de vrijheid-lievende samenleving en de liberale staat - bij strikte handhaving der wet - niet door een paar dozijn misdadige fantassen in de lucht kan vliegen.”

De hele proces-voering rondom - en „tegen” - Ronald Augustin is niet meer dan een overwinning voor de Duitse status quo, die nu haar tanden laat zien. De proces-voering is karakteristiek voor wat je de moderne Duitse tijdgeest zou kunnen noemen.

Zelfs De Waarheid, die aanvankelijk alleen maar door het kapitaal gefinancierde, rechtse provocateurs achter de Rote Armee Fraktion meende te ontwaren, houdt de zaak-Augustin momenteel netjes bij. Goed, de methoden van de RAF „worden door de werkende bevolking verafschuwd”, schrijft De Waarheid, maar dat neemt niet weg, dat juridische vervolging ervan momenteel in een „demonstratie

van een machtswellustige staat" is ontaard.

Het proces-Augustin in nog maar een voorproefje van wat in mei te Stuttgart - als daar het proces tegen de „harde kern" van de RAF begint - op stapel staat. Die zitting zal waarschijnlijk meer dan een jaar duren. Er zijn ruim duizend getuigen opgetrommeld. De séances vinden plaats in een speciaal voor deze gelegenheid te bouwen bunker: kosten twaalf miljoen.

Dat belooft een nieuwe, indrukwekkende toneelopvoering te worden. Wijlen de bekendste theatertheoreticus van het Duitse taalgebied - Brecht - zou van een leerstuk hebben gesproken.

**OVER-
ZICHTS-
TENTOON-
STELLING**

1|2-27|4

haags gemeentemuseum

'Geen poging tot moord, ten hoogste bedreiging met geweld'

Augustin heeft nu Nederlandse pleiter

(Van onze correspondent in Bonn)

De grote verrassing in het proces tegen de Nederlander Ronald Augustin in Bueckeburg, die ervan verdacht wordt lid van de Baader-Meinhofgroep te zijn, was gisteren dat de Nederlander mr. P. H. Bakker Schut als advocaat werd toegelaten. Hij neemt de plaats in van de Heidelbergse pleiter Siegfried Haag, in wie Augustin geen vertrouwen meer had.

In een korte verklaring zei mr. Bakker Schut, die ook aan de universiteit van Utrecht doceert, dat geen enkele officier in Nederland Augustin wegens poging tot moord of tot doodslag zou hebben aangeklaagd. Op zijn hoogst is in dit geval sprake van „bedreiging met geweld” (Augustin richtte een pistool op de douanier, die zijn pas controleerde in de trein). Hierop staat in Nederland een straf van minimaal twee en maximaal zes maanden of een geldboete. De poging tot moord kan verdachte in de Bondsrepubliek op levenslang komen te staan.

Op de vijfde dag van het proces, toen eindelijk begonnen werd met het voorlezen van de aanklacht, deed zich opnieuw een incident voor. De rechtbank had Augustin bevolen achter zijn advocaten tussen twee gevangenvaarders te gaan zitten. De advocaten hadden echter enigszins provocerend een extra stoel aan hun tafel gezet. Toen Augustin de rechtszaal binnenkwam liep hij rechtstreeks naar deze stoel toe.

Verdediger Klaus Croissant vroeg daarop formeel aan de rechtbank of Augustin op de stoel mocht gaan zitten. De president wees dit verzoek af en zei sussend: „Laat hem vandaag nog maar achter zitten.” Augustin daarop: „Wat betekent vandaag? Of ik ga hier zitten of ik ga naar de cel.”

President Haack probeerde verdere moeilijkheden te voorkomen door de tafels te laten verschuiven, maar deze poging mislukte omdat ze te vast aan de vloer verankerd waren. Uiteindelijk moesten gevangenvaarders Augustin opnieuw uit de rechtszaal verwijderen.

De Stem 27.2.75

Augustin weer uit rechtszaal verwijderd

HANNOVER (DPA) — Op de vijfde zittingsdag van het proces tegen de 25-jarige Nederlander Ronald Augustin is voor de rechtbank in Bueckeburg (Nedersaksen) de aanklacht voorgelezen. De onder meer van passenvervalsing voor de Baader-Meinhofgroep beschuldigde Augustin moest opnieuw de rechtszaal verlaten nadat hij geweigerd had in de verdachtenbank plaats te nemen. Voor de gekozen verdediger van de beklaagde Siegfried Haag uit Heidelberg liet de rechtbank gisteren de Nederlandse advocaat en docent in het strafrecht (Utrecht) P. H. Bakker Schut eveneens als gekozen verdediger toe.

Na de voorlezing van de aanklacht besloot de rechtbank het proces wegens verhandeling van Augustins eerste verdediger Claus Croissant pas volgende week woensdag voort te zetten.

Poging tot moord in zaak Augustin onbewijsbaar

Tweentsche Courant
27.2.75

Bückeberg - De Nederlandse advocaat en procureur P. Bakker-Schut heeft woensdag tijdens het proces tegen Ronald Augustin verklaard, dat geen enkele Officier van Justitie in Nederland de verdachte wegens poging tot moord of zelfs ook maar tot doodslag aangeklaagd zou hebben. „Dientengevolge”, aldus Bakker-Schut, die uit de Nederlandse jurisprudentie citeerde, „zou geen enkele rechtbank in Nederland hem wegens een dergelijk delict, waarvoor in Duitsland levenslang gegeven kan worden, veroordeeld hebben”.

Volgens Bakker-Schut is het in deze zaak volkomen onbewijsbaar, dat er sprake was van een opzettelijke poging tot moord, toen Augustin bij zijn arrestatie op 24 juli 1973 in de trein een revolver op een douaneambtenaar richtte. „Op zijn hoogst”, aldus de advocaat, „is er hier volgens Nederlands recht sprake van bedreiging met geweld en hierop staat twee tot zes maanden of een geldboete”.

De Nederlandse advocaat, die docent is aan de universiteit van Utrecht, was voor zijn verklaring in een verrassend korte procedure van de recht-

bank van Osnabrück, die in de gevangenis van Bückeberg zitting houdt, als vijfde verdediger van Augustin toegelaten. Advocaat Bakker-Schut toonde zich zelf verbaasd over de snelheid waarmee hij geaccepteerd werd, nadat een poging van drie maanden geleden mislukt was. De heer Bakker-Schut wijt dit echter aan onvoldoende medewerking van de zijde van de Nederlandse regering.

Toen Augustin gisteren de rechtszaal binnengebracht werd, leidde de plaatskwestie die al dagen speelt, weer tot onverkwikkelijke incidenten, waarbij Augustin andermaal door vier suppoosten in toom gehouden moest worden.

Nadat Augustin de zaal betreden had, liep hij rechtstreeks op de stoel naast Croissant af. De advocaat vroeg daarop de rechtbank formeel of Augustin hierop plaats mocht nemen, maar de president wees dit af, waarbij hij tevens een bemiddelende poging ondernam om de gemoederen te kalmeren. Vriendelijk zei hij: „Laat hem vandaag nog maar achter zitten”. Augustin beledigde: „Wat betekent vandaag? Of ik ga hier zitten, of ik ga terug naar de cel”.

Tijdens de verwarring probeerde de president nog een compromis te vinden door de tafeltjes onderling te verschuiven, maar zij bleken te vast verankerd te zijn.

Met de woorden: „Ik wil alleen tussen mijn advocaten zitten. Daar valt verder niets te maken”, weerde Augustin echter ook deze poging af, waarop het aanstalten maakte om de zaal te verlaten. President Haack vestigde er echter zijn aandacht

op, dat hij nog enkele besluiten moest voorlezen, waarbij de verdachte aanwezig diende te zijn.

Met de woorden: „Ik kan niet lang staan en ik hoef het niet te horen” bleef Augustin, de handen in zijn broekzakken, slungelachtig staan, waarbij hij demonstratief de zaal in ogenschouw nam en met zijn advocaten sprak, om niet de indruk te wekken dat hij naar de woorden van de president luisterde. Korte tijd later ontwikkelde zich weer een handgemeen tussen Augustin en de suppoosten. Dat leidde ertoe, dat Augustin ook woensdag weer van de zitting werd uitgesloten.

De rechtbank kon woensdag na vijf dagen van incidenten eindelijk met het eigenlijke proces beginnen. De Officier van Justitie werd bij het lezen van de aanklacht echter meteen al onderbroken, omdat de verdachte nog steeds niet als Ronald Augustin geïdentificeerd was. Ook zijn moeder had dit verleden week geweigerd.

De snel naar binnea-gehaalde commissaris van de Veiligheidspolitie in Bonn, Havekamp, verklaarde dat de beklaagde weliswaar ook tegenover hem nooit had toegegeven Ronald Augustin te zijn, maar hij had brieven van hem gezien die hij met zijn naam ondertekend had. Het contact, dat hij naderhand met Augustins moeder had opgenomen, bevestigde bovendien diens identiteit.

Na het korte verhoor mocht officier Walter Hunger de voorlezing van de aanklacht voortzetten. In grote lijnen was deze al bekend: poging tot moord, vervalsing van passen en lidmaatschap van een criminele vereniging. Volgende week woensdag wordt het proces voortgezet.

Advocaat uit Nederland voor Ronald Augustin

zwolsche
Cot.
27.2.75

(Van onze correspondent)

BUECKEBURG — Het proces tegen de Nederlander Ronald Augustin (25), die ervan wordt verdacht lid van de Baader-Meinhofgroep te zijn, is eindelijk formeel begonnen met het voorlezen van de aanklacht. De verdedigers van Augustin hadden de eerste vijf dagen van het proces gebruikt om talrijke ordevoorstellen en verzoeken in te dienen.

De verrassing van de vijfde dag van dit proces, dat waarschijnlijk enkele maanden gaat duren, was dat de Nederlander mr. Bakker Schut als advocaat van Augustin werd toegelaten. Bakker Schut neemt de plaats in van de Heidelbergse advocaat Siegfried Haag. De verdediging van Augustin wees erop dat reeds bij het Rijksdagbrandproces buitenlandse advocaten werden toegelaten. Tot verwondering, niet in de laatste plaats van Bakker Schut zelf, stemde de rechtbank in met deze advocatenwisseling, onder voorwaarde dat Bakker Schut geen uitstel zou vragen van het proces om zich in te kunnen werken. Een eerdere poging van de verdediging om de Nederlandse advocaat in te schakelen was mislukt. Bakker Schut weet dit aan de lakse houding van het Nederlandse ministerie van buitenlandse zaken.

In een korte verklaring zei de advocaat, die ook aan de universiteit van Utrecht doceert, dat geen enkele officier van justitie in Nederland de verdachte wegens poging tot moord of tot doodslag zou hebben aangeklaagd. Na uitvoerig uit de Nederlandse jurisprudentie te hebben geciteerd meende hij dat het onbewijsbaar geacht moet worden dat er in dit geval sprake is van een opzettelijke poging tot moord (Augustin richtte een pistool op de douanier, die zijn pas controleerde in de trein). Volgens Nederlands recht is er, zo zei Bakker Schut, op zijn hoogst sprake van „bedreiging met geweld”. Hierop staat in Nederland een straf van minimaal twee en maximaal zes maanden of een geldboete. De poging tot moord die Augustin ten laste wordt gelegd kan daarentegen in de Bondsrepubliek met maximaal levenslang worden bestraft.

VERDEDIGER AUGUSTIN UIT ORDE ADVOCATEN

Eén van de advocaten van de Baader-Meinhofgroep, Klaus Croissant, is uit de vereniging van advocaten van de stad Stuttgart gezet. Het besluit is genomen omdat het optreden van Croissant „de belangen van de vereniging ernstig heeft geschaad”.

De vereniging van advocaten heeft er met name bezwaar tegen dat Croissant de gerechtelijke autoriteiten van moord heeft beschuldigd na het overlijden van Holger Meins. Dit Beider-Meinhoflid stierf na een langdurige hongerstaking.

In west-Duitsland is uitsluiting van de balie geen beletsel om als advocaat op te treden, zolang hij bij de rechtbank geaccrediteerd blijft.

Van rechts te verwachten 27.2.75

Nederlands advocaat zet vragen achter aanklacht tegen Ronald Augustin

HANNOVER (DPA) — Op de vijfde zittingsdag van het proces tegen de 25-jarige Nederlander Ronald Augustin is voor de rechtbank in Etteburg (Nedersaksen) de aanklacht voorgelezen. De o.m. van passenvervalsing voor de Baader-Meinhofgroep beschuldigde Augustin moest opnieuw de rechtszaal verlaten nadat hij geweigerd had in de verdachtenbank plaats te nemen.

Naast de gekozen verdediger van de beklagde Siegfried Haa uit Heidelberg liet de rechtbank gisteren de Nederlandse advocaat en docent in het strafrecht (Utrecht), P. H. Bakker Schut, eveneens als gekozen verdediger oen.

Na de voorlezing van de aanklacht besloot de rechtbank het proces wegens verhindering van Augustin's eerste verdediger Claus Croissant pas volgende week woensdag voort te zetten.

Augustin werd uit de zaal verwijderd nadat hij opnieuw geweigerd had in de beklagdenbank plaats te nemen. Hij noemde de rechter-president een „idiot” toen deze opdracht gaf beklagde naar de beklagdenbank te brengen. Daarbij verzette Augustin zich tegen de justitiële be-

ambte en liet hij zich onder het roepen van „houdt op, laat me los” enkele keren op de grond vallen.

De door de rechtbank nu toegelaten Nederlandse verdediger Bakker Schut wees, evenals de advocaat Croissant, in een eerste stellingname van de verdedigers tegen de aanklacht er op dat de pascontrole in de trein volgens de grenswacht Fabian nog op Nederlands grondgebied plaats had. Daarom zou het twijfelachtig zijn of een Westduitse rechtbank over een Nederlands staatsburger kan oordelen aan wie een misdrijf ten laste wordt gelegd, die hij op Nederlands grondgebied zou hebben gepleegd.

Bakker Schut meende verder dat volgens Nederlands recht het punt van de aanklacht betreffende „poging tot moord” of „poging tot doodslag” niet overleind is te houden. (Dit punt betreft het optreden van Augustin in de trein toen hij werd aangesproken door de grenswacht en in paniek een pistool op de man richtte). Een dergelijke gang van zaken zou in Nederland hoogstens „dreiging met geweld” zijn met een straf of zes maanden gevangenis.

Beklaagde Kennemerlaan 27. 2. 75

AANKLACHT INGEDIEND:

Augustin beschuldigd van passenvervalsing

V 27.2.75
Ook Nederlander als verdediger

HANNOVER (DPA) — Op de vijfde zittingsdag van het proces tegen de 25-jarige Nederlander Ronald Augustin is voor de rechtbank in Bückeberg (Nedersaksen) de aanklacht voorgelezen. Augustin die onder meer van passenvervalsing voor de Baader-Meinhofgroep wordt beschuldigd moest opnieuw de rechtszaal verlaten nadat hij geweigerd had in de verdachtenbank plaats te nemen. De rechtbank heeft woensdag de Nederlandse advocaat en docent in het strafrecht (Utrecht) P. H. Bakker Schut als gekozen verdediger toegelaten.

Na voorlezing van de aanklacht besloot de rechtbank het proces wegens verhindering van Augustins eerste verdediger Claus Croissant pas volgende week woensdag voort te zetten.

Een tweede kamer van de recht-

Volkswaant
bank in Osnabrück heeft woensdag een verzoek van de verdediging afgewezen rechters en lekerechters in Bückeberg wegens bevooroordeeldheid te vervangen.

Idioot

Augustin werd uit de zaal verwijderd nadat hij opnieuw geweigerd had in de beklaagdenbank plaats te nemen. Hij noemde de rechter-president een „idioot” toen deze opdracht gaf hem naar de beklaagdenbank te brengen. Daarbij verzette Augustin zich tegen de justitiële beambte en liet hij zich onder het roepen van „houdt op, laat me los” enkele keren op de grond vallen.

In de aanklacht wordt Augustin er van beschuldigd de sedert augustus 1970 bestaande Rote Armee-Fraktion (RAF) sedert zijn komst naar West-Duitsland op 25 november 1970 te hebben gesteund. Daarbij heeft hij gezamenlijk met andere leden van de Baader-Meinhofgroep misdrijven begaan en passen vervalst. Ook heeft hij volgens de aanklacht deelgenomen aan het voorbereiden van de bevrijding van een gevangene.

Sedert zijn aankomst in West-Duitsland heeft Augustin zich uitvoerig in „woningen waar werd samengezwoven” van de Baader-Meinhofgroep in West-Berlijn opgehouden. In 1971 en daarna heeft hij persoonsbewijzen en passen van een groot aantal leden van de groep vervalst.

Springstof

In een door Augustin onder valse namen gehuurde garage in West-Berlijn werden chemicaliën voor het vervaardigen van springstof gevonden. In woningen in West-Berlijn Hamburg en andere plaatsen heeft beklagde rechtstreeks contact gehad met onder anderen Andreas Baader.

Verder wordt Augustin er van beschuldigd in een sneltrein tussen Oldenzaal en Bentheim de grenswacht Horst Fabian een op naam van Johann Zischler staande valse pas te hebben voorgelegd om zijn samenwerking met de Baader-Meinhofgroep te verhullen. Hij heeft geprobeerd met een geladen pistool de beambte aan te vallen en te doden.

De door de rechtbank nu toegelaten Nederlandse verdediger Bakker Schut wees, evenals de advocaat Croissant, in een eerste stellingname van de verdedigers tegen de aanklacht er op, dat de pascontrole in de trein volgens de grenswacht Fabian nog op Nederlands grondgebied plaats had. Daarom zou het twijfelachtig zijn of een Westduitse rechtbank over een Nederlands staatsburger kan oordelen, die een misdrijf ten laste wordt gelegd dat hij op Nederlands grondgebied gepleegd zou hebben.

Bakker Schut meende verder dat volgens Nederlands recht het punt van de aanklacht betreffende „poging tot moord” of „poging tot doodslag” niet houdbaar is. (Dit punt betreft het optreden van Augustin in de trein, toen hij aangesproken werd door de grenswachten in paniek een pistool op de man richtte.) Een dergelijke gang van zaken zou in Nederland hoogstens „dreiging met geweld” zijn, met een straf tot zes maanden gevangenis.

Nieuwe verdediger Bakker Schut:

„Veroordeling Augustin in Nederland ondenkbaar”

de Limburger 27.2.75

(Van onze correspondent
Frans Wenekes)

BÜCKEBURG — De Nederlandse advocaat en procureur P. Bakker - Schut heeft tijdens het proces tegen Ronald Augustin verklaard, dat geen enkele officier van justitie in Nederland de verdachte wegens poging tot moord of zelfs ook maar tot doodslag aanklaagd zou hebben.

Dientengevolge, aldus Bakker-Schut, die uit de Nederlandse jurisprudentie citeerde, zou geen enkele rechtbank in Nederland hem wegens een dergelijk delict, waarvoor in Duitsland levenslang gegeven kan worden, veroordeeld hebben.

Onbewijsbaar

Volgens Bakker-Schut is het in de zaak Augustin volkomen onbewijsbaar dat er sprake is van een opzettelijke poging tot moord, toen Augustin bij zijn arrestatie op 24 juli 1973 in de trein een revolver op een douaneambtenaar richtte. „Op zijn hoogst,” aldus de advocaat, „is er hier volgens Nederlands recht sprake van bedreiging met geweld en hierop slaan twee tot zes maanden of een geldboete.”

De Nederlandse advocaat, die docent is aan de universiteit van Utrecht, was voor zijn verklaring in een verrassend korte procedure van de rechtbank van Osnabrück, die in de gevangenis van Dückebug zitting houdt, als vijfde verdediger van Augustin toegelaten.

„Idioot”

Augustin werd gisteren weer uit de zaal verwijderd nadat hij opnieuw geweigerd had in de beklagdenbank plaats te nemen. Hij noemde de rechter-president een 'idioot' toen deze opdracht gaf beklagde naar de beklagdenbank te brengen. Daarbij verzette Au-

gustin zich tegen de justitiële beapbte en liet hij zich onder het roepen van „houdt op, laat me los” enkele keren op de grond vallen.

Verdediger

28.2.75

Augustin

uit orde

gestoten

Van onze correspondent
BONN — De voornaamste verdediger van Ronald Augustin, dr. Klaus Croissant, is uit de vereniging van advocaten in Stuttgart gestoten. Dat gebeurde omdat hij zich in het openbaar „op ontoelaatbare wijze” had geuit.

Dr. Croissant had onder meer de justitie verantwoordelijk gesteld voor de dood van de Baader-Meinhofgevangene Holger Meins, die in de gevangenis stierf na drie maanden hongerstaking. Tijdens het proces-Augustin bestemde Croissant het overlijden van Meins zelfs als „een zorgvuldig beraamde moord”.

Het gerechtshof in Stuttgart heeft het verzoek van Ulrike Meinhof en Andreas Baader afgewezen om vier buitenlanders toe te laten als extra verdedigers: een Fransman en drie Amerikaanse advocaten.

Het hof onderstreepte dat de verdachten deze advocaten amper kennen, en dat zij als buitenlanders het proces alleen maar kunnen belemmeren door een gebrek aan kennis van de Duitse taal en het Duitse recht.

In Bückebug had Ronald Augustin woensdag toestemming gekregen de Nederlandse advocaat mr. P.H. Bakker-Schut uit Utrecht te nemen als plaatsvervanger voor een Westduitse raadsman, die door ziekte was uitgevallen.

Augustin beschuldigd van passenvervalsing

V 27.2.76 *Volkshemnt*
Ook Nederlander als verdediger

HANNOVER (DPA) — Op de vijfde zittingsdag van het proces tegen de 25-jarige Nederlander Ronald Augustin is voor de rechtbank in Bückeburg (Nedersaksen) de aanklacht voorgelezen. Augustin die onder meer van passenvervalsing voor de Baader-Meinhofgroep wordt beschuldigd moest opnieuw de rechtszaal verlaten nadat hij geweigerd had in de verdachtenbank plaats te nemen. De rechtbank heeft woensdag de Nederlandse advocaat en docent in het strafrecht (Utrecht) P. H. Bakker Schut als gekozen verdediger toegelaten.

Na voorlezing van de aanklacht besloot de rechtbank het proces wegens verhindering van Augustins eerste verdediger Claus Croissant pas volgende week woensdag voort te zetten.

Een tweede kamer van de recht-

bank in Osnabrück heeft woensdag een verzoek van de verdediging afgewezen rechters en lekerechters in Bückeburg wegens bevooroordeeldheid te vervangen.

Idioot

Augustin werd uit de zaal verwijderd nadat hij opnieuw geweigerd had in de beklagdenbank plaats te nemen. Hij noemde de rechter-president een „idioot” toen deze opdracht gaf hem naar de beklagdenbank te brengen. Daarbij verzette Augustin zich tegen de justitiële beambte en liet hij zich onder het roepen van „houdt op, laat me los” enkele keren op de grond vallen.

In de aanklacht wordt Augustin er van beschuldigd de sedert augustus 1970 bestaande Rote Armee-Fraktion (RAF) sedert zijn komst naar West-Duitsland op 25 november 1970 te hebben gesteund. Daarbij heeft hij gezamenlijk met andere leden van de Baader-Meinhofgroep misdrijven begaan en passen vervalst. Ook heeft hij volgens de aanklacht de eigenomen aan het voorbereiden van de bevrijding van een gevangene.

Sedert zijn aankomst in West-Duitsland heeft Augustin zich uitvoerig in „woningen waar werd samengezwoven” van de Baader-Meinhofgroep in West-Berlijn opgehouden. In 1971 en daarna heeft hij persoonsbewijzen en passen van een groot aantal leden van de groep vervalst.

Springstof

In een door Augustin onder valse namen gehuurde garage in West-Berlijn werden chemicaliën voor het vervaardigen van springstof gevonden. In woningen in West-Berlijn Hamburg en andere plaatsen heeft beklagde rechtstreeks contact gehad met onder anderen Andreas Baader.

Verder wordt Augustin er van beschuldigd in een sneltrein tussen Oldenzaal en Bentheim de grenswacht Horst Fabian een op naam van Johann Zischler staande valse pas te hebben voorgelegd om zijn samenwerking met de Baader-Meinhofgroep te verhullen. Hij heeft geprobeerd met een geladen pistool de beambte aan te vallen en te doden.

De door de rechtbank nu toegelaten Nederlandse verdediger Bakker Schut wees, evenals de advocaat Croissant, in een eerste stellingname van de verdedigers tegen de aanklacht er op, dat de pascontrole in de trein volgens de grenswacht Fabian nog op Nederlands grondgebied plaats had. Daarom zou het twijfelachtig zijn of een Westduitse rechtbank over een Nederlands staatsburger kan oordeelen, die een misdrijf ten laste wordt gelegd dat hij op Nederlands grondgebied gepleegd zou hebben.

Bakker Schut meende verder dat volgens Nederlands recht het punt van de aanklacht betreffende „poging tot moord” of „poging tot doodslag” niet houdbaar is. (Dit punt betreft het optreden van Augustin in de trein, toen hij aangesproken werd door de grenswachten in verick een pistool op de man richtte.) Een dergelijke gang van zaken zou in Nederland hoogstens „dreiging met geweld” zijn, met een straf tot zes maanden gevangenis.

Bakker Schut in Bückeberg:

*Wisselster
Courant*

27.2.75

Augustin was op Nederlands gebied

Op de vijfde zittingsdag van het proces tegen de 25-jarige Nederlander Ronald Augustin is voor de rechtbank van Bückeberg (Nedersaksen) de aanklacht voorgelezen. De o.m. van passenvervalsing voor de Baader-Meinhofgroep beschuldigde Augustin moest opnieuw de rechtszaal verlaten nadat hij geweigerd had in de verdachtenbank plaats te nemen. Voor de gekozen verdediger van de

MR. BAKKER SCHUT

beklaagde, Siegfried Haag uit Heidelberg, liet de rechtbank gisteren de Nederlandse advocaat en docent in het strafrecht (Utrecht) P.H. Bakker Schut eveneens als gekozen verdediger toe.

Na de voorlezing van de aanklacht besloot de rechtbank het proces wegens verhindering van Augustins eerste verdediger Claus Croissant pas volgende week woensdag voort te zetten.

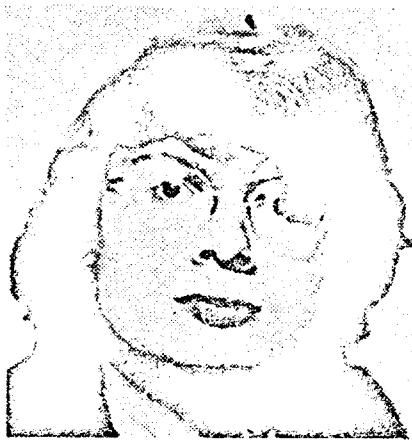
Een tweede kamer van de rechtbank in Osnabrück heeft een verzoek van de verdediging afgewezen rechters en lekerechters in Bückeberg wegens bevooroordeeldheid te vervangen.

Augustin werd uit de zaal verwijderd nadat hij opnieuw geweigerd had in de beklagenbank plaats te nemen. Hij noemde de rechter-president een „idiot” toen deze opdracht gaf de beklagde naar de beklagenbank te brengen. Daarop verzette Augustin zich tegen de justitiële beambte en liet zich onder het roepen van „Houdt op, laat me los” enkele keren op de grond vallen.

De door de rechtbank nu toegelaten Nederlandse verdediger Bakker Schut wees, evenals de advocaat Croissant, in een eerste stellingname van de verdedigers tegen de aanklacht er op dat de pascontrole in de trein volgens de grenswacht Fabian nog op Nederlands grondgebied plaats vond. Daarom zou het twijfelachtig zijn of een WestDuitse

rechtbank over een Nederlands staatsburger kan oordelen, over een misdrijf dat hij op Nederlands grondgebied gepleegd zou hebben.

Bakker Schut meende verder dat volgens Nederlands recht het punt van de aanklacht betreffende „poging tot moord” of „poging tot doodslag” niet overeind te houden is. (Dit punt betreft het optreden van Augustin toen hij aangesproken werd door de grenswacht en in paniek een pistool op de man richtte). Een dergelijke gang van zaken zou in ons land hoogstens „dreiging met geweld” zijn, met een straf tot zes maanden gevangenis.

RONALD AUGUSTIN

Felle kritiek op aanklacht Augustin

De Gelderlander
1973

BÜCKEBURG — De Nederlandse advocaat en procureur A. P. Bakker-Schut heeft tijdens het proces tegen Ronald Augustin verklaard, dat geen enkele officier van justitie in Nederland de verdachte wegens poging tot moord of zelfs oik maar doodslag aangeklaagd zou hebben. Dientengevolge, aldus Bakker-Schut, die uit de Nederlandse jurisprudentie citeerde, zou geen enkele rechtbank in Nederland hem wegens een dergelijk delict, waarvoor in Duitsland levenslang gegeven kan worden, veroordeeld hebben.

Volgens Bakker-Schut was het in deze zaak volkomen onbewijsbaar dat er sprake is van een opzettelijke poging tot moord, toen Augustin bij zijn arrestatie op 24 juli 1973 in de trein een revolver op een douaneambtenaar richtte. „Op zijn hoogst”, aldus de advocaat, „is er hier volgens Nederlands recht sprake van bedreiging met geweld en hierop staan

twee tot zes maanden of een gevangenisstraf”.

De Nederlandse advocaat, die docent is aan de universiteit van Utrecht, was voor zijn verklaring in een verrassend korte procedure als vijfde verdediger van Augustin toegelaten. Advocaat Bakker-Schut toonde zich zelf verbaasd over de snelheid waarmee hij geac-

cepteerd werd, nadat een poging van drie maanden geleden mislukt was. De heer Bakker-Schut wijdt dit echter aan onvoldoende medewerking van de zijde van de Nederlandse regering.

De kwestie van de plaats waar Augustin in de rechtzaal moet zitten leidde gisteren opnieuw tot een reeks heftige incidenten en korte worstelingen tussen de beklagde en de suppoosten. Eindelijk kon dan na vijf procesdagen het eigenlijke proces beginnen met de voorlezing van de aanklacht door officier Walter Hunger. Een aanklacht die in grote lijnen als bekend was: poging tot moord, vervalsing van passen en lidmaatschap van een criminele vereniging, maar de officier voegde hieraan nog een groot aantal details toe, die de strafbare handelingen volgens hem op overtuigende wijze aantoonen.

Augustin maakte — aldus Hunger — op zijn laatst sinds 1970 (als 20-jarige dus) deel uit van de Baader-Meinhof-groep.

Bewijzen:

Op 25 november 1970 kocht de aangeklaagde bij de firma Dupomat in Berlijn een reproductiecamera die op 2 maart 1972 in de door Baader-Meinhof-leden als fototechnisch atelier voor de vervalsing van documenten ingerichte woning in beslag werd genomen.

Hunger voerde ook nog als bewijs aan: dat er in het pakket met instrumenten voor een bankoverval een enveloppe was gevonden, die Augustin had weggenomen in een levensmiddelenzaak in Berlijn waar hij korte tijd gewerkt had. Ook met de hand geschreven notities over de vervalsing van autopapieren in dit pakket waren „waarschijnlijk” van Augustin afkomstig.

In die tijd hield Augustin zich, aldus de aanklacht, in verschillende conspiratieve woningen te Berlijn op. Dit bleek volgens de officier niet alleen uit zijn vingerafdrukken, maar ook uit talrijke andere aanwijzingen. Bewezen achtte hij ook, dat Augustin minstens twee keer een ontmoeting met het lid van de harde kern Gudrun Ennsling had gehad. Bij deze gelegenheid had hij een grotere woning gevraagd om zijn werk voor de beweging beter te kunnen verrichten. Gudrun Ennsling had hem hierop 400 mark gegeven.

Met deze aanklacht was de doopceel echter nog lang niet gelicht. In november 1971 had Augustin twee handlangers opdracht gegeven hem twee lasapparaten en andere instrumenten — kennelijk voor het plegen van een bankoverval — te bezorgen; in een woning van de anarchisten had hij de beschikking over vier pistolen; hij bezat metalen ladders, die voor een — mislukte — poging om gevangenen te bevrijden gebruikt werden en hij vervalste voor de anarchisten talrijke gekochte en gestolen passen.

Ook had de politie volgens de officier in een door Augustin gehuurde garage een grote hoeveelheid chemicaliën die voor de vervaardiging van explosieven gebruikt worden in beslag genomen.

Volgende week woensdag zal het proces voortgezet worden.

VERDACHTE OPNIEUW UIT DE ZAAL GEZET ^{Prov.} ^{Leemse Courant}

Nederlandse advocaat voor Ronald Augustijn

BUCKEBURG — Het proces tegen de Nederlander Ronald Augustin (25), die ervan wordt verdacht lid van de Baader-Meinhofgroep te zijn, is eindelijk formeel begonnen met het voorlezen van de aanklacht. De verdedigers van Augustin hadden de eerste vijf dagen van het proces gebruikt om talrijke ordevoorstellingen en verzoeken in te dienen.

De verrassing van de vijfde dag van dit proces, dat waarschijnlijk enkele maanden gaat duren, was dat de Nederlander mr. Bakker Schut als advocaat van Augustin werd toegelaten. Bakker Schut neemt de plaats in van de Heidelbergse advocaat Siegfried Haag. De verdediging van Augustin wees erop dat reeds bij het Rijksdagbrandproces buitenlandse advocaten werden toegelaten. Tot verwondering, niet in de laatste plaats van Bakker Schut zelf, stonde de rechtbank in met deze advocatenwisseling, onder voorwaarde dat Bakker Schut geen misstap zou vragen van het proces om zich in te kunnen werken.

Verklaring

In een korte verklaring zei de advocaat, dat geen enkele officier van justitie in Nederland de verdachte wegens poging tot moord of tot doodslag zou hebben aangeklaagd. Na

uitvoerig uit de Nederlandse jurisprudentie te hebben geciteerd meende hij dat het onbewijsbaar geacht moet worden dat er in dit geval sprake is van een opzettelijke poging tot moord (Augustin richtte een pistool op de douanier, die zijn pas controleerde in de trein). Volgens Nederlands recht is er, zo zei Bakker Schut, op zijn hoogst sprake van „bedreiging met geweld”. Hierop staat in Nederland een straf van minimaal twee en maximaal zes maanden of een geldboete. De poging tot moord die Augustin ten laste wordt gelegd kan daarentegen in de Bondsrepubliek met maximaal levenslang worden bestraft.

Ook tijdens de zitting van woensdag deed zich weer een incident voor. De rechtbank had Augustin bevolen achter zijn advocaten, tussen twee gevangenenbewakers, te gaan zitten. De advocaten van de Nederlander hadden echter enigszins provocerend een extra stoel aan hun tafel gezet. Toen Augustin de rechtzaal binnenkwam liep hij rechtstreeks op deze stoel toe. Verdediger Klaus Croissant vroeg daarop formeel aan de rechtbank of Augustin op de stoel mocht gaan zitten. De president wees dit verzoek af. Augustin daarop: „Of ik ga hier zitten of ik ga naar de cel. De president stemde niet toe en Augustin maakte aansluiten de rechtzaal te verlaten. Ook dat bleek een onoverkomelijk bezwaar want zijn aanwezigheid was formeel vereist bij het voorlezen van een aantal beslissingen van de rechtbank. „Ik kan niet lang staan, en ik hoef het niet te horen”, zei de Nederlander en bleef met de handen in de zakken slaan.

Incident

Vervolgens maande de president Augustin opnieuw te gaan zitten. Toen suppoosten verhinderden dat hij toch naast zijn advocaten plaatsnam riep hij: „Dan ga ik weg”, en tegen de president die hem verzocht in de zaal te blijven: „Houdt u toch op, idioot.” Nadat de Nederlander opnieuw een poging deed naast zijn advocaten plaats te nemen ontstond een worsteling, waarbij Augustin op de grond kwam te liggen, terwijl hij door vier gevangenenbewaarders werd overmeesterd. Na deze onverwikkelijke gebeurtenis bestond de rechtbank voor de derde maal Augustin uit de rechtzaal uit te sluiten.

Eindelijk kon de officier van justitie met de voorlezing van de aanklacht beginnen. poging tot moord, het vermenten, en het lidmaatschap van een menten, en het lidmaatschap van een criminele vereniging, stonden daarin centraal.

Volgens de officier is Augustin op zijn laatst sinds 25 november 1970 lid van de Baader-Meinhofgroep. Op die dag kocht hij, volgens de officier, een reproductiecamera voor 5234 mark en 16 pfennig bij de firma Diplomat in West-Berlijn. Dit apparaat werd anderhalf jaar later, op 2 maart 1972, in een woning in Hamburg teruggevonden. Volgens de officier was het een woning, die door de Baader-Meinhofgroep als fototechnisch atelier werd gebruikt. Ook andere vondsten in deze woning zouden er op duiden dat Augustin met de groep was geïntegreerd.

Augustin zou zich een tijdlang in woningen die door de groep als ontmoetingsplaats werden gebruikt, hebben opgehouden. Volgens de officier van justitie werden vingerafdrukken van de Nederlander in deze woningen gevonden. Minstens twee keer zou Augustin een ontmoeting met het kernlid van de groep, Gudrun Ensslin, hebben gehad. De officier wees erop dat de Nederlander veelvuldig valse namen had gebruikt, zoals Fischer, Schuld en Tischler. Dit duidt op zijn schuld, aldus de officier. Ook werd in een woning van de Baader-Meinhofgroep bij een politie-inval een sleutel gevonden, die op het atelier van Augustin paste.

De Nederlander zou op 1 mei 1971, de Dag van de Arbeid dus, samen met twee vrouwen, die ook worden verdacht lid van de Baader-Meinhofgroep te zijn, 1000 illegale pamfletten, waarin tot steun voor de groep werd opgeroepen, hebben uitgedoeld.

Nederlandse advocaat mag Augustin bijstaan

P. 28 - 2 - 75

HANNOVER, donderdag (ANP) — Op de vijfde zittingsdag van het proces tegen de Nederlander Ronald Augustin is voor de rechtbank in Bückeburg de aanklacht voorgelezen. De o.m. van passenvervalsing voor de Baader-Meinhofgroep beschuldigde Augustin moest opnieuw de rechtszaal verlaten nadat hij geweigerd had in de verdachtenbank plaats te nemen. In plaats van de gekozen verdediger van de beklaagde, Siegfried Haag, liet de rechtbank gisteren de Nederlandse advocaat en docent in het strafrecht P. H. Bakker Schut eveneens als gekozen verdediger toe.

Na de voorlezing van de aanklacht besloot de rechtbank het proces wegens verhindering van Augustins eerste verdediger Claus Croissant pas volgende week woensdag voort te zetten.

Een tweede kamer van de rechtbank in Osnabrück heeft gisteren een verzoek van de verdediging afgewegen om rechters en lekerech-

ters in Bückeburg wegens bevooroordeeldheid te vervangen.

Augustin werd uit de zaal verwijderd nadat hij opnieuw geweigerd had in de beklaagdenbank plaats te nemen. Hij noemde de rechter-president een „idiot” toen deze opdracht gaf beklaagde naar de beklaagdenbank te brengen. Daarbij verzette Augustin zich tegen de justitiële beambte en liet hij zich onder het roepen van „Houdt op, laat me los” enkele keren op de grond vallen.

Augustin wordt er ondermeer van beschuldigd in een sneltrein tussen Oldenzaal en Bentheim de grenswacht Horst Fabian een op naam van Johann Zinchler staande valse pas te hebben voorgelegd om zijn samenwerking met de RAF te verhullen. Hij zou hebben geprobeerd met een geladen pistool de beambte aan te vallen en te doden.

De door de rechtbank nu toegelaten Nederlandse verdediger Bakker Schut wees, evenals de advocaat Croissant, er in een eerste stellingname tegen de aanklacht op dat de pascontrole in de trein volgens de grenswacht Fabian nog op Nederlands grondgebied plaats had. Daarom zou het twijfelachtig zijn of een Westduitse rechtbank over een Nederlandse staatsburger kan oordelen die een misdrijf ten laste wordt gelegd dat hij op Nederlands grondgebied gepleegd zou hebben.

Bakker Schut meende verder dat volgens Nederlands recht het punt

van de aanklacht betreffende „poging tot moord” of „poging tot doodslag” niet overeen te houden is. Dit punt betreft het optreden van Augustin de trein toen hij aangesproken werd door de grenswacht en in paniek een pistool op de man richtte. Een dergelijke gang van zaken zou in Nederland hoogstens „dreiging met geweld” zijn met een straf tot zes maanden gevangenis.